

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΠΜΣ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Διπλωματική Εργασία

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια κ. Άννα Σαΐτη

Μεταπτυχιακός Φοιτητής κ. Νικόλαος Μελισσουργός

Ο.Ε.Κ. 1922

ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Απόψεις των Εκπαιδευτικών για τη χρηματοδότηση της Παιδείας από το ελληνικό κράτος και οι επιπτώσεις σε παιδιά, εκπαιδευτικούς, γονείς ειδικά τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κατάστασης και των επιπτώσεων της πανδημίας»

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικών
Επιστημών του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για
την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης Οικονομικά
στην Εκπαίδευση

Πειραιάς, Ιούλιος 2021

Αφιέρωση

Στον γιο μου Κυριάκο

Ευχαριστίες

Στην κ. Καθηγήτριά μου κ. Άννα Σαΐτη

Στον κ. Καθηγητή μου κ. Μιχαήλ Χλέτσο

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια η οικονομική κρίση που έχει παρατηρηθεί σε διεθνές επίπεδο φαίνεται πως έχει διαδραματίσει καίριο ρόλο στη ζωή των πολιτών και έχει δημιουργήσει ποικίλων ειδών προβλήματα. Φυσικά, τα προβλήματα αυτά φαίνεται πως έχουν σημαντικό αντίκτυπο και στον εκπαιδευτικό τομέα, εφόσον δεν επιτρέπουν τη χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων και τη συνακόλουθη αγορά εργαλείων και μέσων που θα μπορούσαν να καταστήσουν ευκολότερη και αποτελεσματικότερη την παιδεία που παρέχεται. Μάλιστα, αυτό είναι ακόμη πιο εμφανές και στην ίδια την Ελλάδα, εφόσον πρόκειται για μία από τις χώρες που επλήγησαν σε ιδιαίτερα μεγάλο βαθμό λόγω της οικονομικής κρίσης. Είναι, επομένως, αναμενόμενο η εκπαίδευση στο ελληνικό περιβάλλον να μην έχει αναπτυχθεί αρκετά και, φυσικά, να μην μπορούν και οι ίδιοι οι φορείς και τα πρόσωπα που δραστηριοποιούνται μέσα σε αυτήν να μεταβάλλουν με κανέναν απολύτως τρόπο τα δεδομένα. Σε αυτήν την εργασία, λοιπόν, πρόκειται να μελετηθούν τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής εκπαίδευσης και να εξεταστούν πολύ περισσότερο οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη χρηματοδότηση των ελληνικών σχολείων. Έτσι, θα κατανοηθεί και η αντίστοιχη αδυναμία των διδασκόντων και, γενικότερα, του εκπαιδευτικού δυναμικού να επανορθώσει την κατάσταση και να αντιμετωπίσει το πρόβλημα. Άλλωστε, αυτό θα αποδειχθεί και από μια ποσοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τον εν λόγω σκοπό και η οποία κατέδειξε ακριβώς την άποψη των εκπαιδευτικών για τις επιπτώσεις της υποχρηματοδότησης στα ελληνικά σχολεία από το κράτος.

Λέξεις – κλειδιά: χρηματοδότηση, ελληνική εκπαίδευση, απόψεις καθηγητών, κονδύλια ελληνικού κράτους, επιπτώσεις στην ποιότητα της εκπαίδευσης

Abstract

During the last years, the economic crisis that has been observed in an international level seems to have played an important role in the life of citizens and to have created a variety of problems. Those problems seem to have a significant impact on the educational domain since they do not allow the financing of schools and the corresponding purchase of tools and media that could make the education offered easier and more effective. That is even more evident in Greece itself, since it is one of the countries that have taken a serious blow due to the economic crisis. Therefore, it is expected that education in the Greek context has not been developed enough and the agents themselves and the people that act in it are not able to change the situation. In the present project, there will be a study of the main characteristics of Greek education and of the opinions of the educators regarding the funding of Greek schools. Thus, there will be an understanding of the corresponding weakness of educators and, more generally, of the educational workforce to make up for the situation and to deal with the problem. Besides, that will also be proven by a quantitative research realized for that purpose that showed that very opinion of educators regarding the consequences of under-funding of Greek schools by the state.

Keywords: funding, Greek education, opinions of educators, funds of the Greek state, consequences in the quality of education

Περιεχόμενα

Περίληψη	5
Abstract	6
Εισαγωγή	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η έννοια της χρηματοδότησης	11
1.1. Χρηματοδότηση των σχολείων και των σχολικών μονάδων και η διάκρισή της σε είδη.....	13
1.2. Έμμεση μορφή χρηματοδότησης (μέσω ειδικών οικονομικών προγραμμάτων)...	17
1.3 Αξιολόγηση συστημάτων χρηματοδότησης κρατικών σχολείων	21
1.4 Η επίδραση της κρίσης ύφεσης στα δημόσια συστήματα χρηματοδότησης των σχολείων	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ελληνική Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	30
2.1. Τα δημόσια σχολικά προβλήματα	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ελληνική Τριτοβάθμια εκπαίδευση.....	38
3.1 Το Σχολείο της Κρίσης	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΕΡΕΥΝΑ.....	46
4.1. Σκοπός και Στόχοι έρευνας.....	46
4.2 Περιγραφική ανάλυση	47
4.3 Διερεύνηση συσχετίσεων.....	52
4.4 Διερεύνηση διαφορών ανά ομάδες	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Συμπεράσματα	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	62
6.1 Βιβλιογραφία	62
6.2 Ερωτηματολόγιο	68
6.3. Στατιστική ανάλυση.....	82

Εισαγωγή

Όταν η Μεγάλη Ύφεση χτύπησε το 2007, οι δημοτικές σχολικές περιοχές σε όλη τη χώρα προετοιμάστηκαν για μια επικείμενη δημοσιονομική κρίση. Η φούσκα των κατοικιών έσπασε, βυθίζοντας τις τιμές των σπιτιών σε χαμηλά επίπεδα. Η χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων από δημόσιους πόρους άρχισε να μειώνεται, καθώς τα κρατικά έσοδα οδηγήθηκαν σε σημαντική μείωση εξαιτίας της ελαχιστοποίησης καταβολής του φόρου ιδιοκτησίας. Οι πηγές των δημοσίων εσόδων του κράτους περιορίστηκαν απότομα από την απώλεια πλήθους θέσεων εργασίας, τη μείωση των εισπρακτικών φόρων και κατ' επέκταση, την επιδείνωση της τοπικής και κρατικής οικονομικής αγοράς. (Traianou, 2013)

Τα σχολεία αντιμετωπίζουν τα τελευταία χρόνια πρωτοφανή ελλείμματα ως προς τα έσοδά τους, καθώς μειώθηκε σημαντικά η τοπική και κρατική χρηματοδότηση της δημόσιας εκπαίδευσης, πηγές που έχουν περιοριστεί σε μεγάλο βαθμό. (Hastings, Madrian & Skimmyhorn, 2013) Οι περικοπές στην κρατική χρηματοδότηση για τη στοιχειώδη και δευτεροβάθμια εκπαίδευση τα τελευταία χρόνια έχουν επηρεάσει πολλούς ζωτικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων εργασίας και των φοιτητικών υπηρεσιών. Οι περικοπές του κρατικού προϋπολογισμού επηρέασαν επίσης έναν λιγότερο ορατό στόχο - κρατικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την εποπτεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε κάθε πολιτεία και οι οποίοι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. (Sotiropoulos & Bourikos, 2014)

Από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, η Ελλάδα αντιμετωπίζει μία σοβαρή οικονομική κρίση ύφεσης που συνεπάγεται τον περιορισμό χρηματοδοτήσεων σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες και δομές και κατ' επέκταση, η συνοχή της ελληνικής κοινωνίας άρχισε να

πλήττεται. Αποτέλεσμα της χρόνιας υπερβολής ως προς τις δημόσιες δαπάνες και των συνεχών δημοσιονομικών ελλειμμάτων είναι αφενός, η πτωτική πορεία της παραγωγής, της ανταγωνιστικότητας και των εξαγωγών των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών και αφετέρου, η αύξηση του ελληνικού χρέους σε ποσοστό 178.6% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, όπως αναφέρει η Ελληνική Στατιστική Αρχή για το έτος 2014. Ο οικονομικός προϋπολογισμός του κράτους σημείωσε πρωτογενές πλεόνασμα για τα έτη 2013 και 2014. Η εφαρμογή των τριών προγραμμάτων λιτότητας για τη διάσωση της ελληνικής οικονομίας κατά την πενταετία από το 2010 έως το 2015 επέφερε μείωση εισοδήματος πάνω από 25% και αύξηση του ποσοστού ανεργίας (π.χ. 26.6% για το 2014). Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκαν μειώσεις όσον αφορά στο διαθέσιμο εισόδημα της μέσης ελληνικής οικογένειας για τα έτη 2010 – 2013 (11% για το 2010, 9.9% για το 2011, 7.9% για το 2012, 8% για το 2013). Το πραγματικό ΑΕΠ της χώρας βρέθηκε επίσης σε ρυθμό συρρίκνωσης κατά τα έτη 2010 – 2013 (5.4% για το 2010, 8.9% για το 2011, 6.6% για το 2012, 3.9% για το 2013), ενώ αυξήθηκε ελάχιστα για το έτος 2014 (0.8%) και μειώθηκε ξανά τα επόμενα έτη.

Είναι γεγονός ότι από την αρχή της οικονομικής ύφεσης, οι Έλληνες έχουν απωλέσει τη δυνατότητα της ιδιωτικής υγειονομικής περίθαλψης, οδηγώντας στην επιβάρυνση των δημόσιων νοσοκομείων, ενώ μεγάλος αριθμός μαθητών εγγράφεται πλέον στα σχολεία της δημόσιας εκπαίδευσης, παρά σε ιδιωτικά σχολεία. (Zambeta & Kolofousi, 2014) Ως εκ τούτου, σημειώθηκαν οι εξής αυξήσεις: μεταξύ των ετών 2009 και 2013 αυξήθηκε το ποσοστό ζήτησης δημόσιας περίθαλψης κατά 28%, για το σχολικό έτος 2010 – 2011 ζητήθηκαν περισσότερες θέσεις σε δημόσια σχολεία κατά 15% . (Sotiropoulos & Bourikos, 2014)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η έννοια της χρηματοδότησης

Ως “χρηματοδότηση” κρίνεται η παροχή των απαραίτητων ποσών και οικονομικών οφελών και χρηματικών μέσων, τα οποία παρέχονται από ένα φορέα – ιδιωτικό ή δημόσιο – σε κάποιον άλλο, προκειμένου να μπορέσει και ο τελευταίος να οργανώσει με τον κατάλληλο τρόπο τις δραστηριότητές του και να ανταποκριθεί στις ανάγκες του. Αφορά στην ουσία όλα εκείνα τα χρηματικά ποσά και τα λεφτά που δίνονται εκ μέρους του εκάστοτε οργανισμού, ώστε να προωθηθούν δραστηριότητες και άλλου είδους ενέργειες, οι οποίες θα μπορέσουν να αναπτύξουν τον οργανισμό που βρίσκεται κάθε φορά υπό το ενδιαφέρον και υπό την εξέταση εκ παραλλήλου. Παρέχονται, δηλαδή, στην ουσία χρηματικά ποσά με τη μορφή πίστωσης, ώστε να μπορέσουν κατ’ επέκταση να καλυφθούν και βασικά στοιχεία που αφορούν όχι μόνο τον ίδιο τον οργανισμό, αλλά και τις λειτουργίες του συνολικά. Χρησιμοποιούνται με αυτόν τον τρόπο πόροι και οικονομικές πηγές που μπορούν να εφοδιάσουν τα ιδρύματα με τα κατάλληλα χρηματικά ποσά και τις ανάλογες χρηματικές μονάδες, ώστε να προωθηθούν κατ’ επέκταση και άλλα στοιχεία και σκοποί που εντάσσονται μέσα σε αυτό το πλαίσιο. (Kavasakalis, 2011)

Σε κάθε περίπτωση, είναι απολύτως σαφές πως οι φορείς χρηματοδότησης και οι συνακόλουθοι παράγοντες που υποκινούν και προωθούν αυτήν ακριβώς τη διαδικασία ποικίλουν και, φυσικά, παρουσιάζουν κατ’ επέκταση και την αντίστοιχη δυνατότητα να ανταποκριθεί ο οργανισμός που δέχεται αυτά τα ποσά κατάλληλα στους σκοπούς της λειτουργίας του και καταφέρει στην ουσία να δράσει αναλόγως προς αυτήν την κατεύθυνση. Είναι σαφές πως οι τράπεζες και οι μεγάλοι πιστωτικοί οργανισμοί είναι οι κυριότεροι και πιο δραστήριοι συνάμα φορείς που μπορούν να δράσουν ευεργετικά προς αυτήν την κατεύθυνση και να επιτύχουν τον παράλληλο και άμεσο εξοπλισμό των διαφόρων φυσικών ή νομικών προσώπων με κεφάλαια και χρηματικά μέσα. Με τις μεθόδους χρηματοδότησης που υιοθετούνται, δηλαδή, από το σύνολο

των ιδρυμάτων και των πιστωτικών οργανισμών είναι και παράλληλα δυνατόν να σχεδιαστούν άλλα προγράμματα ανάπτυξης και ανάλογης οικονομικής ενίσχυσης όλων των ιδρυμάτων και των οργανισμών. (Battory et al., 2011)

Άλλωστε, δεν θα πρέπει να λησμονείται και το γεγονός πως η χρηματοδότηση αποτελεί, οπωσδήποτε, την πλέον απαραίτητη και προαπαιτούμενη προϋπόθεση, ώστε να επιτύχουν οι επιχειρήσεις και τα εκάστοτε σχήματα που έχουν ανάγκη από αυτές τις κινήσεις την επίτευξη των στόχων τους και την εκπλήρωση των έργων τους. Ουσιαστικά, επεκτείνονται με αυτόν τον τρόπο ακόμη περισσότερο οι επενδυτικές δραστηριότητες και οι οργανισμοί μπορούν να διαχειριστούν ακόμη καλύτερα και σε πιο σταθερό ποσοστό και βαθμό τα ποσά που δέχονται. Φυσικά, δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί και η αξία – ρόλος που διαδραματίζει η κατάλληλη και ορθή διαχείριση των χρηματικών ποσών και των μέσων που παρέχονται στα ιδρύματα και τους οργανισμούς κατ' επέκταση. Ως εκ τούτου, μπορεί εύκολα να κατανοηθεί και το γεγονός πως η ποιότητα της αποδοτικότητας του οργανισμού – ανεξαρτήτως του είδους του τελευταίου – εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τα χρήματα και τα οικονομικά μεγέθη. Όχι μόνο αυτά που έχει συγκεντρώσει και έχει στη διάθεσή της η επιχείρηση – φορέας, αλλά και τα ποσά που παρέχονται. (Kladis, 2012)

Ουσιαστικά, δηλαδή, πρόκειται για όλα εκείνα τα στοιχεία που παρέχονται στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και με αυτόν τον τρόπο το κράτος καλείται να συμβάλλει με την ενεργό του δραστηριοποίηση και να προχωρήσει σε μια πιο συστηματική και ουσιαστική διαχείριση του προβλήματος – κατάστασης. Ως εκ τούτου, θα μπορέσουν και οι ίδιοι οι κρατικοί παράγοντες να βοηθήσουν ακόμη περισσότερο μέσω της χρηματικής τους συμβολής σε όλη αυτή την προσπάθεια να αντιμετωπιστούν τα εκάστοτε προβλήματα και, παράλληλα, να επιτευχθεί η πιο συστηματική λειτουργία των σχολικών μονάδων. Το εν λόγω γεγονός μπορεί να

συνεισφέρει και στην αντίστοιχη κινητοποίηση της εκπαίδευσης και των φορέων που την συστήνουν, ώστε να μπορέσουν και αυτοί να προκαλέσουν μια πιο αποτελεσματική και ποιοτική δράση και διδασκαλία. (Stamelos et al., 2012)

1.1. Χρηματοδότηση των σχολείων και των σχολικών μονάδων και η διάκρισή της σε είδη

Οποσδήποτε, μπορεί να καταστεί απολύτως αντιληπτό και το γεγονός πως οι πηγές και μορφές χρηματοδότησης δεν αφορούν αποκλειστικά και μόνο σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και οργανισμούς, αλλά αντιθέτως αφορούν σε μεγάλο βαθμό και την αντίστοιχη ενίσχυση της παιδείας και των εκπαιδευτικών οργανισμών στο σύνολό τους. Ειδικότερα, η χρηματοδότηση των σχολείων αποτελεί ένα μείζον ζήτημα των σύγχρονων καιρών και εποχών, καθώς τα σχολεία βιώνουν πλέον έντονα την εποχή της κρίσης, γεγονός που έχει επιδράσει σε μεγάλο βαθμό αρνητικά στη λειτουργία και την αποδοτικότητά τους. Για αυτό το λόγο, είναι απολύτως σαφές να αναμένεται και από το ίδιο το κράτος να προχωρήσει στην αντίστοιχη χρηματοδότηση όχι μόνο του σχολείου, αλλά και σε γενικότερο βαθμό της εκπαίδευσης ως θεσμού με τους φορείς και τους παράγοντες, από τους οποίους αποτελείται. (Papadimitriou, 2015)

Τα χρηματικά ποσά που παρέχονται ετησίως στο σχολικό περιβάλλον και τον αντίστοιχο θεσμό αφορούν σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και επιτρέπουν σε όλα ανεξαιρέτως τα άτομα του συνόλου της εκπαιδευτικής κοινότητας να προχωρούν στην εδραίωση αυτού του τρόπου σκέψης και δράσης που θα επιφέρει την ποθητή αλλαγή. Τα προβλήματα, οι προκλήσεις και οι ανάγκες που ανακύπτουν στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και η αντίστοιχη προσπάθεια να αντιμετωπιστούν καταλλήλως όλα αυτά τα προβλήματα που στην ουσία προκύπτουν οδηγεί και

στην αδήριτη ανάγκη να πραγματοποιηθούν χρηματοδοτήσεις. Βέβαια, η χρηματοδότηση διακρίνεται σε δύο βασικά είδη, τα οποία θα πρέπει να μελετηθούν στο πλαίσιο αυτής της εργασίας.

Συγκεκριμένα, το πρώτο είδος αφορά την άμεση χρηματοδότηση. Αυτό το είδος χρηματοδότησης αφορά την προσπάθεια του κράτους να βοηθήσει τις εκπαιδευτικές μονάδες να καλύψουν με τον πλέον ικανοποιητικό τρόπο τις ανάγκες τους και να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που προκύπτουν μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Πρόκειται για τα κονδύλια στην ουσία που πηγάζουν και προέρχονται από τον ετήσιο προϋπολογισμό και τα οποία χορηγούνται κάθε χρόνο στις σχολικές μονάδες, προκειμένου να μπορέσουν οι τελευταίες να επιτύχουν τους στόχους τους και να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που πιθανόν αντιμετωπίζουν. Αυτό το είδος, μάλιστα, χρηματοδότησης μοιράζεται και προσφέρεται επάξια και ισάξια σε όλες ανεξαιρέτως τις βαθμίδες, με αποτέλεσμα να μπορούν και αυτές να αναδείξουν ακόμη περισσότερο τη δραστηριότητά τους. Τα χρήματα που δίνονται σε κάθε μία βαθμίδα προκύπτουν ως αποτέλεσμα – λογικό επακόλουθο των αναγκών που παρουσιάζονται και οι οποίες λειτουργούν ανασταλτικά σε αυτήν την προσπάθεια ενίσχυσης των ήδη υπάρχοντων και κρατούντων ζητημάτων. (N. 4009, 2011)

Τα ποσά αυτά που παρέχονται μπορούν να επιδράσουν θετικά και στην περαιτέρω προώθηση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας του οργανισμού. Ουσιαστικά, δηλαδή, θα πρέπει να κατανοηθεί το γεγονός πως οι πόροι που παρέχονται μπορούν να προσφερθούν για την κάλυψη των βασικών και τρεχόντων ελλείψεων της εκπαίδευσης και δίνονται στους εκάστοτε εκπαιδευτικούς οργανισμούς, προκειμένου αυτοί να μπορέσουν να δράσουν και ακόμη πιο αποτελεσματικά προς αυτή τη διαδικασία. Δεν χρειάζεται, δηλαδή, να αναμειχθούν σε αυτήν τη διαδικασία τοπικές αρχές, αλλά πρόκειται για ένα ζήτημα, το οποίο αφορά αποκλειστικά και

μόνο στη συνδρομή του κεντρικού κρατικού μηχανισμού και σχετίζεται κατ' επέκταση με την ανάλογη υποστήριξη του εκσυγχρονισμού της εκπαίδευσης. (Καβασακάλης κ.ά, 2013)

Δίνεται, ουσιαστικά, το έναυσμα στους εκάστοτε φορείς και μετέχοντες του θεσμού να προχωρήσουν στην υιοθέτηση μιας πιο δημιουργικής και ομαλής δραστηριοποίησης, η οποία στηρίζεται στην καλυψη των αναγκών. Ειδικότερα, ο εξοπλισμός των σχολείων με τα απαραίτητα αγαθά και εργαλεία και η αντίστοιχη ύπαρξη βασικών υλικοτεχνικών υποδομών μπορεί να συνεισφέρει και στην αντίστοιχη υιοθέτηση πιο καίριων και ευεργετικών μεθόδων διδασκαλίας και ενεργοποίησης των μαθητών. Η δυνατότητα αυτή που παρέχεται μπορεί να προσφέρει συνάμα και την αντίστοιχη αναδιαμόρφωση του προγράμματος και του τρόπου διδασκαλίας εν γένει και με αυτόν τον τρόπο να δοθεί η δυνατότητα να επιτευχθεί και ένας πιο θετικός τρόπος δράσης των καθηγητών. Η επίλυση, εξάλλου, όλων ανεξαιρέτως των προβλημάτων σε συνδυασμό με την εξασφάλιση όλων των απαραίτητων μέσων που προσφέρονται στη διδασκαλία μπορεί να οδηγήσει και γενικότερα στην υιοθέτηση πιο αποτελεσματικών μεθόδων διδασκαλίας. (Bologna Process, 2012)

Το συγκεκριμένο γεγονός, λοιπόν, μπορεί να δράσει ευεργετικά μόνο με την προϋπόθεση πως το κράτος θα προχωρήσει στην ορθή διαχείριση του οικονομικού προϋπολογισμού της χώρας και τη διανομή των απαραίτητων οικονομικών μέσων στον τομέα της εκπαίδευσης. Ο κρατικός οργανισμός, δηλαδή, χρειάζεται να εκτιμήσει τα ποσά που θα πρέπει να καταβάλλει για τους διάφορους τομείς, για τους οποίους είναι υπεύθυνος. Με αυτόν τον τρόπο θα καταφέρει να προχωρήσει σε μια πιο συστηματική προσέγγιση του ζητήματος της χορήγησης των απαραίτητων κονδυλίων στην εκπαίδευση και στους επιμέρους φορείς της που είναι επιφορτισμένοι να μεταδίδουν στους διδασκόμενους τις αναγκαίες πληροφορίες και τη μόρφωση

που θα τους βοηθήσει αργότερα και στην πορεία της ζωής τους και θα τους επιτρέψει να αποκτήσουν πιο ενεργητικό ρόλο στη διδασκαλία και τη διδακτική πράξη. (Battory et al., 2011)

Από την άλλη πλευρά, η έμμεση χρηματοδότηση αφορά στα κονδύλια εκείνα, τα οποία προσφέρονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και, ειδικότερα, από τα Ευρωπαϊκά Κοινοτικά Ταμεία. Αυτά τα ποσά δεν παρέχονται μόνιμα και ως μια σταθερή μορφή οικονομικής παροχής, αλλά αντιθέτως λειτουργούν επιπρόσθετα και κατά μία έννοια βοηθητικά. Συμβάλλουν, δηλαδή, στην περαιτέρω ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος και στην προσπάθεια ενίσχυσης αυτής της προσπάθειας.

Τα εν λόγω χρηματικά ποσά σε αντίθεση με τα προαναφερθέντα δεν παρέχονται σε συστηματική βάση από το κράτος, αλλά αντιθέτως είναι κατά μία έννοια έκτακτα κονδύλια και χρηματικά ποσά τα οποία παρέχονται στους φορείς εκπαίδευσης. Αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος τελικά που λειτουργούν συνεπικουρικά και όχι συστηματικά. Ο ρόλος τους, φυσικά, δεν παύει να είναι καίριος και να λειτουργεί ευεργετικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Μέσω αυτών καλύπτονται τρέχουσες ανάγκες και προβλήματα και μπορούν χάρη σε αυτή τη διαδικασία να μεγιστοποιήσουν το συνολικό χρηματικό τους ποσό και να ενεργήσουν θετικά και ευεργετικά προς όλη αυτή την προσπάθεια. Το μόνο πρόβλημα είναι ακριβώς το γεγονός πως πρόκειται για έκτακτα έσοδα και εισφορές. Δίνεται έτσι το δικαίωμα να ενεργοποιούνται περισσότεροι μηχανισμοί προς όφελος του σχολείου και να μπορούν να αποκτούν έναν πιο αποτελεσματικό και ανθρωπιστικό χαρακτήρα, εφόσον τα χρήματα μπορούν με αυτόν τον τρόπο να αξιοποιούνται ακόμη καλύτερα. (Chalari et al., 2016)

1.2. Έμμεση μορφή χρηματοδότησης (μέσω ειδικών οικονομικών προγραμμάτων)

Μπορεί κανείς να κατανοήσει, λοιπόν, μέσα από τα παραπάνω δεδομένα και όσα ισχύουν για τη σύγχρονη κοινωνία και συνάμα την αντίστοιχη σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση πως το κράτος δεν μπορεί από μόνο του να επιτύχει την ικανοποίηση όλων των αναγκών. Ως εκ τούτου, προκύπτει κατ' επέκταση και η αντίστοιχη σημασία δραστηριοποίησης άλλων – ιδιωτικού τύπου – φορέων, οι οποίοι μπορούν να δράσουν ευεργετικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Συγκεκριμένα, ορισμένοι καίριοι φορείς και οργανώσεις μπορούν μέσω της αποτελεσματικής κινητοποίησής τους να συνδράμουν στη χρηματοδότηση του σχολείου και της εκπαίδευσης εν γένει.

Σε πρώτο επίπεδο, μπορεί να αξιολογηθεί ως καίριο το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι. Κ. Υ.), το οποίο προσφέρει υποτροφίες και αντίστοιχες τέτοιου είδους ευκαιρίες σε μαθητές και φοιτητές, προκειμένου να τους βοηθήσει να αποκτήσουν μια πιο ενεργό δράση και να πραγματοποιήσουν και τα όνειρα και τις επιθυμίες τους. Αυτό, λοιπόν, λειτουργεί επικουρικά προς τη χρηματοδότηση του κράτους. Τα ελλιπή κονδύλια, δηλαδή, που παρέχονται από το κράτος μπορούν να μεγιστοποιηθούν στα ταμεία των εκπαιδευτικών οργανισμών και να καταφέρουν να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους να αξιοποιήσουν τα χρηματικά ποσά που τους δίνονται για βελτίωση των σπουδών τους. Μέσω της δραστηριοποίησης αυτού, λοιπόν, ενισχύεται και εντείνεται ακόμη περισσότερο η προώθηση των ερευνητικών ερωτημάτων και επιθυμιών των νέων και αυτοί μπορούν να προχωρήσουν στην καλλιέργεια μιας διεθνούς συνεργασίας. Αυτό, τελικά, μπορεί να συνεισφέρει και στον αντίστοιχο εκσυγχρονισμό του

κράτους και, φυσικά, στην ανάλογη παροχή των απαραίτητων οικονομικών πόρων που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την παραπάνω κατάσταση. (Καβασακάλης κ.ά., 2013)

Βέβαια, ο εν λόγω οργανισμός μπορεί να επιτύχει και τα ανάλογα αποτελέσματα μέσα από την προώθηση και την υιοθέτηση ορισμένων προγραμμάτων, τα οποία θα καταφέρουν να εξασφαλίσουν τη χορήγηση τέτοιου είδους κονδυλίων. Ένα από αυτά τα προγράμματα, λοιπόν, είναι και το πρόγραμμα “ΣΩΚΡΑΤΗΣ”. Αυτό το πρόγραμμα είναι άμεσα συνυφασμένο με την Ευρωπαϊκή Ένωση και, μάλιστα, γίνεται υπό την αιγίδα αυτής και περιλαμβάνει στο φάσμα του και άλλα επιμέρους προγράμματα. Χάρη σε αυτό το πρόγραμμα, δηλαδή, δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές και φοιτητές να ταξιδεύουν σε χώρες του εξωτερικού και, πιο συγκεκριμένα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μπορούν να σπουδάζουν στα Πανεπιστημιακά ιδρύματα αυτών των χωρών. Αναβαθμίζεται, με αυτόν τον τρόπο, και η αντίστοιχη ποιότητα της εκπαίδευσης και οι μετέχοντες του προγράμματος μπορούν να καλλιεργήσουν ένα πιο διεθνιστικό και ευρύτερα διαμορφωμένο κλίμα δράσης. Αυτό θα τους επιτρέψει στην ουσία και να έχουν έναν πιο συστηματικό και ουσιαστικό τρόπο μάθησης, υιοθετώντας έναν πολυπολιτισμικό χαρακτήρα και επιτυγχάνοντας την επίτευξη καινοτομιών στον τομέα της εκπαίδευσης. Έτσι, δηλαδή, οι συμμετέχοντες θα καταφέρουν να συσφίξουν τις σχέσεις τους με τις γείτονες χώρες και να γνωρίσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας χάρη στην τριβή τους με άλλες εκπαιδευτικές μονάδες και με διαφοροποιημένους τρόπους διδασκαλίας.

Το εν λόγω πρόγραμμα, λοιπόν, περιλαμβάνει τις εξής δράσεις – επιμέρους προγράμματα:

- COMENIUS: αφορά στη διακρατική και διεθνική συνεργασία των εκπαιδευτικών μονάδων μέσω της επικοινωνίας και της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης. Προωθείται, δηλαδή, η

συνεργασία και η αντίστοιχη από κοινού ενεργοποίηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων διαφόρων χωρών, ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και η προσφορά περαιτέρω επαγγελματικών ευκαιριών στους συμμετέχοντες.

- ERASMUS: αφορά τη μετακίνηση ορισμένων φοιτητών από τον Πανεπιστήμιο, στο οποίο εντάσσονται προς μια άλλη χώρα της Ευρώπης, ώστε να μελετήσουν και να σπουδάσουν εκεί. Έτσι, μπορεί να επιτευχθεί και η αντίστοιχη διεύρυνση των πνευματικών και επαγγελματικών οριζόντων των ατόμων, να καλλιεργηθεί και να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η γλωσσομάθεια και, φυσικά, να αναγνωρίζονται οι τίτλοι σπουδών των ατόμων. Έτσι, παρέχεται και η αντίστοιχη δυνατότητα να προωθηθεί ένα σύστημα δράσης βασισμένο σε ένα διεθνικό και διακρατικό τρόπο σκέψης και πρακτικών πάντοτε, όμως, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- GRUNDTVIG: περιλαμβάνει έναν τρόπο διδασκαλίας και εκμάθησης των παιδιών, ο οποίος παρεκκλίνει από τα παραδοσιακά και κοινωνικά πρότυπα. Τα παιδιά – άτομα, δηλαδή, που εγκαταλείπουν το σχολείο δεν χρειάζεται να παραμένουν αμόρφωτα, αλλά αντιθέτως μπορούν χάρη σε αυτό το πρόγραμμα να παρωθηθούν σε μία νέα μέθοδο μάθησης. Αυτή θεμελιώνεται πάνω σε ένα πιο αυτόνομο και ανεξάρτητο κατά μία έννοια πλαίσιο και επιτρέπει σε όσους δεν έχουν καταφέρει να ολοκληρώσουν το σχολείο μία δικλείδα ασφαλείας, η οποία επιτρέπει την απόκτηση επιπρόσθετων προσόντων μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Αν και δεν έχουν μορφωθεί, μπορούν στην ουσία να ενθαρρυνθούν σε έναν πιο συστηματικό τρόπο σκέψης και μάθησης.

- LINGUA: αφορά κατά κύριο λόγο την εκμάθηση ξένων γλωσσών και συνάμα την περαιτέρω ενίσχυση της γλωσσικής κατάκτησης των παιδιών – συμμετεχόντων κάθε ηλικίας. Άλλωστε, και το ίδιο το όνομα που του έχει δοθεί και προέρχεται από τη Λατινική γλώσσα μαρτυρά ακριβώς

αυτή του τη γλωσσική διάσταση. Εξασφαλίζεται, δηλαδή, η δια βίου επαφή με τις ξένες γλώσσες και, παράλληλα, επίρρωση της ποιότητας διδασκαλίας.

- MINERVA: επιτρέπει την ευρωπαϊκή συνεργασία μεταξύ των χωρών και τη συνακόλουθη επίτευξη της επικοινωνίας και της ομαλής αλληλεπίδρασης με τους διδάσκοντες που εντάσσονται στο γενικότερο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής Κοινότητας και μέσω αυτού στην ουσία διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή ανάπτυξη και σύσφιγξη των σχέσεων των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι μετέχοντες του προγράμματος, λοιπόν, έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν πρόσβαση σε επιπρόσθετες, καινούργιες και ως ένα βαθμό τις άμεσες, εναλλακτικές και ουσιαστικές αλλαγές στον τομέα της εκπαίδευσης. Ο διεθνισμός και η συνεργασία στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό και μπορεί να επιτευχθεί τελικά και η μεταβολή της εκπαιδευτικής πολιτικής και η υιοθέτηση μιας νέας. Μία διευκρίνιση είναι σε αυτήν την περίπτωση καίρια: η εκπαίδευση σε αυτήν την περίπτωση πραγματοποιείται εξ αποστάσεως και δεν προϋποθέτει την άμεση επαφή και τη μετακίνηση σε κάποια ξένη χώρα. Στην ουσία, λοιπόν, όσοι λαμβάνουν μέρος μπορούν να συμμετάσχουν και από την άνεση του σπιτιού τους, αλλά και από οποιονδήποτε άλλο χώρο έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στις κατάλληλες πηγές. Έτσι, δίνεται τελικά η ευκαιρία και σε ολοένα και περισσότερους φοιτητές και σπουδαστές να συμμετάσχουν και να επιτύχουν μια πιο ενεργό δράση. (Karamessini, 2010)

Όλα τα παραπάνω, φυσικά, έρχονται να δράσουν επικουρικά και να βοηθήσουν στην ενίσχυση των προγραμμάτων και των δράσεων χρηματοδότησης του κράτους. Έτσι, με τη συμμετοχή τους σε αυτά μπορούν και οι ίδιοι οι μαθητές – φοιτητές να προχωρήσουν στην εύρεση νέων και πιο αποτελεσματικών μεθόδων εκπαίδευσης και διδακτικής προσέγγισης και να φθάσουν κατ' επέκταση σε νέα επίπεδα γνώσης. Αυτό θα τους επιτρέψει να βελτιώσουν όχι μόνο τις επιδόσεις τους, αλλά και το γνωστικό τους επίπεδο, εφόσον θα μπορούν να

εξασφαλίσουν με αυτόν τον τρόπο πιο βελτιωμένη ποιότητα στην εκπαίδευσή τους και θα καταφέρουν να ενισχύσουν ακόμη περισσότερο το ρόλο που διαδραματίζουν στο κοινωνικό και επαγγελματικό τους γίγνεσθαι. (Bologna Process, 2012)

1.3 Αξιολόγηση συστημάτων χρηματοδότησης κρατικών σχολείων

Ιδανικά, η βελτίωση των σχολικών χρηματοοικονομικών συστημάτων επιτυγχάνεται μέσω διαθέσιμων στοιχείων και τρόπων που στοχεύουν στην προαγωγή των χαρακτηριστικών της ισότητας και της επάρκειας. Η επάρκεια των εκάστοτε σχολικών πόρων ορίζεται βάσει της επάρκειας των χρηματοοικονομικών συστημάτων, προκειμένου να επιτευχθεί ικανοποίηση των κρατικών προτύπων, ενώ η σχολική χρηματοδότηση αφορά στα καθορισμένα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση των διαφορετικών αναγκών των μαθητών. Οι πρώτες αναλύσεις των σχολικών χρηματοοικονομικών κεφαλαίων χρησιμοποίησαν μέτρα διασποράς χρηματοδότησης ανά μαθητή σε διάφορες περιοχές (Wolf, 2018; 2014). Επιπρόσθετες αναλύσεις προχώρησαν στον υπολογισμό της δημοσιονομικής ουδετερότητας μέσω της αξιολόγησης συσχέτισης φοιτητικών δαπανών ανά περιφέρεια και τοπικής ακίνητης περιουσίας. Βέβαια, τα μέτρα δεν αποτυπώνουν τις διαφορές του κόστους που εμπίπτει εκτός του ελέγχου των περιφερειών (π.χ. κόστος εργασίας), όπως και τη διαφοροποίηση των αναγκών του φοιτητικού πληθυσμού. (Matsaganis & Leventi, 2011)

Η εξέλιξη των αναλύσεων έχει οδηγήσει στον υπολογισμό των διαφορών κόστους και στην προσπάθεια ελέγχου της αναποτελεσματικότητας των περιφερειών. Παρά τη συζήτηση των μελετητών ως προς τον βαθμό εγκυρότητας για τις εκτιμήσεις του κόστους και της αποτελεσματικότητας (Kantzara, 2016), παρουσιάζεται συναίνεση αναφορικά με τον παράγοντα

των διαφορών του κόστους εκτός ελέγχου των περιφερειών για τη σύγκριση των εξόδων της εκάστοτε περιοχής, όπως και όσον αφορά στην αντιστάθμιση των περιοχών με πιο υψηλούς παράγοντες κόστους και περισσότερες ανάγκες μαθητών, εξαιτίας των αποτελεσματικών χρηματοδοτικών συστημάτων στα δημόσια σχολεία. Ανεξαρτήτως των συγκεκριμένων μεθόδων, η πλειονότητα των μελετών των χρηματοδοτικών συστημάτων στα κρατικά σχολεία καταδεικνύει ανισότητες μεταξύ των περιοχών με υψηλότερο επίπεδο φτώχειας και περιοχών με χαμηλότερο επίπεδο φτώχειας. (Bell & Blanchflower, 2011; Marphatia, 2010) Μεγαλύτερο ποσοστό χρηματοδότησης κρατικού και τοπικού επιπέδου λαμβάνουν σχολικές περιοχές με υψηλή φτώχεια σε μόλις μία στις πέντε πολιτείες βάσει των εθνικών μελετών. Βέβαια, οι τελευταίες μελέτες εστιάζουν στα κρατικά και τοπικά έσοδα και το σύνολο δαπανών χωρίς να στρέφουν τη διερευνησή τους στον αντίκτυπο της κρίσης ύφεσης. (Dedotsi, Young & Broadhurst, 2016)

Γλωσσική και νοηματική φενάκη, λοιπόν, θα υποστήριζε η υποστήριξη της άποψης πως η οικονομική κρίση και τα προβλήματα που αυτή επέφερε διατήρησαν ανεπηρέαστο τον τομέα χρηματοδότησης της εκπαίδευσης. Αντιθέτως, μπορεί να γίνει αντιληπτό πως τα ποσά και τα κονδύλια περιορίζονται ολοένα και περισσότερο, με αποτέλεσμα να φθάνουν σε αρκετές περιπτώσεις και το μισό του συνολικού ποσού που μέχρι πρότινος δινόταν με σκοπό την εξυπηρέτηση τέτοιων αναγκών.

1.4 Η επίδραση της κρίσης ύφεσης στα δημόσια συστήματα χρηματοδότησης των σχολείων

Μελέτες ανάλυσης του αντίκτυπου της οικονομικής ύφεσης στις σχολικές περιφέρειες διαπιστώνουν ότι οι περικοπές κρατικών ενισχύσεων επηρέασαν δυσανάλογα τις περιοχές υψηλής φτώχειας και τα συστήματα χρηματοδότησης των κρατικών σχολείων γενικά καθίστανται πιο αδικαιολόγητα μετά την ύφεση. (Lekakis & Kousis, 2013) Βέβαια, οι μελέτες έχουν μάλλον έναν ενημερωτικό χαρακτήρα, παρά εστιάζουν στην ανάπτυξη και τη μετάδοση πολιτικών. Πρόσφατα, δύο έρευνες προχωρούν στην εξέταση των επιπτώσεων της μεγάλης οικονομικής κρίσης στις σχολικές περιοχές. (Matsaganis, 2011; Charamis & Kotsifakis, 2015)

Επειδή οι απολύσεις δασκάλων συνήθως διεξάγονται με σειρά αντίστροφης αρχαιότητας εντός της θεματικής περιοχής και τα σχολεία υψηλής φτώχειας τείνουν να απασχολούν τους λιγότερο έμπειρους δασκάλους, οι απολύσεις δασκάλων που σχετίζονται με τη Μεγάλη Ύφεση επηρέασαν δυσανάλογα τα σχολεία υψηλής φτώχειας και υψηλής μειονότητας εντός των περιοχών. Οι απολύσεις δασκάλων οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της εναλλαγής εκπαιδευτικών στα σχολεία, μειονεκτώντας περαιτέρω τα ιστορικά ανεπαρκώς σχολεία. Εν ολίγοις, οι ανισότητες εντός των σχολικών περιοχών αυξάνουν πιθανώς τις διαφορετικές επιπτώσεις των περικοπών του προϋπολογισμού της μεγάλης ύφεσης. (Knight & Strunk, 2016)

Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστεί και ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στη δυνατότητα αγοράς νέου εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα μπορέσουν να βελτιώσουν την ποιότητα της παρεχόμενης διδασκαλίας. Ουσιαστικά, λόγω της απουσίας των απαραίτητων χρημάτων και ποσών εν γένει δεν είναι εφικτό σε αρκετές περιπτώσεις να προωθηθεί η προσπάθεια αγοράς όλων των απαραίτητων εργαλείων. Έτσι, ένα πλήθος σχολείων υπολείπεται

των απαραίτητων στοιχείων και εργαλείων και για αυτό το λόγο η ποιότητα της παιδείας και της εκπαίδευσης σε γενικότερο πλαίσιο που παρέχεται δεν είναι η μέγιστη δυνατή. Αυτό, φυσικά, οδηγεί και σε άλλα προβλήματα – συμπεριλαμβανομένης και της αναστολής της συμπερίληψης –. Λόγω της έλλειψης των απαραίτητων μέσων και εκπαιδευτικών παραγόντων, λοιπόν, δεν μπορούν να αποκτήσουν και όλα τα παιδιά ενεργό συμμετοχή στη διδασκαλία και δεν αναπτύσσουν όπως και όσο θέλουν την προσωπικότητα και τη δραστηριότητά τους. (Bratsis, 2010)

Ακόμη, παρατηρείται συχνά πρόβλημα και στην εξασφάλιση των απαραίτητων βιβλίων και σχολικών εγχειριδίων για τους μαθητές. Το μεγάλο κόστος και η γενικότερη πολυέξοδη υπόθεση της προμήθειας βιβλίων δεν μπορεί να προωθηθεί και συνάμα να επιτευχθεί, εάν δεν υπάρχουν τα απαραίτητα χρηματικά ποσά και τα κονδύλια που θα ενεργήσουν θετικά. Έτσι, τα παιδιά δεν έχουν τη δυνατότητα να αυτενεργούν μέσα από το σχολείο και τα μέσα του στο βαθμό που θα μπορούσαν. Δεν τους παρέχεται ένα σημαντικό και άμεσο προαπαιτούμενο της εκπαίδευσης, δηλαδή η επαφή με αναγνώσματα και η αναζήτηση σε πηγές που μπορούν να προσφέρουν ένα πλήθος γνώσεων και ευκαιριών. Ενισχύονται, επομένως, προβλήματα ημιμάθειας και αντί να προστατεύονται όσο το δυνατόν περισσότερο οι γνώσεις και οι επιθυμίες των παιδιών είναι συχνή η αδυναμία ανταπόκρισης σε αυτό το ζήτημα και η συνακόλουθη νάρκωση του πνεύματος των παιδιών. (Gioumpasoglou et al., 2016)

Μέσα από αυτό το γεγονός, λοιπόν, γίνεται κατανοητή και μία πιο εκτενής και γενική πτυχή του θέματος. Συγκεκριμένα, λόγω των προαναφερθέντων προβλημάτων μπορεί να κατανοήσει κανείς πως το πλέον βασικό πρόβλημα που προτάσσεται σε αυτήν την περίπτωση είναι οι επιπτώσεις που εμφανίζονται στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η ποιότητα σχετίζεται άμεσα με την αξία όσων γνώσεων προσφέρονται και αφορά κατά κύριο λόγο στην

αποδοτικότητα του σχολείου, των εκπαιδευτικών οργανισμών και της παιδείας – μόρφωσης που παρέχεται σε ένα ευρύτερο στάδιο.

Πρόκειται, δηλαδή, για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και, συγκεκριμένα, στην παρούσα περίπτωση είναι συνυφασμένο με την αποδοτικότητα όχι μόνο των εκπαιδευτικών, αλλά και των μαθητών πολύ περισσότερο. Λόγω της έλλειψης ορισμένων βασικών στοιχείων και χαρακτηριστικών που σχετίζονται με το εκπαιδευτικό σύστημα οι εκπαιδευτικοί και οι καθηγητές δεν μπορούν να ανταποκριθούν όπως ακριβώς πρέπει στο επάγγελμά τους και στις αρμοδιότητές τους. Ως εκ τούτου, δεν είναι σε θέση να υιοθετήσουν και τις ανάλογες μεθόδους που θα βοηθούσαν τους μαθητές να κινητοποιηθούν κατάλληλα. Η δράση τους παραμένει στάσιμη και δεν εμφανίζουν σημάδια και προτάσεις πιο ουσιαστικής διαχείρισης της σχολικής τάξης και του πληθυσμού που περιλαμβάνεται στο πλαίσιο του σχολείου. (Gounias, 2012)

Αυτό, τελικά, επηρεάζει άμεσα ίσως και σε μεγαλύτερο βαθμό τους μαθητές – διδασκόμενους και καθορίζει σε σημαντικό ποσοστό και τη δράση των τελευταίων μέσα στο κοινωνικό σύνολο, αλλά και στην τάξη. Τα παιδιά πολλές φορές δεν κατανοούν όσο πρέπει αυτά που διδάσκονται και δεν μπορούν να αναπαράγουν ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά την παρεχόμενη γνώση. Παράλληλα, δεν μαθαίνουν και να συνυπάρχουν και να συνεργάζονται με τα υπόλοιπα άτομα – ανεξαρτήτως κοινωνικής ομάδας. Αυτό οδηγεί και στην αντίστοιχη απομάκρυνση των μαθητών από την πραγματική γνώση και μόρφωση και ωθεί σε έναν πιο απαθή και ανώφελο τρόπο σκέψης που δεν διανθίζεται, αλλά παραμένει καθηλωμένος στα προϋπάρχοντα θέσφατα στοιχεία. (Karamessini, 2010)

Τα σχολεία, δηλαδή, καλούνται να αναπτύξουν όσο το δυνατόν περισσότερες εκπαιδευτικές δυνατότητες και ευκαιρίες, οι οποίες θα καταφέρουν να δράσουν αντίστοιχα ενεργά και στην προσπάθεια προσφοράς περισσότερων και σημαντικότερων στοιχείων. Το βάρος εναποθέτεται, φυσικά, στο εκπαιδευτικό δυναμικό και αντιστοίχως στην ανάλογη ανάπτυξη του παιδιού και στην αντίστοιχη δράση των παιδιών με τον κατάλληλο τρόπο, ώστε να μπορέσουν και οι ίδιοι οι διδασκόμενοι να συμμετάσχουν κατάλληλα. Οι εκπαιδευτικοί, δηλαδή, θα πρέπει να αξιοποιήσουν τα μέσα και τις ευκαιρίες που τους δίνονται χάρη σε αυτή τη διαδικασία, ώστε να μπορέσουν να δράσουν ευεργετικά και να προσπαθήσουν να επιτύχουν την επίτευξη πιο πρακτικών και ουσιαστικών στόχων. Πρέπει, δηλαδή, να υπάρξουν και οι αντίστοιχες προσπάθειες, ώστε να επιτευχθεί και η αντίστοιχη επαγγελματική τους ενίσχυση. Έχει την ηθική υποχρέωση να προσφέρει ένα πιο σταθερό επίπεδο διοίκησης και την αντίστοιχη επίτευξη μιας πιο ουσιαστικής και αποτελεσματικής ανάληψης των ευθυνών. (Khakhalkina, 2011)

Ωστόσο, φαίνεται ακριβώς το γεγονός πως η οικονομική ύφεση δρα σε μεγάλο βαθμό ανασταλτικά προς αυτή την κατεύθυνση. Δηλαδή, η αδυναμία να υπάρξουν τα κατάλληλα μέσα και τα αντίστοιχα εργαλεία που θα μπορέσουν να λειτουργήσουν ευεργετικά και θα έδιναν το έναυσμα για προσπάθεια και ουσιαστική αντιμετώπιση των πιθανών προβλημάτων αποσοβούνται αποτελώντας αρνητικό φαινόμενο. Οι καθηγητές δεν έχουν, δηλαδή, την ευκαιρία και τα κατάλληλα εκείνα μέσα, τα οποία θα μπορέσουν στην ουσία να βοηθήσουν το εκπαιδευτικό προσωπικό να συμβάλλει ανάλογα και στην ορθή διαπαιδαγώγηση των παιδιών και των μαθητών. Η απουσία και η έλλειψη των βασικών εκείνων χαρακτηριστικών που σχετίζονται με την ενεργό διδασκαλία και με την αξιοποίηση των κατάλληλων τεχνολογικών,

αλλά και πιο ουσιαστικών ψηφιακών μέσων δεν επιτρέπει, αλλά αντιθέτως αναστέλλει αυτήν τη διαδικασία. (Matsaganis et al., 2011)

Η απουσία και ανικανότητα συγκέντρωσης των απαραίτητων κονδυλίων και των χρηματικών ποσών που θα έπρεπε να προσφερθούν αναστέλλει την καλύτερη ανάπτυξη του θέματος. Τα παιδιά δεν έρχονται σε επαφή με τους βασικούς στόχους της εκπαίδευσης, δηλαδή την απόκτηση πληροφοριών και γνώσεων και την ενεργό δράση όλων των ατόμων. Δεν δίνεται στην ουσία η δυνατότητα να επιτευχθεί η συμπερίληψη όλων των μαθητών και για αυτόν ακριβώς το λόγο εντείνεται ως ένα βαθμό και η περιθωριοποίηση ορισμένων μαθητών. Δεν χρησιμοποιούνται όλες οι δυνατές μέθοδοι που θα μπορούσαν να συμβάλλουν και να συνεισφέρουν στην πιο δραστική και ουσιαστική ενσωμάτωση όλων των παιδιών. (Stamelos et al., 2017)

Ως εκ τούτου, ενισχύεται ως ένα βαθμό και αυτή η αναστολή των ευκαιριών που παρέχονται στην εκπαίδευση. Ενώ στην πραγματικότητα θα έπρεπε να προωθηθεί μέσα από την εκπαίδευση η εμπλοκή όλων των μαθητών και η ανάλογη εξυπηρέτηση ενός πλήθους διαφορετικών ικανοτήτων, είναι σαφές πως στην παρούσα περίπτωση λόγω αυτής της συνθήκης που επικρατεί με την απουσία των αντίστοιχων οικονομικών πόρων αναστέλλεται και περιορίζεται αυτή η προσπάθεια. Οι καθηγητές υπολείπονται σε μεγάλο βαθμό των μέσων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο μια αποτελεσματικότερης διδασκαλίας. Δεν δίνεται, δηλαδή, η δυνατότητα να υπάρχει δυναμική αλληλεπίδραση, καθώς οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν εν τέλει να συνεισφέρουν στη σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των μαθητών και των καθηγητών ή/ και των μαθητών μεταξύ τους. Δεν μπορούν να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των μαθητών και γενικότερα του μαθητικού πληθυσμού στα σχολεία, εφόσον δεν λαμβάνονται οι ευθύνες και οι αντίστοιχες δράσεις και λειτουργίες που θα μπορούσαν να βοηθήσουν σε αυτό το

γεγονός. Παρατηρείται με αυτόν τον τρόπο η καταβάθρωση και η υπονόμηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τα παιδιά, κατ' επέκταση, από την άλλη πλευρά δεν μπορούν να δεχθούν και να αποκομίσουν όλα εκείνα τα θετικά που θα μπορούσαν να λάβουν, ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί η κινητοποίησή τους και η ανάπτυξη του ανθρωπισμού τους. (Wolf, 2014)

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να γίνει σαφές δηλαδή πως το πρότυπο και μόνο του δασκάλου δεν μπορεί να δράσει ευεργετικά. Η σημασία του είναι σίγουρα απαραίμιλλη, αλλά δεν είναι αρκετή για να μεταβάλλει κατ' επέκταση και τα ίδια τα δεδομένα. Οι καθηγητές σίγουρα μπορούν να δράσουν ως ένα βαθμό ευεργετικά προς αυτήν την κατεύθυνση, αλλά η δράση τους δεν μπορεί να επιφέρει όλες τις αναμενόμενες αλλαγές που χρειάζεται να επιτευχθούν για την ομαλή κινητοποίηση όλων των μαθητών. Αντιθέτως, φαίνεται πως τα προβλήματα εξακολουθούν να υπάρχουν και δεν επιτυγχάνονται όλοι ανεξαιρέτως οι στόχοι αυτού του φορέα διαπαιδαγώγησης των πολιτών. Οι μαθητές, επομένως, αδυνατούν και οι ίδιοι να κατανοήσουν όσα διδάσκονται και να αναλάβουν και οι ίδιοι ενεργό δράση και για αυτό το λόγο δεν καταφέρνουν να συνεισφέρουν στη ρύθμιση αυτής της κατάστασης. Παραμένουν και οι ίδιοι στάσιμοι και σίγουρα δεν μπορούν να ενισχύσουν και να επιρρώσουν όσο θα έπρεπε όχι μόνο την πνευματική τους ικανότητα, αλλά και να βελτιώσουν την παιδεία που τους παρέχεται και το χαρακτήρα τους. Εξάλλου, όταν η ίδια η μόρφωση είναι ελλιπής είναι γεγονός πως και οι ίδιοι δεν έχουν την ευκαιρία να διαμορφώσουν κατάλληλα τον τρόπο σκέψης, αλλά και δράσης τους. (Zmas, 2015)

Ουσιαστικά, η ποιότητα αντιδιαστέλλεται με την ποσότητα και οι καθηγητές τείνουν να υιοθετούν έωλες και παρωχημένες μεθόδους διδασκαλίας που δεν συνάδουν με τα νέα δεδομένα που επικρατούν στη σύγχρονη εποχή. Δεν είναι, λοιπόν, και οι ίδιοι οι καθηγητές σε θέση να

ωθήσουν και να εθίσουν τους μαθητές σε έναν πιο ανθρωπιστικό τρόπο δράσης και εκμάθησης αξιών. Ενισχύεται η στείρα αποστήθιση και ο άκρατος μηχανισμός αναπαραγωγής ήδη παραδεδομένων γνώσεων και στοιχείων. Δεν οξύνεται, δηλαδή, με αυτόν τον τρόπο και η αντίστοιχη ενίσχυση του συστήματος των αξιών που θα έπρεπε να προσφέρονται και οι οποίες θα έπρεπε να μεταλαμπαδεύονται. Οι μαθητές υπολείπονται, επομένως, τόσο εκπαίδευσης και επαγγελματικής – εκπαιδευτικής κατάρτισης όσο και παρεχόμενης μόρφωσης – παιδείας. Εφόσον, δηλαδή, δεν αξιοποιούνται οι κατάλληλες μέθοδοι είναι συγχρόνως αδύνατον να καλλιεργηθεί και ο χαρακτήρας των παιδιών και να μπορέσουν συνάμα τα τελευταία να δράσουν ευεργετικά και να επιτύχουν ένα πιο σταθερό πλαίσιο ενεργοποίησης. (Lekakis, 2013)

Όλα τα προαναφερθέντα προβλήματα, τελικά, είναι άμεση απόρροια και απότοκο της ελλιπούς χρηματοδότησης που δεν επιτρέπει στις εκπαιδευτικές μονάδες να εξασφαλίσουν τα κατάλληλα μέσα και τις μεθόδους που θα μπορέσουν να βοηθήσουν σε αυτή τη διαδικασία. Καθίσταται, έτσι, κατανοητή και η αντίστοιχη σημασία αποσόβησης των προβλημάτων και εύρεσης λύσεων, οι οποίες θα βοηθήσουν εν τέλει και τους ίδιους τους μαθητές να αποκτήσουν όλα εκείνα τα πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν στην ουσία να αναπτύξουν ακόμη περισσότερο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ελληνική Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα αποτελείται από τρεις διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, τη δευτεροβάθμια (γυμνάσιο, λύκεια, τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση), τη μεταδευτεροβάθμια (Ινστιτούτο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης) και την ανώτατη τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η φοίτηση στις σχολικές μονάδες είναι υποχρεωτική έως την ολοκλήρωση των σχολικών τάξεων του Γυμνασίου, οπότε οι μαθητές είναι στην ηλικία των 15 ετών. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει τις πανεπιστημιακές σχολές και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα τεχνολογικού κυρίως προσανατολισμού και κοινωνικών επιστημών, που προσφέρουν τετραετή και πενταετή προγράμματα σπουδών για τη λήψη του βασικού πτυχίου. Οι απόφοιτοι της Γ΄ λυκείου έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν σε εθνικές εξετάσεις προαγωγής σε σχολές της ανώτατης εκπαίδευσης. (Kantzara, 2014) Στα δημόσια ή ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η διάρκεια φοίτησης είναι τα δύο έτη και επιπλέον έξι μήνες πρακτικής άσκησης.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Eurostat για το έτος 2005, η Ελλάδα εμφανίζει τις χαμηλότερες δαπάνες για την εκπαίδευση στην Ευρώπη. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανέρχεται στο 4.1%, ενώ η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, Η Σουηδία και η Δανία έχουν ποσοστό κρατικών δαπανών για την εκπαίδευση 6.8%, 5.4%, 6% και 8% αντίστοιχα.

Στην Ελλάδα περίπου 6 στους 10 μαθητές φοιτούν σε ιδιωτικές σχολικές μονάδες, ωστόσο από τη δεκαετία του 1990 έχει δημιουργηθεί το παράλληλο σύστημα των ιδιωτικών φροντιστηρίων και ιδιαίτερων μαθημάτων για την υποστήριξη των μαθητών, που έχουν την

επιθυμία να εισαχθούν στο πανεπιστήμιο. (Soukoulis, 2013) Το 2008, οι δαπάνες για τη φροντιστήρια ήταν κατά μέσο όρο το 20% των δαπανών ενός νοικοκυριού. Μηνιαίως, ο οικογενειακός προϋπολογισμός μπορεί να επιβαρυνθεί μέχρι και 500 ευρώ σε περιπτώσεις που τα μαθήματα πραγματοποιούνται καθημερινά για τρεις ώρες. Το ειδησεογραφικό και ενημερωτικό δίκτυο του BBC αναφέρει ότι γενικά οι μαθητές εύπορων οικογενειών παρακολουθούν φροντιστηριακά μαθήματα 4 φορές περισσότερο, συγκριτικά με λιγότερες εύπορες οικογένειες. Δεδομένης της μείωσης του ενός τρίτου του μέσου εισοδήματος και του ποσοστού ανεργίας περίπου στο 25%, αυτό το χάσμα προσιτότητας αυξήθηκε περαιτέρω, παραβιάζοντας τις αρχές της ισότητας ευκαιριών και της προσβασιμότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επίσης, εκπαιδευτικοί της δημόσιας εκπαίδευσης απασχολούνται σε κέντρα διδασκαλίας ιδιωτικού δικαίου προκειμένου να συμπληρώσουν το χαμηλό τους εισόδημα. Βέβαια, σε αυτές τις περιπτώσεις δημιουργούνται συνθήκες σύγκρουσης συμφερόντων. Ο μέγιστος αριθμός μαθητών που μπορούν να φοιτήσουν σε μία σχολική τάξη ορίζεται σε 25 στις τάξεις των σχολείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και στους 30 για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αλλά στην πράξη αρκετά σχολεία έχουν σημαντικά μικρότερο αριθμό μαθητών. (Giousmpasoglou, Marinakou & Paliktzoglou, 2016)

Η έκθεση του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) του 2011 υπογράμμισε ότι τα ποσοστά μαθητών και δασκάλων ήταν πολύ χαμηλά στην Ελλάδα σε σύγκριση με τους μέσους όρους του ΟΟΣΑ: τα στοιχεία για το 2007 ήταν 10,1, 7,7 και 7,3 σε ΠΕ, Γυμνάσιο-Λύκειο και ΤΕΙ, αντίστοιχα, έναντι των μέσων όρων του ΟΟΣΑ των 16,0, 13,2 και 12,5. Το 2011, η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε στη μείωση του αριθμού των σχολικών μονάδων, προκειμένου να περιοριστεί ο αριθμός των σχολείων με λίγους μαθητές, με

αποτέλεσμα τα 1.933 σχολεία να συμπυχθούν σε 877 σχολικές μονάδες. (Chalari&Georgas, 2016)

Η γεωμορφολογική ποικιλότητα της χώρας φαίνεται να λειτουργεί ως περιοριστικός παράγοντας της αναγκαιότητας βελτίωσης και εξορθολογισμού της διαδικασίας κάλυψης των σχολικών δικτύων. Είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα ότι ποσοστό 54% των μαθητών που φοιτούν στο Δημοτικό σχολείο συγκεντρώνεται στις περιφερειακές ενότητες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας. Οι υπόλοιποι μαθητές διασκορπίζονται στις λοιπές περιφερειακές ενότητες της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας. (Pirishis, 2016)

Τα σχολεία στην Ελλάδα δεν έχουν αυτονομία και ουσιαστικά δεν έχουν λόγο για την πρόσληψη εκπαιδευτικών, την απόλυση τους, τον καθορισμό αρχικών μισθών ή αυξήσεων ή τη διαμόρφωση του σχολικού προϋπολογισμού. Παρά την κοινή πρακτική και τις συστάσεις του ΟΟΣΑ για τη λήψη των αποφάσεων εντός των εκπαιδευτικών μονάδων, η Ελλάδα έχει θεσμοθετήσει οι αποφάσεις να λαμβάνονται από τις αρμόδιες περιφερειακές και εθνικές εκπαιδευτικές αρχές. (Simiti, 2015)

Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί που απασχολούνται στις σχολικές μονάδες επιλέγονται και αμείβονται ανεξαρτήτως του εκάστοτε σχολείου, με αποτέλεσμα να μη δημιουργούνται κίνητρα δέσμευσης απέναντι στο σχολείο που εργάζονται. Οι προσλήψεις των εκπαιδευτικών πραγματοποιούνται βάσει κατάταξης σε καταλόγους αναμονής με συγκεκριμένη μοριοδότηση βάσει εκπαιδευτικών, επαγγελματικών και κοινωνικών κριτηρίων. (Pappas, 2014)

Ακόμα, χαρακτηριστικό των συστάσεων πολιτικής του ΟΟΣΑ από το έτος 2011 είναι η δημιουργία ενός απλού εννοιολογικού πλαισίου αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος σε διαφορετικά επίπεδα: στο επίπεδο των μαθητών σε κάθε σχολική τάξη, στο επίπεδο των

εκπαιδευτικών από τη σχολική ηγεσία και στο επίπεδο των σχολικών μονάδων από τις ρυθμιστικές αρχές. (Tsebelis, 2016)

Βέβαια, σε μακροπρόθεσμο επίπεδο υπάρχει απαίτηση για την πίστωση του οικονομικού προϋπολογισμού των σχολικών μονάδων ακολουθώντας έναν προσεκτικά διαμορφωμένο αλγόριθμο χρηματοδότησης με βάση την ηλικία των μαθητών, το επίπεδο της εκπαιδευτικής βαθμίδας, το οικογενειακό εισόδημα και τις εκπαιδευτικές ανάγκες. Επίσης, το πρότυπο χρηματοδότησης μπορεί να εφαρμόζεται βάσει της τοποθεσίας της σχολικής μονάδας, των θέσεων των εκπαιδευτικών, του λειτουργικού κόστους και των επενδύσεων. Η εφαρμογή αυτού του τύπου πιστώσεων χρηματοδότησης απαιτεί την αξιοπιστία μιας βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει πληροφορίες για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τις σχολικές υποδομές. Ακόμα, το σύστημα αυτό λειτουργεί με σκοπό τον σχηματισμό συστάδων σχολικών μονάδων, στις οποίες τα μικρότερα σχολεία αναπτύσσουν συνεργατικές σχέσεις με μεγαλύτερα μέσω του διαμοιρασμού πόρων, εκπαιδευτικών, διδακτικών πρακτικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων. (Zahariadis & Exadaktylos, 2016)

Σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης ενός τέτοιου συστήματος είναι η ενσωμάτωση κινήτρων αναγνώρισης και ανταμοιβής των μαθησιακών αποτελεσμάτων βάσει αξιολόγησης της διδασκαλίας και της ποιότητας της ηγεσίας. Οι επιτυχίες των σχολικών μονάδων θα πρέπει να αναγνωρίζονται αφενός, στη μισθολογική κλίμακα του εκπαιδευτικού προσωπικού και αφετέρου, στις προσπάθειες διαφήμισης του έργου των σχολικών μονάδων προς τον σύλλογο των γονέων και των μαθητών για την εξασφάλιση της υποστήριξής τους στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων. (Zmas, 2015)

2.1. Τα δημόσια σχολικά προβλήματα

Οι νεοφιλελεύθερες πεποιθήσεις και πρακτικές της ελληνικής κοινωνίας προωθούνται και ενισχύονται βάσει μιας μακροχρόνιας παράδοσης και δεν παρουσιάστηκαν αποκλειστικά κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Είναι γεγονός ότι η εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς τα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα έχει διαβρωθεί τις τελευταίες δεκαετίες, ενώ έχει περιοριστεί ο βαθμός αντίστασης απέναντι στα συστηματικά και επίπονα νεοφιλελεύθερα μέτρα. Σε αυτή την πραγματικότητα έχει συμβάλει σημαντικά ο ρόλος των ισχυρών μέσων ενημέρωσης της Ελλάδας. (Ioakimidis & Teloni, 2013)

Η αρνητική εικόνα της ελληνικής δημόσιας εκπαίδευσης που καλλιεργήθηκε μεθοδικά τις τελευταίες δεκαετίες βασίστηκε σε μια επιλεκτική παρουσίαση συγκεκριμένων προβληματικών καταστάσεων που δεν απέχουν πολύ από την πραγματικότητα. Οι προβληματικές καταστάσεις ωστόσο φαίνεται να καταδείχθηκαν ως έμφυτα χαρακτηριστικά του δημόσιου χαρακτήρα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, παρά ως αποτέλεσμα των νεοφιλελεύθερων πολιτικών. Συνεπώς, παρουσιάζεται ως μοναδική δυνατή λύση η κατάργηση του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης και η παράδοσή της στον επιχειρηματικό κόσμο. (Apostolopoulos, Newbery & Gkartzios, 2019)

Η φαύλη κριτική εναντίον της δημόσιας εκπαίδευσης επικεντρώνεται, όπως προωθείται από τα μέσα ενημέρωσης, στην αύξηση του ποσού που πρέπει να πληρώσει η οικογένεια ενός μέσου νοικοκυριού για τα δίδακτρα των μαθητών κατά την προετοιμασία τους μετά το σχολείο. Οι μαθητές παρακολουθούν φροντιστηριακά απογευματινά μαθήματα για την επανάληψη του μαθησιακού υλικού του πρωινού σχολικού προγράμματος ή για την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων και ικανοτήτων. Στα μάτια των μαθητών και των γονέων τους, το δημόσιο σχολείο

έχασε σταδιακά τον εκπαιδευτικό του ρόλο και τη σημασία του, καθώς η επιτυχία στις εξετάσεις φάνηκε να βασίζεται στην αποτελεσματικότητα των ιδιωτικών τάξεων και της διδασκαλίας. Εν τω μεταξύ, αρκετοί δάσκαλοι του δημοσίου σχολείου προσέφεραν ιδιωτική συμβουλευτική στο σπίτι έναντι αμοιβής παρά τις υπάρχουσες απαγορεύσεις. (Papadimitriou, 2015)

Σημαντικό μειονέκτημα των ελληνικών σχολείων αναδεικνύεται η ανικανότητα των εκπαιδευτικών μονάδων να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις χαμηλές ή κακές επιδόσεις των μαθητών και τον αναλφαβητισμό. Τα εφαρμοζόμενα σχετικά προγράμματα της πρόσθετης ενισχυτικής διδακτικής υποστήριξης φαίνεται να είχαν σοβαρές αδυναμίες ως προς τον σχεδιασμό και την εφαρμογή τους, ενώ η χρηματοδότηση τους γίνεται με ακανόνιστο και ανεπαρκή τρόπο. Οι ίδιες αδυναμίες αποδείχθηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό στα προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά μεταναστών, σε παιδιά με ειδικές ανάγκες και αναπηρίες, καθώς και στα παιδιά των εκτοπισμένων ομάδων. Ενώ ο τύπος συχνά αναφερόταν στις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν τα παιδιά των μεταναστών στη χρήση της ελληνικής γλώσσας και στο σχολείο τακτικά, απέτυχαν να σημειώσουν την αδυναμία των δημόσιων αρχών να εφαρμόσουν ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό σχέδιο για την εκπαίδευσή τους. Έτσι, γίνεται αντιληπτό ότι οι μαθητές αυτοί αντιμετωπίζονται ως «εμπόδιο» μαθησιακής προόδου και εξέλιξης των άλλων, ανοίγοντας έδαφος για την εφαρμογή πολιτικών διακρίσεων και κοινωνικού αποκλεισμού. (Grammatikopoulos, Gregoriadis, Tsigilis & Zachopoulou, 2018)

Συγχρόνως, στα εμπόδια του σχολικού μηχανισμού για την ομαλή και πιο αποτελεσματική ενίσχυση των δραστηριοτήτων του θα μπορούσε να ενταχθεί και η προώθηση ενός κλίματος δασκαλοκεντρικού τρόπου διδασκαλίας. Τα σχολεία, δηλαδή, και η εκπαίδευση που παρέχεται στα παιδιά στην Ελλάδα είναι σαφές πως προωθεί έναν τρόπο εκμάθησης γνώσεων και πληροφοριών, οι οποίες απλώς προσφέρονται από τους διδάσκοντες χωρίς να

υπάρχει η ανάλογη ενίσχυση και συμπερίληψη των μαθητών. Οι καθηγητές λειτουργούν με αυτόν τον τρόπο ως αυθεντίες και δεν δίνουν στην ουσία στα παιδιά το έναυσμα να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο σε μια πιο δραστική κινητοποίηση και να συμμετάσχουν και οι ίδιοι στην εκπαίδευση. Ουσιαστικά, πρόκειται για μία βασική δυσλειτουργία του ελληνικού σχολείου που αποτρέπει τους μαθητές από το να συμμετέχουν ενεργά και να μπορούν οι ίδιοι να κατανοούν όσα διδάσκονται και να εξάγουν τα αντίστοιχα συμπεράσματα. (Matsaganis, 2011)

Το εν λόγω πρόβλημα, μάλιστα, έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις τα τελευταία χρόνια και έχει κατ' επέκταση οδηγήσει σε μία πιο ενεργό δράση και ενεργοποίηση. Οι μαθητές παραμένουν απαθείς και δεν μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο, αλλά απλώς ακούνε και καλούνται να αποστηθίσουν όσα λέγονται μόνο από το προσωπικό στο πλαίσιο του μαθήματος. Καταστέλλεται και υπονομεύεται, έτσι, η κριτική σκέψη των μαθητών και δημιουργείται σοβαρό πρόβλημα στην πνευματική ανάπτυξη των μαθητών. Τα παιδιά χάνουν την ευκαιρία που θα μπορούσε να τους έχει δοθεί να καλλιεργήσουν τη σκέψη τους και να επιτύχουν ένα πιο αποτελεσματικό επίπεδο δράσης και ο ρόλος τους έγκειται δυστυχώς αποκλειστικά και μόνο στην πρόσληψη γνώσεων και την ανάλογη πρόοδο της νοητικής τους ικανότητας. (Kladis, 2012)

Ακόμη, η επικέντρωση και η εμμονή με έναν εξετασιοκεντρικό τρόπο διδασκαλίας εντείνει ακόμη περαιτέρω το προαναφερθέν πρόβλημα. Ειδικότερα, η διαρκής προσπάθεια να καλυφθεί όσο το δυνατόν περισσότερο ποσοστό της ύλης χωρίς να βεβαιώνεται και να εξασφαλίζεται η κατανόηση της ύλης από τα παιδιά και τους μαθητές εν γένει. Μάλιστα, για αυτόν ακριβώς το λόγο προωθείται και θεωρείται αδήριτη ανάγκη και η αποστήθιση των πληροφοριών. Έτσι, τα παιδιά δεν μπορούν και σίγουρα δεν προσπαθούν να κατευθύνουν κατάλληλα τη σκέψη τους, ώστε να μπορέσουν να εντυπώσουν στα θέματα. Όλα αντιμετωπίζονται επιφανειακά και οι καθηγητές προσπαθούν απλώς να εθίζουν τους μαθητές

στη γνώση και όχι στον τρόπο να φθάσουν στη γνώση. (Papadimitriou, 2015) Αυτό δεν τους επιτρέπει κατ' επέκταση να αποκτήσουν και μία πιο συστηματική μέθοδο πληροφόρησης και, φυσικά, δεν έχουν και τα ίδια τα παιδιά τη δυνατότητα να φθάσουν από μόνοι τους εκούσια στη γνώση. Οι διδάσκοντες πιέζουν, δηλαδή, και αναγκάζουν τα παιδιά να αναμοχλεύουν απλώς την ήδη υπάρχουσα γνώση και να μην αναζητούν κάτι καινούργιο και κάτι που τους ενδιαφέρει. Για αυτόν ακριβώς, όμως, το λόγο και τα ίδια τα παιδιά δεν καταφέρνουν να κατανοήσουν την αξία της αυτενέργειας και της μάθησης και δεν ενισχύεται το ενδιαφέρον τους για την αναζήτηση και τη μορφωτική διαδικασία. Ως εκ τούτου, αναστέλλεται και η γενικότερη προσπάθεια να διαμορφωθεί ένας πιο αποτελεσματικός τρόπος προσέγγισης της αλήθειας. (Stamelos et al., 2017)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ελληνική Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα οργανώνουν καταρχήν την παραγωγή της γνώσης. Βασικοί στόχοι των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ανώτατης εκπαίδευσης είναι η παραγωγή, η ανάπτυξη και η μετάδοση επιστημονικής γνώσης, η ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών και η υποστήριξη της οικονομικής και επαγγελματικής αγοράς, πράγμα που καθιστά τα πανεπιστήμια σημαντικούς παρόχους κατάλληλων γνώσεων και επαγγελματικών δεξιοτήτων. Κατ' επέκταση, τα πανεπιστήμια επιχειρούν συχνά να σχεδιάσουν κατάλληλα μαθήματα που ανταποκρίνονται στις καιρίες ανάγκες του σύγχρονου κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος. Λόγω της έλλειψης πόρων, αυτή η πρόθεση μεταφράζεται συχνά σε ένα πληρέστερο και πλουσιότερο πρόγραμμα εξειδικευμένων μελετών, που εφαρμόζεται σε βάρος των λεγόμενων γενικών θεμάτων και καθοδηγείται ουσιαστικά από την αγορά εργασίας. (Michelakaki, 2011)

Συνεπώς, παρουσιάζεται αύξηση του αριθμού μαθητών που εισάγονται στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ η κρατική χρηματοδότηση της ανώτατης εκπαίδευσης μειώνεται εξαιτίας της αύξησης του ανταγωνισμού από τους λοιπούς αποδέκτες των δημόσιων πόρων (π.χ. υγεία). Με γνώμονα αυτό, εξετάζονται οι δυνατότητες της ανώτατης εκπαίδευσης για την παραγωγική χρήση της υπάρχουσας χρηματοδότησης, γεγονός που αναδεικνύει το ζήτημα της αξιολόγησης των πανεπιστημίων. Η αξιολόγηση αποτελεί ζήτημα σημαντικής διαφοροποίησης των απόψεων σε πολιτικό, ακαδημαϊκό εθνικό και διεθνές επίπεδο και θέμα αμφισβητήσεων με συνεχείς συζητήσεις αναφορικά με τη χρήση συγκεκριμένων μεθόδων και κριτηρίων αντικειμενικών συγκρίσεων. (LeGrange, 2016; Karamessini, 2010)

Μέσα από τη διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών, τα πανεπιστήμια αναλαμβάνουν ως βασική τους αποστολή την παραγωγή και τη μετάδοση γνώσεων (Ν. 1268/82). Η ελληνική

τριτοβάθμια εκπαίδευση προσφέρει τις διαδικασίες της διδασκαλίας και έρευνας σε κάθε επιστημονικό τομέα μέσα από τον σχεδιασμό μαθημάτων προπτυχιακού (4-5 έτη σπουδών), μεταπτυχιακού (1-2 έτη σπουδών) και διδακτορικού επιπέδου (4 τουλάχιστον έτη σπουδών). (Labrianidis, 2010). Ως προς το οργανωτικό επίπεδο των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, υπάρχει η διάρθρωσή τους σε σχολές υποδιαιρούμενες σε τμήματα, τα οποία είναι οι βασικές λειτουργικές μονάδες των ιδρυμάτων. Τα πανεπιστημιακά τμήματα ευθύνονται για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και τη χορήγηση των διπλωμάτων, ενώ χαρακτηρίζονται από αυτονομία ως προς τη διαχείριση των εκπαιδευτικών θεμάτων. Η διοίκηση των πανεπιστημίων αναλαμβάνεται από τους Πρυτάνεις που εκλέγονται ανά τετραετία. (Gounias, 2012) Η θεσμική αυτονομία των ελληνικών πανεπιστημίων ορίζεται συνταγματικά, ενώ αποτελούν κομμάτι της δημόσιας εκπαίδευσης και λαμβάνουν υψηλή κρατική χρηματοδότηση. Η ελληνική νομοθεσία καθορίζει τον προϋπολογισμό των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, τις προμήθειες, την οικονομική εποπτεία και το καθεστώς απασχόλησης. Τα χρηματοδοτικά κεφάλαια των πανεπιστημίων θεωρούνται αμελητέα, καθώς δεν υπάρχει καθεστώς κατάθεσης διδάκτρων από τους φοιτητές. (Lyrintzis, 2011)

Η αρμόδια κρατική αρχή, δηλαδή το Υπουργείο Παιδείας είναι υπεύθυνη για τα ζητήματα διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού των πανεπιστημίων. Αυτά τα ζητήματα αφορούν στις πολιτικές και στα συστήματα διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων, στον καθορισμό του αριθμού θέσεων του προσωπικού, των κανονισμών πρόσληψης, των αμοιβών, των κριτηρίων προαγωγής των καθηγητών, των προϋποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης. (Bratsis, 2010) Τα κρατικά χρηματοδοτικά κεφάλαια της ανώτατης εκπαίδευσης κατανέμονται με βάση τον αριθμό των φοιτητών ανά πανεπιστήμιο, τα έτη λειτουργίας των ιδρυμάτων, ενώ καθορίζονται από συγκεκριμένους τύπους χρηματοδότησης. Τα

τελευταία χρόνια, τα πανεπιστήμια επιδιώκουν την αύξηση των πόρων τους μέσα από την έρευνα και τη συμμετοχή τους σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε πανεπιστημιακό ίδρυμα διαθέτει Ειδικό Λογαριασμό Επιχορήγησης Ερευνών, ρόλος του οποίου είναι η καλύτερη αξιοποίηση των ερευνητικών κεφαλαίων και η χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας προς όφελος της ευρύτερης κοινωνίας. (Ladi, 2014)

Οι φοιτητές των πανεπιστημιακών τμημάτων στα δημόσια ιδρύματα της Ελλάδας διασφαλίζουν τη θέση τους μέσω της συμμετοχής στις εξαιρετικά ανταγωνιστικές πανελλαδικές εξετάσεις. Αν και τα ελληνικά πανεπιστήμια έχουν εκλέξει διοικητικά όργανα, τα κρατικά όργανα είναι υπεύθυνα για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή αυτών των εξετάσεων εισαγωγής (που διεξάγονται σε εθνικό επίπεδο) καθώς και για τους τελικούς αριθμούς εισαγωγής. Η είσοδος στα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα βασίζεται κυρίως στις δηλωμένες επιλογές των πιθανών φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις εισόδου, καθώς και στην απόδοσή τους στα μαθήματα της επιλεγμένης ακαδημαϊκής τους κατεύθυνσης. Πρέπει να επισημανθεί ότι οι υποψήφιοι επιλέγουν μεταξύ τεσσάρων «ακαδημαϊκών κατευθύνσεων» (Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Οικονομικά, Πληροφορική) που καλύπτουν παγκοσμίως το επιστημονικό εύρος των εξετάσεων και των πανεπιστημίων. Για να συμμετάσχουν σε αυτές τις εξετάσεις, οι φοιτητές πρέπει να υποβάλουν μια φόρμα που να δηλώνει το πανεπιστήμιο της επιλογής τους (Stamelos & Kavasakalis, 2017; Lyrintzis, 2011).

Αν και τα προγράμματα και οι δράσεις που μπορούν να ενεργήσουν θετικά ποικίλουν, όπως άλλωστε φάνηκε και παρουσιάστηκε και παραπάνω, ποικίλουν, είναι σαφές πως δεν μπορούν πρακτικά και λογικά να καταφέρουν να επιφέρουν τη μεταβολή των δεδομένων και, μάλιστα σε άμεσο βαθμό. Αυτό δείχνει πως παρά τις προσπάθειες και τις επιδιώξεις ορισμένων – ιδιωτικών κυρίως – οργανισμών να συμβάλλουν και να συνεισφέρουν σε αυτή τη διαδικασία, το

σημαντικότερο ρόλο είναι γεγονός πως διαδραματίζει το ίδιο το κράτος. Εφόσον αυτό δεν μπορεί να ανταποκριθεί κατάλληλα στις επιθυμίες των σπουδαστών – φοιτητών και κατ’ επέκταση να ικανοποιήσει τις ανάγκες τους, και οι προαναφερθέντες φορείς δεν μπορούν να επιτύχουν μια τόσο μεγάλη αλλαγή όσο αυτή που αναμένεται. Αυτό οδηγεί τελικά και στην υπονόμηση της παρεχόμενης παιδείας και στην κρίση κάθε έννοιας της ισότητας και της δικαιοσύνης, εφόσον τα πλεονεκτήματα που αποκτούν οι λίγοι συμμετέχοντες θα έπρεπε να δίνονται και να εξασφαλίζονται από το κράτος για όλους. Αντιθέτως, αυτά παρέχονται μόνο σε όσους πληρούν ορισμένα σταθερά κριτήρια, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται και η αντίστοιχη ενίσχυση της δράσης αυτών των ατόμων – φοιτητών. Οι περισσότεροι απομονώνονται και οδηγούνται εν τέλει σε μια πιο σαθρές και ανούσιες δραστηριότητες, οι οποίες δεν επιφέρουν και τα αντίστοιχα επιθυμητά αποτελέσματα. (Simiti, 2015)

3.1 Το Σχολείο της Κρίσης

Την περίοδο εφαρμογής των μνημονίων στην ελληνική οικονομία κατά την κρίση της οικονομικής ύφεσης από το 2010 και έπειτα, η ελληνική εκπαίδευση έχει οδηγηθεί σε δραματικές επιπτώσεις. Οι κρατικές δαπάνες για τη δημόσια εκπαίδευση έχουν πληγεί σημαντικά, οδηγώντας την Ελλάδα στο χαμηλότερο επίπεδο κατάταξης στο σύνολο των χωρών της Ευρώπης. Οι περιστάσεις αυτές έχουν οδηγήσει τις εκπαιδευτικές μονάδες στον περιορισμό και στην αδυναμία ολοκλήρωσης των βασικών τους λειτουργιών. (Kenyon, 2012)

Ταυτόχρονα, οι δομές και οι υπηρεσίες των δημόσιων σχολείων που έχουν διαχρονικά αναπτυχθεί για τη βελτίωση της ποιότητας λειτουργίας τους και τη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων οδηγούνται σταδιακά στον περιορισμό ή στην κατάργησή τους. Συγκεκριμένα

βασικά προγράμματα υποστήριξης των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες πολλές φορές υπολειπονται ή κρίνονται τελικά ως ακατάλληλα. Ο θεσμός των σχολικών βιβλιοθηκών που έχουν εισαχθεί σε ορισμένο αριθμό σχολικών μονάδων μέσω της χρηματοδότηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς λειτουργούν ελάχιστα εξαιτίας της έλλειψης των απαιτούμενων ανθρώπινων πόρων. Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης έχουν οδηγηθεί σε κλείσιμο και σε στοιχειώδη λειτουργία, ενώ η πλειονότητα των ενδοσχολικών πρωταθλημάτων και αθλητικών δράσεων έχει διακοπεί λόγω της ανεπάρκειας χρηματοδοτικών πόρων. Επίσης, σε ορισμένες απομακρυσμένες περιοχές της ελληνικής περιφέρειας η συγχώνευση των σχολικών μονάδων έχει ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση των μαθητών και των γονέων με το κόστος της μεταφοράς των παιδιών από και προς το σχολείο. Το σχολικό έτος 2009-2010 ο αριθμός των σχολικών μονάδων ήταν 14.435, ενώ για το σχολικό έτος 2013-2014 μειώθηκαν σε 12.734, μείωση που έφτασε σε ποσοστό 12%. (Olson, Koscak, Foroudi, Mitalas & Noble, 2016)

Προβληματικές καταστάσεις αντιμετωπίζουν οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τα προγράμματα εκπαίδευσης των οποίων αντιμετωπίζουν σοβαρές ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού. Επιπλέον, παρά τη συνταξιοδότηση πολλών εκπαιδευτικών κάθε διδακτικό έτος, δε δημιουργούνται νέες μόνιμες θέσεις εργασίας και τα εκπαιδευτικά κενά καλύπτονται από αναπληρωτές και ωρομίσθιους εκπαιδευτικούς σε κάθε ειδικότητα.. Για παράδειγμα, ο αριθμός των μόνιμων εκπαιδευτικών στις μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζει μείωση ποσοστού 27,1% το 2014 σε σχέση με το 2010. Ακόμα, δεν έχει διαμορφωθεί ένα κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο πρόβλεψης και εφαρμογής προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. (Featherstone, 2015)

Αξιοσημείωτα προβλήματα της λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων που είναι λιγότερο προφανή αφορούν στην ασέβεια του εκπαιδευτικού συστήματος προς τον φυσικό ρυθμό ανάπτυξης των μαθητών. Η κυριαρχία του υπερβολικά ανταγωνιστικού ήθους στην εκπαίδευση των μαθητών αποτελεί ένα τυπικό παράδειγμα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο δημιουργήθηκε το 2013 με τον Νόμο 4186/2013 ο θεσμός της Τράπεζας Θεμάτων και το Νέο Λύκειο, προκειμένου να περιοριστεί ο αριθμός των αποφοίτων του Λυκείου που εισάγονται στα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Ως αποτέλεσμα, οι μαθητές εξαναγκάστηκαν στο παιχνίδι της αναζήτησης της διάκρισης και των προσωπικών επιτευγμάτων, γεγονός που επέτεινε το άγχος τους και οδήγησε στην υπονόμευση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας μέσα στο σχολείο, όπως και σε ελλείμματα ικανοποίησης, απογοήτευσης και εγκατάλειψης κάθε προσπάθειας εξέλιξης. (Pirishis, 2016)

Ακόμα, το Υπουργείο Παιδείας επιχείρησε να διαμορφώσει το πλαίσιο της αριστείας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δημιουργώντας τα Πειραματικά Σχολεία που απαιτούσαν εισαγωγικές εξετάσεις για την εξασφάλιση θέσεων φοίτησης. Αυτή η πρακτική ενθαρρύνθηκε σε όλη τη χώρα, ωστόσο αντιμετωπίστηκε με έντονη αμφισβήτηση, καθώς θεωρείται ότι λειτουργεί υπονομευτικά ως προς τις βασικές αρχές του δημοκρατικού σχολείου, ενώ φαίνεται να αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες (Khakhalkina & Andreev, 2019).

Αυτή η σκοτεινή εικόνα της τρέχουσας κατάστασης συμπληρώνεται από τη συστηματική παραβίαση των εργασιακών δικαιωμάτων όσον αφορά το διδακτικό προσωπικό των άλλων εκπαιδευτικών υπαλλήλων, η οποία χαρακτηρίζεται από τη συνεχή ενίσχυση του αυταρχισμού και της καταστολής. Παράδειγμα της ακραίας πολιτικής που πλήττει τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι η κατάργηση συγκεκριμένων ειδικοτήτων εκπαιδευτικών. Επίσης, δημιουργήθηκε και εφαρμόστηκε το πλαίσιο της

υποχρεωτικής αναστολής εκπαιδευτικών και ακολούθησε ο εξαναγκασμός περίπου 2000 δασκάλων να συμφωνήσουν με την πιθανότητα αμετάκλητης απόλυσης το 2013. (Chalari & Georgas, 2016)

Ακριβώς αυτό το γεγονός έχει οδηγήσει τελικά και στην πτώση της ποιότητας της παρεχόμενης παιδείας και για αυτό το λόγο είναι πολύ πιθανόν να ενισχύεται ακόμη περισσότερο η αδυναμία της εκπαίδευσης να ανταποκριθεί κατάλληλα στο ρόλο της. Δεν είναι, δηλαδή, δυνατόν σε καμία περίπτωση να επιτευχθεί η πιο άμεση και συστηματική επικράτηση πρακτικών που θα ενισχύσουν το ρόλο του σχολείου, αλλά αντιθέτως δημιουργούνται σε αυτόν ποικίλα προβλήματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα και τη συνακόλουθη κρίση σε ζητήματα βελτίωσης της αποδοτικότητας των μαθητών. Οι μαθητές, δηλαδή, δεν αποκτούν τα κατάλληλα, αλλά και δεν είναι σε θέση να δεχθούν τα κατάλληλα εκείνα ερεθίσματα που θα μπορούσαν να συμβάλλουν σε όλη αυτή την ενίσχυση του πνεύματός τους. (Pirishis, 2016)

Τα παιδιά, δηλαδή, αδυνατούν να ανταπεξέλθουν κατάλληλα στα διάφορα θέματα που προκύπτουν, ακριβώς γιατί δεν είναι ικανά να καλλιεργήσουν τη νοητική τους ικανότητα και να προωθήσουν ένα πιο ανοικτό και διευρυμένο πνεύμα. Η απουσία των αναγκαίων εκείνων στοιχείων που θα μπορούσαν να δράσουν ευεργετικά σε όλη αυτή την προσπάθεια – διαδικασία είναι απολύτως σαφές πως δεν περιλαμβάνονται στο νέο σχολείο της κρίσης. Για αυτόν ακριβώς το λόγο, λοιπόν, εντοπίζεται και μία κρίση στο θεσμό αυτό της σχολικής κοινότητας και, φυσικά, δεν μπορούν τα παιδιά να αναλάβουν τη δράση και τις ενέργειες που θα επιθυμούσαν. (Sotiropoulos et al., 2014)

Το σχολείο της κρίσης δεν τους παρέχει τις κατάλληλες εκείνες δυνατότητες για να υιοθετήσουν και οι ίδιοι οι μαθητές πιο αποτελεσματικές και σημαντικές δραστηριότητες και

συμπεριφορές. Αντιθέτως, τα παιδιά υφίστανται αποκλειστικά ελλείψεις και, κατ' επέκταση, δεν μπορούν να ενεργήσουν με τον τρόπο που πιθανώς θα επιθυμούσαν. Έτσι, μπορεί να κατανοήσει κανείς πως οι μαθητές παύουν να εξασφαλίζουν και να δράττονται όλων των ευκαιριών που θα μπορούσαν να τους παρέχονται, εφόσον αυτές είναι υπερβολικά περιορισμένες ακριβώς λόγω των προβλημάτων που σε μεγάλο βαθμό προκύπτουν. (Olson et al., 2016)

Περιστέλλεται η προθυμοποίηση και ο βαθμός επέκτασης των δραστηριοτήτων και των ενεργειών των μαθητών και για αυτό το λόγο παρουσιάζουν μια πιο ενεργό και αποτελεσματική δράση στο πλαίσιο όχι μόνο της μόρφωσής τους, αλλά και της επαγγελματικής τους πορείας. Αδυνατούν, επομένως, σε μεγάλο βαθμό να αναπτύξουν έτι περισσότερο την επαγγελματική τους πορεία και συνάμα να λειτουργήσουν πιο ουσιαστικά και δραστικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Ως εκ τούτου, δημιουργούνται σε μεγάλο βαθμό τέτοιου είδους προβλήματα και δεν μπορούν τα παιδιά να ανταποκριθούν σε όλες τις προσδοκίες και τις υποχρεώσεις που θα μπορούσαν να αναλάβουν σε άλλη περίπτωση. Καθίστανται άβουλα όντα που δεν έχουν την ικανότητα να εξελιχθούν περαιτέρω και παραμένουν διαρκώς στάσιμα. (Zambeta, 2014) Το σχολείο που θα έπρεπε να αποτελεί τον πρώτο και κυριότερο ίσως φορέα εκπαίδευσής και μόρφωσής τους δεν συμβάλλει ενεργητικά και αποτελεσματικά προς αυτήν την κατεύθυνση και, κατ' επέκταση, επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους. Το σχολικό περιβάλλον και οι παράγοντες που το απαρτίζουν επιδρούν αρνητικά και καταστρατηγούν κατά μία έννοια το περιεχόμενο και τις μεθόδους που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της εκπαίδευσης. Είναι, λοιπόν, υπεύθυνο για την εξαγωγή ατόμων και πολιτών που δεν έχουν τη δυνατότητα να αποτελούν σταθερά και ενεργητικά μέλη του συνόλου, αλλά αντιθέτως ετεροκατευθύνονται εύκολα και βιώνουν σημαντικές επιπτώσεις στην καθημερινότητά τους. (Tsebelis, 2016)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΕΡΕΥΝΑ

4.1. Σκοπός και Στόχοι έρευνας

Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στην διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με την χρηματοδότηση της Παιδείας από το κράτος καθώς και τις επιπτώσεις αυτής σε παιδιά, εκπαιδευτικού και γονείς. Το θέμα αυτό επιλέχθηκε ως καίριας σημασίας λόγω της οικονομικής κατάστασης της χώρας αλλά και των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού.

Ο παρών στόχος είναι σημαντικός να διερευνηθεί καθώς τόσο η οικονομική κρίση όσο και η πανδημία αποτελούν σημαντικά σημεία αναφοράς στην ιστορία – όχι μόνο την ελληνική, αλλά και την παγκόσμια. Το βασικό στοιχείο της έρευνας είναι η αντιμετώπιση της κατάστασης από τους εκπαιδευτικούς, σχετικά με τις απόψεις και τις σκέψεις τους για την όλη την δύσκολη κατάσταση που επικρατεί αλλά και το πώς έχει επηρεαστεί η χρηματοδότηση του εκπαιδευτικού συστήματος από το κράτος.

Με βάση τον σκοπό της έρευνας, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τρεις βασικοί στόχοι σχηματίστηκαν, οι οποίες και αποτελούν τις ερευνητικές ερωτήσεις της μελέτης. Οι ερευνητικές ερωτήσεις είναι οι εξής ακόλουθες:

E.E.1. Πόσο δυσαρεστημένοι είναι οι εκπαιδευτικοί σχετικά με την χρηματοδότηση του κράτους;

E.E.2. Ποιοι τομείς είναι εκείνοι οι οποίοι χρειάζονται σε μεγαλύτερο βαθμό την χρηματοδότηση του κράτους;

E.E.3. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως υπάρχουν επιπτώσεις στην ποιότητα εκπαίδευσης των παιδιών από την ελλιπή χρηματοδότηση του κράτους προς τις σχολικές μονάδες;

Από τις προαναφερθέντες ερευνητικές ερωτήσεις, σχηματίστηκαν κάποιες ερευνητικές υποθέσεις, οι οποίες και παρουσιάζονται παρακάτω.

H₁. Οι εκπαιδευτικοί με τα περισσότερα χρόνια προϋπηρεσίας θα βρεθούν με τον υψηλότερο βαθμό δυσαρέσκειας σχετικά με την χρηματοδότηση από το κράτος.

H₂. Οι τομείς που θα βρεθούν με την μεγαλύτερη ανάγκη για χρηματοδότηση είναι ο μισθός των εκπαιδευτικών και οι υλικές υποδομές των σχολείων.

H₃. Θα βρεθεί πως υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της χαμηλής χρηματοδότησης και της ποιότητας εκπαίδευσης.

4.2 Περιγραφική ανάλυση

Το δείγμα της έρευνας αποτελείτο από 16 γυναίκες (53.3%) και 14 άνδρες (46.7%). Η ηλικία των συμμετεχόντων κυμαινόταν από κάτω των 30 ετών έως και άνω των 60, με το μεγαλύτερο ποσοστό να ανήκει σε εκείνους που δήλωσαν να είναι έως 30 ετών (26.7%) και μεταξύ 41 και 50 ετών (26.7%). Αναφορικά με την οικογενειακή τους κατάσταση, το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε να είναι παντρεμένοι με παιδιά (26.7%), και να αποτελούν κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ/ΤΕΙ (73.3%). Ως προς την προϋπηρεσία των ατόμων του δείγματος, βρέθηκε πως 9 από αυτούς έχουν προϋπηρεσία 15 με 21 έτη (30%), ενώ ένα ακόμη 26.7% δήλωσε να εργάζονται ως δάσκαλοι για λιγότερο από 7 έτη. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος δήλωσε να κατέχουν μόνιμη θέση (66.7%) και με το 43.3% να κατέχει Διευθυντική θέση στο σχολείο.

Περιγραφική ανάλυση δημογραφικών

		Συχνότητες (n)	Ποσοστά (%)
Φύλο	<i>Ανδρας</i>	14	46.7
	<i>Γυναίκα</i>	16	53.3
Ηλικία	<i>έως 30 ετών</i>	8	26.7
	<i>31 – 40 ετών</i>	7	23.3
	<i>41 – 50 ετών</i>	8	26.7
	<i>50-60 ετών</i>	4	13.3
	<i>61 ετών +</i>	3	10.0
Οικογενειακή Κατάσταση	<i>Άγαμος/η</i>	7	23.3
	<i>Άγαμος με παιδί (α)</i>	5	16.7
	<i>Έγγαμος/η, ή σε συμβίωση</i>	5	16.7
	<i>Έγγαμος/η, ή σε συμβίωση με παιδί(α)</i>	8	26.7
	<i>Διαζευγμένος/η ή χήρος/χήρα</i>	2	6.7
	<i>Διαζευγμένος/η, ή χήρος/χήρα με παιδί (α)</i>	3	10.0
Σπουδές	<i>Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ</i>	22	73.3
	<i>Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης</i>	6	20.0
	<i>Διδακτορικό Δίπλωμα</i>	2	6.7
Προϋπηρεσία	<i>Έως 7</i>	8	26.7
	<i>8-14</i>	6	20.0
	<i>15-21</i>	9	30.0
	<i>22-29</i>	2	6.7
	<i>30+</i>	5	16.7
Υπηρεσιακή Κατάσταση	<i>Μόνιμος/η</i>	20	66.7
	<i>Αναπληρωτής/-τρια</i>	10	33.3
Υπηρεσιακή Ιδιότητα	<i>Διευθυντής/Διευθύντρια</i>	13	43.3
	<i>Υποδιευθυντής/Υποδιευθύντρια</i>	10	33.3
	<i>Διδάσκων/Διδάσκουσα</i>	7	23.3

Πίνακας 1. Παρουσίαση συχνοτήτων και ποσοστών δημογραφικών χαρακτηριστικών του δείγματος

Ο πίνακας που ακολουθεί, παρουσιάζει τα δεδομένα που προήλθαν από την περιγραφική ανάλυση των Μ.Ο. και των Τυπικών αποκλίσεων (Τ.Α.) αναφορικά με τις βασικές ενότητες του ερωτηματολογίου. Για την διεξαγωγή αυτών των δεδομένων, όλα τα στοιχεία που συγκροτούσαν

την εκάστοτε ενότητα, προστέθηκαν στο SPSS ώστε να υπάρξει μία καθαρότερη εικόνα περί αυτών.

Περιγραφική ανάλυση βασικών στοιχείων έρευνας

	Ελ. Τιμή	Μεγ. Τιμή	M.O.	T.A.	Διακύμανση	Skewness		Kurtosis	
Χρηματοδότηση TOTAL	23.00	32.00	27.0000	2.03419	4.138	.263	.427	.349	.833
Επηρεασμός Από Εγκαταστάσεις TOTAL	3.00	6.00	4.1667	1.08543	1.178	.167	.427	-1.460	.833
Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου TOTAL	7.00	14.00	11.8333	1.53316	2.351	-1.054	.427	2.291	.833
Υποχρηματοδότηση TOTAL	16.00	26.00	19.6000	4.34384	18.869	.730	.427	-1.507	.833

Πίνακας 2. Παρουσίαση δεδομένων σχετικά με τις μεταβλητές υπό εξέταση

Όπως παρατηρείται στον πίνακα παραπάνω, φαίνεται πως το δείγμα δήλωσε πως η Χρηματοδότηση σε γενικές γραμμές φαίνεται να είναι πολύ χαμηλή ($M = 27.00$, $T.A. = 2.03$) κρίνοντας από τις μέγιστες και μικρότερες τιμές της μεταβλητής. Επίσης, με το ίδιο κριτήριο φαίνεται πως πολύ χαμηλή βρίσκεται και η αίσθηση επιρροής των συμμετεχόντων από τις εγκαταστάσεις του σχολείου στο οποίο εργάζονται ($M = 4.17$, $T.A. = 1.08$). Εν αντιθέσει, η γενικότερη κατάσταση της υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου βρέθηκε σε υψηλά επίπεδα ($M = 11.8$, $T.A. = 1.53$). Τέλος, σχετικά με την υποχρηματοδότηση των εκπαιδευτικών υποδομών, το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος δήλωσε να είναι σε σχετικά κακή κατάσταση ($M = 19.6$,

T.A. = 4.34) εφόσον ο μέσος όρος της τιμής βρέθηκε να είναι αρκετά χαμηλός συγκριτικά με την υψηλότερη τιμή της μεταβλητής αυτής.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την πανδημία και την στάση και προετοιμασία του κράτους προς αντιμετώπιση αυτής. Όπως παρατηρείται, οι συμμετέχοντες δήλωσαν πως το κράτος δεν ανταποκρίθηκε όπως θα έπρεπε στις ανάγκες αντιμετώπισης της πανδημίας (33.3% ως Μέτρια), ενώ στην ερώτηση σχετικά με την προετοιμασία της χώρας ως προς τις ανάγκες της πανδημίας ειδικά μετά την 10ετή οικονομική κρίση, φάνηκε πως οι συμμετέχοντες είχαν σχεδόν την ίδια άποψη με πρωτίστως, ότι δηλαδή η Ελλάδα ήταν λίγο προετοιμασμένη για όλες τις ανάγκες που έπρεπε να καλυφθούν (33.3%). Παρ' όλα αυτά, οι συμμετέχοντες βρέθηκαν να πιστεύουν πως το κράτος προσπάθησε αρκετά και για την εκπαίδευση με βάση τις δυσκολίες της πανδημίας (26.7%).

Περιγραφική ανάλυση στοιχείων αναφορικά με την πανδημία

		Συχνότητες (n)	Ποσοστά (%)
32. Το κράτος ανταποκρίθηκε κατάλληλα στις ανάγκες αυτές;	<i>Καθόλου</i>	5	16.7
	<i>Λίγο</i>	5	16.7
	<i>Μέτρια</i>	10	33.3
	<i>Ικανοποιητικά</i>	6	20.0
	<i>Αρκετά</i>	2	6.7
	<i>Πολύ</i>	1	3.3
	<i>Πάρα πολύ</i>	1	3.3
33. Η χώρα μας ήταν έτοιμη να ανταποκριθεί στην ανάγκη της πανδημίας ειδικά μετά την 10ετή οικονομική κρίση;	<i>Καθόλου</i>	7	23.3
	<i>Λίγο</i>	10	33.3
	<i>Μέτρια</i>	13	43.3
34. Βάσει των δυσκολιών της πανδημίας θεωρείτε πως το κράτος προσπάθησε αρκετά για την εκπαίδευση;	<i>Καθόλου</i>	2	6.7
	<i>Λίγο</i>	1	3.3
	<i>Μέτρια</i>	3	10.0
	<i>Ικανοποιητικά</i>	6	20.0
	<i>Αρκετά</i>	8	26.7
	<i>Πολύ</i>	3	10.0
	<i>Πάρα πολύ</i>	7	23.3

Πίνακας 3. Παρουσίαση συχνοτήτων και ποσοστών των στοιχείων αναφορικά με την πανδημία στην Ελλάδα

Αναφορικά με την υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου στο οποίο διδάσκουν οι συμμετέχοντες, βρέθηκαν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των αιθουσών. Πιο αναλυτικά, τα στοιχεία αυτά τα παρουσιάζει ο πίνακας που ακολουθεί (Πίνακας 2).

Περιγραφική ανάλυση συχνοτήτων		Συχνότητες (n)	Ποσοστά (%)
Εργαστήριο Η/Υ	<i>Καλή</i>	23	76.7
	<i>Κακή</i>	7	23.3
Γραφείο καθηγητών με Η/Υ και ευρυζωνική σύνδεση	<i>Καλή</i>	19	63.3
	<i>Κακή</i>	11	36.7
Αίθουσα ξένων γλωσσών	<i>Καλή</i>	26	86.7
	<i>Κακή</i>	4	13.3
Αίθουσα βιβλιοθήκης	<i>Καλή</i>	18	60.0
	<i>Κακή</i>	12	40.0
Φωτοτυπικό μηχάνημα	<i>Καλή</i>	11	36.7
	<i>Κακή</i>	19	63.3
Κασετόφωνο	<i>Καλή</i>	19	63.3
	<i>Κακή</i>	11	36.7
Βιντεοπροβολέας	<i>Καλή</i>	26	86.7
	<i>Κακή</i>	4	13.3
Βιντεοπροβολέας	<i>Καλή</i>	29	96.7
	<i>Κακή</i>	1	3.3
Διαδραστικοί πίνακες	<i>Καλή</i>	12	40.0
	<i>Κακή</i>	18	60.0
Υλικοτεχνικός εξοπλισμός	<i>Καλή</i>	12	40.0
	<i>Κακή</i>	18	60.0
Θρανία και καρέκλες	<i>Κακή</i>	30	100.0
Πίνακες	<i>Κακή</i>	30	100.0
Εργαστήριο Φυσικών επιστημών	<i>Κακή</i>	30	100.0
Εργαστήριο Καλλιτεχνικών	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Εργαστήριο Μουσικής Αγωγής	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Μισθός καθηγητών	<i>Καλή</i>	20	66.7

	<i>Κακή</i>	10	33.3
Ανάπτυξη εκπαιδευτικών	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Υποτροφία μαθητών (Erasmus)	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Υποτροφία μαθητών (Socrates)	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
Συμμετοχή σε δίκτυα σχολείων	<i>Καλή</i>	20	66.7
	<i>Κακή</i>	10	33.3
	Σύνολο N	30	100.0

Πίνακας 4. Παρουσίαση συχνοτήτων και ποσοστών αναφορικά με τις υλικοτεχνικές υποδομές του σχολείου

Όπως παρατηρείται και στον παραπάνω πίνακα, σε γενικές γραμμές οι υποδομές του σχολείου φαίνονται να βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Διαφορά κάνουν το φωτοτυπικό μηχάνημα (63.3%), οι διαδραστικοί πίνακες (60%), ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός (60%), τα θρανία και οι καρέκλες (100%), οι πίνακες (100%) και το εργαστήριο φυσικών επιστημών (100%) τα οποία βρέθηκαν να έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά σχετικά με την πολύ κακή τους κατάσταση. Το στοιχείο αυτό υποδηλώνει πως οι συμμετέχοντες επισήμαιναν και την ανάγκη προς χρηματοδότησης για καινούργια ώστε να υπάρχει και καλύτερη και ασφαλέστερη χρήση αυτών.

4.3 Διερεύνηση συσχετίσεων

Με σκοπό να διερευνηθούν οι όποιες συσχετίσεις ανάμεσα στις μεταβλητές υπό εξέταση στην παρούσα έρευνα, διεξήχθησαν έλεγχοι Pearson καθώς τα δεδομένα βρέθηκαν να έχουν ομαλή διακύμανση.

Όπως παρατηρείται στον πίνακα που ακολουθεί, η υπηρεσιακή ιδιότητα βρέθηκε να σχετίζεται αρνητικά με την επιρροή που νιώθουν να υπάρχει από τις σχολικές εγκαταστάσεις ($r = -.513, p = .004$), το οποίο υποδηλώνει πως τα άτομα με την υψηλότερη ιδιότητα σε ένα σχολείο δεν φαίνονται να επηρεάζονται από τις σχολικές υποδομές. Μία ακόμη αρνητική συσχέτιση βρέθηκε ανάμεσα στην υπηρεσιακή κατάσταση και την υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου ($r = -.391, p = .033$), αλλά και ανάμεσα στην υποχρηματοδότηση και την υπηρεσιακή ιδιότητα ($r = .390, p = .033$). Τα στοιχεία αυτά δηλώνουν πως οι πιο υψηλόβαθμοι και μόνιμης θέσεως εκπαιδευτικοί θεωρούν πως η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου αλλά και η υποχρηματοδότηση είναι σε σχετικά χαμηλά και όχι θετικά επίπεδα.

Έλεγχος Συσχετίσεων				
		Ηλικία	Υπηρεσιακή κατάσταση	Υπηρεσιακή ιδιότητα
Χρηματοδότηση	Pearson Correlation	.234	-.071	.021
	<i>p</i>	.214	.710	.912
	N	30	30	30
Επηρεασμός Από Εγκαταστάσεις	Pearson Correlation	.150	-.044	-.513**
	<i>p</i>	.428	.817	.004
	N	30	30	30
Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου	Pearson Correlation	.152	-.391*	.168
	<i>p</i>	.422	.033	.376
	N	30	30	30
Υποχρηματοδότηση	Pearson Correlation	.346	-.066	.390*
	<i>p</i>	.061	.728	.033
	N	30	30	30

***. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).*

**. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).*

Πίνακας 5. Παρουσίαση συσχετίσεων ανάμεσα σε δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος και τις βασικές μεταβλητές της έρευνας

Μία ακόμη ανάλυση συσχέτισης Pearson έδειξε ότι η χαμηλή Υποχρηματοδότηση σχετίζεται με τις απόψεις των συμμετεχόντων αναφορικά με την πανδημία και η επιρροή που είχε στις επιλογές του κράτους για την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων ($r = -.477, p = .008$). Όλα τα άλλα στοιχεία που παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) δεν επέφεραν στατιστικά σημαντικά στοιχεία.

Έλεγχος Συσχετίσεων

		Χρηματοδότηση	Επηρεασμός Από Εγκαταστάσεις	Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου	Υποχρηματοδότηση
22. Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα έχει συμβάλλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων τομέων στην εκπαίδευση;	Pearson Correlation	.135	-.020	-.083	.246
	<i>P</i>	.476	.918	.663	.190
	N	30	30	30	30
28. Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;	Pearson Correlation	-.128	.292	-.206	-.477**
	<i>P</i>	.501	.118	.274	.008
	N	30	30	30	30
31. Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;	Pearson Correlation	-.118	-.021	-.003	-.166
	<i>P</i>	.533	.914	.988	.380
	N	30	30	30	30
36. Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;	Pearson Correlation	-.084	.039	-.307	-.105
	<i>P</i>	.658	.836	.099	.583
	N	30	30	30	30

***. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).*

**. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).*

Πίνακας 6. Παρουσίαση συσχετίσεων ανάμεσα στις βασικές μεταβλητές της έρευνας

4.4 Διερεύνηση διαφορών ανά ομάδες

Για την καλύτερη διερεύνηση ανάμεσα στις ομάδες των δημογραφικών χαρακτηριστικών του δείγματος αναφορικά με τις βασικές μεταβλητές της έρευνας διεξήχθησαν έλεγχοι t-test για ανεξάρτητα δείγματα (Independent samples t-test).

Μία αρχική ανάλυση t-test έδειξε ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε μόνιμους ($M = 12.25$, $T.A. = 1.12$) και αναπληρωτές καθηγητές ($M = 11.00$, $T.A. = 1.94$) ως προς τις απόψεις τους αναφορικά με την Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου ($t = 2.247$, $p = .033$).

Έλεγχος t-test για ανεξάρτητα δείγματα						
Υπηρεσιακή Κατάσταση		N	M.O.	T.A.	t	p
Χρηματοδότηση	Μόνιμος/η	20	27.10	1.86	.375	0.71
	Αναπληρωτής/-τρια	10	26.80	2.44		
Επηρεασμός Από Εγκαταστάσεις	Μόνιμος/η	20	4.20	1.10	.234	0.82
	Αναπληρωτής/-τρια	10	4.10	1.10		
Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου	Μόνιμος/η	20	12.25	1.12	2.247	0.033
	Αναπληρωτής/-τρια	10	11.00	1.94		
Υποχρηματοδότηση	Μόνιμος/η	20	19.80	4.37	.351	0.73
	Αναπληρωτής/-τρια	10	19.20	4.49		

Πίνακας 7. Παρουσίαση διαφορών ανά υπηρεσιακή ιδιότητα αναφορικά με τις βασικές μεταβλητές υπό εξέταση

Μία ακόμη ανάλυση T-test για ανεξάρτητα δείγματα, έδειξε πως υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε άνδρες ($M = 27.78$, $T.A. = 1.62$) και γυναίκες ($M = 26.31$, $T.A. = 2.15$) αναφορικά με την Χρηματοδότηση που δίνεται σε σχολικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα από το κράτος ($t = 2.091$, $p = .046$).

Έλεγχος t-test για ανεξάρτητα δείγματα

Φύλο		N	M.O.	T.A.	t	p
Χρηματοδότηση	<i>Άνδρας</i>	14	27.78	1.62	2.091	0.046
	<i>Γυναίκα</i>	16	26.31	2.15		
Επηρεασμός Από Εγκαταστάσεις	<i>Άνδρας</i>	14	3.93	1.07	-1.129	0.27
	<i>Γυναίκα</i>	16	4.37	1.09		
Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου	<i>Άνδρας</i>	14	12.21	1.58	1.287	0.21
	<i>Γυναίκα</i>	16	11.50	1.46		
Υποχρηματοδότηση	<i>Άνδρας</i>	14	21.14	4.77	1.90	0.068
	<i>Γυναίκα</i>	16	18.25	3.55		

Πίνακας 8. Παρουσίαση διαφορών ανά φύλο αναφορικά με τις βασικές μεταβλητές υπό εξέταση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Συμπεράσματα

Μέσα από τα συμπεράσματα και τα δεδομένα της έρευνας κατανοήθηκαν σε μεγάλο βαθμό βασικά και θεμελιώδη στοιχεία που αφορούν στην ουσία στις απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την υποχρηματοδότηση από το κράτος. Το ερωτηματολόγιο και οι απαντήσεις που συμπεριλαμβάνονται σε αυτό περιλαμβάνουν στην ουσία τρεις διαφορετικούς άξονες, οι οποίοι μπορούν στην ουσία να συμβάλλουν παράλληλα και στην συνδυαστική αξιολόγηση των συμπερασμάτων, αλλά και της βιβλιογραφικής ανασκόπησης της έρευνας. Οι τρεις άξονες αυτοί είναι οι εξής: 1) Πηγές και φορείς χρηματοδότησης, 2) Ιεράρχηση των αναγκών, και 3) Ο ρόλος της πανδημίας και της οικονομικής κρίσης.

Σε πρώτο επίπεδο, κατέστη σαφές πως το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων της παρούσας έρευνας, θεωρούν πως τα κονδύλια και τα έσοδα για την πραγματοποίηση των κατάλληλων δραστηριοτήτων δεν προέρχονται μόνο από το κράτος. Ειδικότερα, και οι ιδιωτικοί φορείς μπορούν να συμμετάσχουν σε μεγάλο βαθμό σε αυτήν την προσπάθεια και να προμηθεύσουν αντίστοιχα τα σχολεία με τα απαραίτητα χρηματικά ποσά. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, φάνηκε πως οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν ότι και οι Δήμοι και οι οργανισμοί εκπαίδευσης που εντάσσονται στο δημόσιο τομέα οφείλουν να μεριμνήσουν για την παράδοση των κονδυλίων. Μέσα από αυτή τη διαδικασία θα επιτευχθεί στην ουσία και η συγκέντρωση των απαραίτητων χρηματικών ποσών από τις κρατικές πηγές και οργανισμούς χρηματοδότησης. Αντίστοιχα, όμως, θα πρέπει και ο ιδιωτικός τομέας να δραστηριοποιηθεί καταλλήλως, προκειμένου να επιτευχθεί η συγκέντρωση μεγαλύτερων κεφαλαίων για τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς (Νοδάρα & Σελλά, 2015).

Οι συμμετέχοντες, δηλαδή, φαίνεται πως έχουν επικεντρωθεί και στρέψει το ενδιαφέρον τους κυρίως σε οργανισμούς όπως ο Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων, αλλά και τα συμβούλια των καθηγητών. Εξάλλου, δεν θα πρέπει να λησμονείται και το γεγονός πως αυτοί οι φορείς στο πλαίσιο του σχολείου είναι αυτοί που οφείλουν να παρέχουν και τα κατάλληλα ποσά προς αυτήν την κατεύθυνση (Μπουλμπασάκου, Γιαννακόπουλος & Μήτρογλου, 2016). Τα χρήματα που συγκεντρώνονται από τους γονείς για την αγορά του κατάλληλου εξοπλισμού και την εξασφάλιση των απαραίτητων μέσων είναι και τα πιο ουσιαστικά και άμεσα.

Στον αντίποδα, όπως δείχνουν οι απαντήσεις των ερωτηθέντων προσώπων, τα χρήματα που προέρχονται από άλλες ιδιωτικές εταιρείες και οργανισμούς είναι στην ουσία ελάχιστα και δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να δοθούν για την ικανοποίηση των παραπάνω αναγκών. Μάλιστα, αυτό αποδεικνύεται και από την επιλογή των περισσότερων συμμετεχόντων, οι οποίοι έχουν σημειώσει στο ερωτηματολόγιο σε αυτήν την περίπτωση απαντήσεις που δείχνουν την έντονη αν όχι πλήρη αδιαφορία αυτών των μονάδων. Παράλληλα, δεν θα πρέπει να παραβλέπεται και να παραλείπεται από την έρευνα και το γεγονός πως ένα σημαντικό ποσό έχει δοθεί και εξακολουθεί να παρέχεται από το συμβούλιο των καθηγητών και του εκπαιδευτικού δυναμικού εν γένει. Οι καθηγητές και οι εκπαιδευτικοί, δηλαδή, προχωρούν συχνά σε μια πιο συστηματική και ενεργό δράση, ώστε να συγκεντρώσουν τα κατάλληλα εκείνα ποσά που θα συμβάλλουν εν τέλει στην ικανοποίηση των διαφόρων ζητημάτων που αντιμετωπίζει το σχολείο (Αποστολίδου, 2012; Μπουλμπασάκου, Γιαννακόπουλος & Μήτρογλου, 2016).

Από την άλλη πλευρά, καίρια κρίνεται και η ιεράρχηση των αναγκών. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων συμφώνησε πως στην ουσία το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων έπρεπε να δοθεί σε υλικοτεχνικές υποδομές και σε αντίστοιχα εργαλεία, τα οποία θα μπορούσαν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας. Η

σημασία που μπορούν να έχουν αυτά τα μέσα και ο εξοπλισμός που μπορεί να εξασφαλισθεί μέσα από την επαφή με αυτά μπορεί να προσφέρει εν τέλει και τα αντίστοιχα εκείνα πλεονεκτήματα για την αποδοτικότητα των μαθητών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, επομένως, γίνεται περισσότερο κατανοητό και είναι αναμενόμενο πλέον το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι συμμετέχοντες για τη χρηματοδότηση αυτών των τομέων και παραγόντων (Τσανάκας, Μεράκος, Μήτρου κ.ά., 2018).

Άλλωστε, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και βασικά στοιχεία για την ταυτότητα των ερωτηθέντων. Το μεγαλύτερο μέρος, δηλαδή, είναι γονείς και μέλη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων. Αυτό δείχνει επακριβώς και το ρόλο της ταυτότητας των προσώπων για την επιλογή των αντίστοιχων απαντήσεων και την εξαγωγή των ανάλογων συμπερασμάτων. Είναι, δηλαδή, απολύτως σαφές και δεν προξενεί εντύπωση ότι οι γονείς που έλαβαν μέρος στην έρευνα θεώρησαν πιο σημαντική τη χρηματοδότηση των εργαλείων και των υλικοτεχνικών μέσων που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας και στην εύρεση νέων και ουσιαστικότερων μεθόδων μάθησης (Ραφτοπούλου, 2015).

Αυτό τελικά δίνει και την ώθηση να αντιληφθεί ο εκάστοτε ερευνητής πως οι πολίτες και τα άτομα που έρχονται σε άμεση επαφή με την ελληνική διοίκηση και εκπαίδευση μπορούν να συνειδητοποιήσουν ως ένα βαθμό και τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει και το ίδιο το κράτος. Το τελευταίο έχει έρθει συχνά αντιμέτωπο με προκλήσεις που ήταν ουτοπικό να φανταστεί κάποιος. Επομένως, και το ίδιο δεν έχει τη δυνατότητα να αναλάβει το ρόλο που θα ήθελε και να προχωρήσει σε μια πιο αντικειμενικά ορθή και ουσιαστική διαχείριση των καταστάσεων. Οι πολίτες, δηλαδή, μπορούν να συνειδητοποιήσουν και την ανικανότητα οργάνωσης και αυτοδιαχείρισης του κράτους μέσα σε αυτό το πλαίσιο και για αυτό το λόγο κατανοούν και την αξία του τελευταίου. Η κεντρική διοίκηση είναι υπεύθυνη για ποικίλα

διαφορετικά θέματα και τομείς (Παριανού, Πρωτογεράκη & Σπυριδάκη, 2016). Είναι, λοιπόν, λογικό να μην μπορεί να εξυπηρετήσει μόνο έναν, τον εκπαιδευτικό, αλλά να μοιράσει τα έσοδα και τους οικονομικούς πόρους σε μια πιο σταθερή βάση, για να καταφέρει τα μέγιστα σε μια δύσκολη για τη χώρα περίοδο (Φυσάκη, 2017).

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα για την διερεύνηση του θέματος βρέθηκε ότι η Ελλάδα δαπανά λιγότερο για την εκπαίδευση από οποιαδήποτε άλλη χώρα μέλος του ΟΟΣΑ: μόνο το 6.6% των συνολικών δαπανών, το οποίο αναγκάζει τις οικογένειες να πληρώσουν για ιδιωτικά σχολεία, δίδακτρα και ιδιωτικά μαθήματα από τις δικές τους τσέπες (Σπυροπούλου, Κόνταρης & Αντωνάκη, 2010). Σε καμία χώρα στον κόσμο, το κράτος δεν παρέχει πολύ λίγα κεφάλαια για την εκπαίδευση. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ το 2004, μόνο το 6.6% του προϋπολογισμού δαπανήθηκε για την εκπαίδευση, σε σύγκριση με το 14.2% στην Ελβετία, το 15.3% στη Νορβηγία, το 22.4% στο φτωχό Μεξικό και το 12.9% στην Ουγγαρία (Βλάχος, Δαγκλής, Γκλαβάς κ.ά., 2010). Ακόμη και στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η συνεισφορά της Ελλάδας (ως ποσοστό του ΑΕΠ) είναι μικρότερη από εκείνη όλων των άλλων 30 οικονομικά ανεπτυγμένων χωρών που συμμετέχουν στον οργανισμό. Ακόμη υστερεί έναντι των δαπανών της γειτονικής Τουρκίας, καταβάλλει μισθούς κατά μέσο όρο και έχει ελάχιστο περιθώριο για πρόσθετα οφέλη (Βλάμης, 2017).

Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι το εισόδημα που παρέχεται στους φοιτητές με τη μορφή υποτροφιών ή επιδομάτων παραμένει εξαιρετικά χαμηλό, φτάνοντας το 6.4% των δαπανών δημόσιας εκπαίδευσης, σε σύγκριση με το 30% στη Δανία (Σκλάβος, 2014). Ελληνικά πανεπιστήμια μπορούν να εκπαιδεύσουν πολλούς αποφοίτους (μεταξύ αυτών Πολλοί άνθρωποι δεν έχουν δουλειά), αλλά στερούνται κάτι πολύ σημαντικό: απόφοιτοι επαγγελματικών ερευνητικών προγραμμάτων. Μόνο το 0.7% του πληθυσμού λαμβάνει τέτοιο βαθμό κάθε χρόνο,

το πέμπτο χαμηλότερο ποσοστό, ενώ τα μέσα ποσοστά στη Σουηδία είναι 1.2% και 2.8% (Νιτσοτόλης, 2018).

Ένα ακόμη στοιχείο πρέπει να προστεθεί σε αυτό το σημείο, σχετικά με την κατάσταση του οικονομικού στην χώρα μας και την εκπαίδευση. Στην Ελλάδα, όταν η σχετική αναλογία EU.25 ήταν 8 στα 10, το ένα τέταρτο των παιδιών 4 ετών συμμετείχαν στην προσχολική εκπαίδευση. Μεταξύ των παιδιών 5 ετών, το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής για το ίδιο επίπεδο εκπαίδευσης είναι 83,5%. Ως ενδεικτικό της μέσης ηλικίας προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα (Μπίζιος, 2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6.1 Βιβλιογραφία

Apostolopoulos, N., Newbery, R., & Gkartzios, M. (2019). Social enterprise and community resilience: Examining a Greek response to turbulent times. *Journal of Rural studies*, 70, 215-224.

Bell, D. N., & Blanchflower, D. G. (2011). Young people and the Great Recession. *Oxford Review of Economic Policy*, 27(2), 241-267.

Bratsis, P. (2010). Legitimation crisis and the Greek explosion. *International Journal of Urban and Regional Research*, 34(1), 190-196.

Chalari, M., & Georgas, T. (2016). GREEK NATIONAL IDENTITY AND THE GREEK EDUCATION SYSTEM IN THE AGE OF AUSTERITY. *MIER Journal of Educational Studies, Trends and Practices*, 6(1).

Charamis, P. A. V. L. O. S., & Kotsifakis, T. H. E. M. I. S. (2015). School and Young People in Greece at Times of Crisis: the repercussions of Memorandum policies. In *FORUM: for promoting 3-19 comprehensive education* (Vol. 57, No. 2, pp. 135-146). Symposium Books. PO Box 204, Didcot, Oxford, OX11 9ZQ, UK.

Dedotsi, S., Young, A., & Broadhurst, K. (2016). Social work education in a time of national crisis in Greece: educating the workforce to combat inequalities. *European Journal of Social Work*, 19(3-4), 368-384.

Featherstone, K. (2015). External conditionality and the debt crisis: the 'Troika' and public administration reform in Greece. *Journal of European Public Policy*, 22(3), 295-314.

Giousmpasoglou, C., Marinakou, E., & Paliktzoglou, V. (2016). Economic crisis and higher education in Greece. In *Impact of economic crisis on education and the next-generation workforce* (pp. 120-148). IGI Global.

Giroux, H. A. (2010). Dumbing down teachers: Rethinking the crisis of public education and the demise of the social state. *The Review of Education, Pedagogy, and Cultural Studies*, 32(4-5), 339-381.

Gouvias, D. (2012). Accountability in the Greek higher education system as a high-stakes policymaking instrument. *Higher Education Policy*, 25(1), 65-86.

Grammatikopoulos, V., Gregoriadis, A., Tsigilis, N., & Zachopoulou, E. (2018). Evaluating quality in early childhood education in relation with children outcomes in Greek context. *Early Child Development and Care*, 188(12), 1816-1825.

Hastings, J. S., Madrian, B. C., & Skimmyhorn, W. L. (2013). Financial literacy, financial education, and economic outcomes.

Ioakimidis, V., & Teloni, D. D. (2013). Greek social work and the never-ending crisis of the welfare state. *Critical and Radical Social Work*, 1(1), 31-49.

Kantzara, V. (2014). Solidarity in times of Crisis: emergent Practices and Potential for Paradigmatic Change. Notes from Greece. *Studi di Sociologia*, 261-280.

Kantzara, V. (2016). Education in Conditions of Crisis in Greece: An Empirical Exploration (2000-2013). *Social Cohesion and Development*, 11(1), 45-66.

Karamessini, M. (2010). Transition strategies and labour market integration of Greek university graduates.

Kenyon, D. A. (2012). Providing and Financing K–12 Education. In *The Oxford Handbook of State and Local Government Finance*.

Khakhalkina, E. V., & Andreev, K. P. (2019). European identity on the example of the southern EU countries in the context of the migration crisis of 2015–2016.

Knight, D. S., & Strunk, K. O. (2016). Who bears the costs of district funding cuts? Reducing inequality in the distribution of teacher layoffs. *Educational Researcher*, 45(7), 395-406.

Labrianidis, L. (2010). The Greek university stranded in the policy of establishing regional universities. *European Planning Studies*, 18(12), 2009-2026.

Ladi, S. (2014). Austerity politics and administrative reform: The Eurozone crisis and its impact upon Greek public administration. *Comparative European Politics*, 12(2), 184-208.

Le Grange, L. (2016). Decolonising the university curriculum: Leading article. *South African Journal of Higher Education*, 30(2), 1-12.

Lekakis, J. N., & Kousis, M. (2013). Economic crisis, Troika and the environment in Greece. *South European Society and Politics*, 18(3), 305-331.

Lyrantzis, C. (2011). Greek politics in the era of economic crisis: reassessing causes and effects.

Marphatia, A. A. (2010). The adverse effects of International Monetary Fund programs on the health and education workforce. *International Journal of Health Services*, 40(1), 165-178.

Matsaganis, M. (2011). The welfare state and the crisis: the case of Greece. *Journal of European Social Policy*, 21(5), 501-512.

Matsaganis, M., & Leventi, C. (2011). *The distributional impact of the crisis in Greece* (No. EM3/11). EUROMOD Working Paper.

Michelakaki, T. (2011). Structure, Function and Functionality of the Greek Educational System. *Études helléniques/Hellenic Studies*, 19(1), 37-50.

Olson, K., Koscak, G., Foroudi, P., Mitalas, E., & Noble, L. (2016). Recognize and refer: Engaging the Greek community in active bystander training. *College Student Affairs Journal*, 34(3), 48-61.

Papadimitriou, A. (2015). Laws, Regulations and Economics: Academic Identity Formation in Greek Higher Education. *Academic Identities in Higher Education: The Changing European Landscape*, 239.

Pappas, T. (2014). *Populism and crisis politics in Greece*. Springer.

Pirishis, G. (2016). Aftermath of the great recession, the role of institutions and economic policies: The cases of Cyprus and Greece. *The Journal of Social, Political, and Economic Studies*, 41(1), 51-77.

Simiti, M. (2015). 'Social need 'or' choice'? Greek civil society during the economic crisis. *The London*, (95).

Sotiropoulos, D. A., & Bourikos, D. (2014). Economic crisis, social solidarity and the voluntary sector in Greece. *Journal of Power, Politics & Governance*, 2(2), 33-53.

Soukoulis, C. M. (2013). Greece in crisis. *Nature Materials*, 12(8), 683-685.

Stamelos, G., & Kavasakalis, A. (2017). Quality Assurance in Greek Higher Education. *Quality Assurance in Higher Education: A Global Perspective*, 1, 1.

Traianou, A. (2013). Greek Education Reform: resistance and despair. *op. cit*, 86-112.

Tsebelis, G. (2016). Lessons from the Greek crisis. *Journal of European Public Policy*, 23(1), 25-41.

Wolf, R. (2014). Who gets what: A within-school equity analysis of resource allocation (Doctoral dissertation).

Wolf, R. (2018). A Within-School Equity Analysis of Teacher Resource Expenditures. *Journal of Education Finance*, 44(1), 45-69.

Zahariadis, N., & Exadaktylos, T. (2016). Policies that succeed and programs that fail: Ambiguity, conflict, and crisis in Greek higher education. *Policy Studies Journal*, 44(1), 59-82.

Zambeta, E., & with the assistance of Asimina Kolofousi. (2014). Education and Social Solidarity in times of Crisis: the case of voluntary shadow education in Greece. *Education Inquiry*, 5(1), 24058.

Zmas, A. (2015). Financial crisis and higher education policies in Greece: between intra- and supranational pressures. *Higher Education*, 69(3), 495-508.

Αποστολίδου, Ε. (2012). *Αξιολόγηση ανώτατης εκπαίδευσης και χρηματοδότηση μορφών εφαρμογής της στην Ελλάδα*.

Βλάμης, Β. Γ. (2017). *Η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στην εκπαίδευση* (Doctoral dissertation, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας).

Βλάχος, Δ., Δαγκλής, Ι. Α., Γκλαβάς, Σ., Καρατάσιος, Γ. Δ., Καραμήτρου, Α. Ε., Παπαναούμ, Ζ., ... & Χαλά, Χ. (2010). *Εκπαίδευση και ποιότητα στο ελληνικό σχολείο: Εισηγήσεις διημερίδων*.

Μπίζιος, Γ. (2019). *Συγκριτική μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση* (Doctoral dissertation, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας).

Μπουλμπασάκου, Μ. Α., Γιαννακόπουλος, Χ. Α., & Μήτρογλου, Ρ. Α. (2016). *Δημόσιες δαπάνες και χρηματοδότηση*.

Νιτσοτόλης, Β. Ν. (2018). *Ευρωπαϊκή έρευνα γνώμης για την ενίσχυση των κρατικών δαπανών για την εκπαίδευση*.

Νοδάρα, Ε., & Σελλά, Ό. (2015). *Η κρατική και κοινοτική χρηματοδότηση της δημόσιας εκπαίδευσης και ο ρόλος τους στη διαμόρφωση της ποιότητας της παρεχόμενης παιδείας*.

Παριανού, Μ., Πρωτογεράκη, Α., & Σπυριδάκη, Χ. (2016). *Επιπτώσεις της ελληνικής κρίσης δημόσιου χρέους στην παιδεία*.

Ραφτοπούλου, Κ. (2015). *Η ανάδυση μιας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παιδεία*.

Σκλάβος, Δ. (2014). *Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην ελληνική τυπική εκπαίδευση* (Doctoral dissertation).

Σπυροπούλου, Δ., Κόνταρης, Χ., & Αντωνακάκη, Τ. (2010). *Οικονομικοί πόροι στην εκπαίδευση*.

Τσανάκας, Π., Μεράκος, Α., Μήτρου, Ν., Παπαδοπούλου, Έ., Γερόλιμος, Μ., Παππά, Α., ... & Τύμπας, Τ. (2018). *Κοινοί Ανοικτοί Πόροι στην Παιδεία: Χαρτογραφώντας καλές πρακτικές*.

Φυσάκη, Π. (2017). Η Χρηματοδότηση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στις Χώρες της Ευρωζώνης στις Αρχές του 21ου αιώνα: Διακρατικές Συγκρίσεις – Η θέση της Ελλάδας. *Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία, 1*, 357-370.

6.2 Ερωτηματολόγιο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, στο πλαίσιο εκπόνησης διπλωματικής μελέτης με τίτλο: «*Απόψεις των Εκπαιδευτικών για τη χρηματοδότηση της Παιδείας από το ελληνικό κράτος και οι επιπτώσεις σε παιδιά, εκπαιδευτικούς, γονείς ειδικά τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κατάστασης και των επιπτώσεων της πανδημίας*». Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου γίνεται ανώνυμα και τα δεδομένα θα αξιοποιηθούν αποκλειστικά για τις ανάγκες της έρευνας. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στον ερευνητή:

Νικόλαος Μελισουργός, τηλ. 6977674442, e-mails: nmelissourgos@gmail.com, nikosmel@otenet.gr, nmelissourgos@sch.gr

Α. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

1. Φύλο:

Ανδρας

Γυναίκα

2. Ηλικία

έως 30 ετών

31 – 40 ετών

41 – 50 ετών

50-60 ετών

61 ετών +

3. Οικογενειακή Κατάσταση:

Άγαμος/η

Άγαμος με παιδί (α)

Έγγαμος/η, ή σε συμβίωση

Έγγαμος/η, ή σε συμβίωση με παιδί(α)

Διαζευγμένος/η ή χήρος/χήρα

Διαζευγμένος/η, ή χήρος/χήρα με παιδί (α)

4. Τίτλοι Σπουδών, επιπλέον του προβλεπόμενου για τον διορισμό τίτλου(μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μια επιλογές):

α. Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ

β. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

γ. Διδακτορικό Δίπλωμα

δ. Άλλο: _____

5. Έτη συνολικής εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας:

Έως 7

8-14

15-21

22-29

30+

6. Υπηρεσιακή Κατάσταση:

Μόνιμος/η

Αναπληρωτής/-τρια

7. Υπηρεσιακή Ιδιότητα:

Διευθυντής/Διευθύντρια

Υποδιευθυντής/Υποδιευθύντρια

Διδάσκων/Διδάσκουσα

8. Ποια είναι περίπου η δυναμικότητα (αριθμός μαθητών/μαθητριών) του σχολείου που υπηρετείτε την τρέχουσα σχολική χρονιά; _____ (αριθμός μαθητών/μαθητριών στο σχολείο)
9. Ποια είναι η δυναμικότητα του σχολείου την τρέχουσα σχολική χρονιά σε εκπαιδευτικούς: _____ (αριθμός εκπαιδευτικών που υπηρετούν στο σχολείο την τρέχουσα σχολική χρονιά)
10. Ποιος είναι ο αριθμός των μαθητών/μαθητριών σε κάθε τμήμα: _____ (αριθμός μαθητών/μαθητριών ανά τμήμα κατά μέσο όρο)
11. Κατά την εκτίμησή σας, ποιο είναι περίπου το κόστος των ειδών της «λίστας» (π.χ. τετράδια, γραφική ύλη, μπλοκ ζωγραφικής, χαρτί εκτυπωτή κλπ) που δίνετε στους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών και των μαθητριών τους σχολείου σας για να προμηθευτούν στην αρχή ή κατά τη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς ___ ευρώ (θα μπορούσε να διατυπωθεί και ως κλειστή η ερώτηση)
12. Κατά την εκτίμησή σας, ποιο είναι περίπου το κόστος για την προμήθεια λοιπών ειδών που είναι απαραίτητα για τη φοίτηση των μαθητών/μαθητριών κατά τη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς (π.χ. αθλητικά είδη, στολές για την παρέλαση, για παραστάσεις/γιορτές κλπ); _____ ευρώ (θα μπορούσε να διατυπωθεί και ως κλειστή η ερώτηση)
13. Ποιο είναι περίπου το ετήσιο κόστος σε αγορά ειδών (π.χ. χαρτί για φωτοτυπίες, μελάνια, υλικά για πειράματα κλπ) που επωμίζεστε προσωπικά κάθε χρόνο για να υποστηρίξετε το διδακτικό σας έργο; _____ (ευρώ)

B. Χρηματοδότηση Εκπαιδευτικών Φορέων

	Καθόλου	Λίγο	Μέτριο	Ικανοποιητικά	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ
1. Κατά την άποψή σας, πόσο επαρκής θεωρείται την χρηματοδότηση των σχολείων για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών τους;							
2. Κατά πόσο οι σχολικές μονάδες χρηματοδοτούνται από εναλλακτικές πηγές εσόδων, όπως για παράδειγμα ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, τυχόν χορηγίες κλπ.;							
3. Πόσο συμφωνείται με την φράση «Η επαρκής χρηματοδότηση των σχολείων επηρεάζει							

την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης»							
4. Κατά πόσο πιστεύετε πως επηρέασε την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων η οικονομική κρίση;							
5. Κατά πόσο πιστεύετε πως επηρέασε την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων η πανδημία (COVID-19);							
6. Θεωρείτε πως κάποιοι τομείς του εκπαιδευτικού συστήματος χρειάζονται περισσότερη χρηματοδότηση σε σχέση με άλλους;							

7. Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;
(Παρακαλώ βάλτε ένα ✓ στην απάντηση που θεωρείτε την πιο σημαντική)

Υλικές υποδομές	
Γραφική ύλη	
Διδακτική ύλη	
Μισθός εκπαιδευτικών	

8. Πιστεύετε πως αν ανεβούν οι μισθοί των εκπαιδευτικών θα καλυτερεύσει και η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

9. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως γίνεται σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων που διατίθενται στην σχολική μονάδα που βρίσκεστε;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

10. Πόσο πολύ/λίγο πιστεύετε ότι τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις του σχολείου σας επηρεάζουν τα παρακάτω:

(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	I Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ
α) Κάνουν τους εκπαιδευτικούς περισσότερο θετικούς στο να παραμείνουν στο σχολείο.							
β) Προσελκύουν πιο εύκολα νέους εκπαιδευτικούς στο σχολείο							
γ) Προσελκύουν γονείς για την εγγραφή των παιδιών τους στο σχολείο.							

11. Πληροφορίες για την υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου

(Σημειώστε με ένα √ όσα από τα παρακάτω υπάρχουν στο σχολείο σας και τα χρησιμοποιείτε, προσδιορίζοντας παράλληλα, αν είναι σε καλή ή κακή κατάσταση.)

	Καλή	Κακή
Εργαστήριο Η/Υ		
Γραφείο καθηγητών με Η/Υ και ευρυζωνική σύνδεση		
Αίθουσα ξένων γλωσσών		
Αίθουσα βιβλιοθήκης		
Φωτοτυπικό μηχάνημα		
Κασετόφωνο		
Βίντεο & DVD player		
Βιντεοπροβολέας		
Διαδραστικοί πίνακες		

12. Πληροφορίες για τους τομείς υποχρηματοδότησης

(Σημειώστε με ένα √ όσα από τα παρακάτω υπάρχουν στο σχολείο σας και τα χρησιμοποιείτε, προσδιορίζοντας παράλληλα, αν είναι σε καλή ή κακή κατάσταση.)

	Καλή	Κακή
Υλικοτεχνικός εξοπλισμός		
Θρανία και καρέκλες		
Πίνακες		
Εργαστήριο Φυσικών επιστημών		
Εργαστήριο Πληροφορικής		
Εργαστήριο Καλλιτεχνικών		
Εργαστήριο Μουσικής Αγωγής		
Συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού		
Μισθός καθηγητών		
Ανάπτυξη εκπαιδευτικών		
Υποτροφία μαθητών (Erasmus)		
Υποτροφία μαθητών (Socrates)		
Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς		
Συμμετοχή σε δίκτυα σχολείων		

13. Οι υποτροφίες των μαθητών συνέβαλαν στην αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων;

- τη διευκόλυναν δεν την επηρέασαν καθοριστικά
 τη δυσχέραιναν

14. Στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς οι υποδομές του σχολείου άλλαξαν;

- όχι ναι, βελτιώθηκαν/εμπλουτίστηκαν
ναι, χειροτέρεψαν

15. Πώς συνέβαλαν οι διαθέσιμες υποδομές του σχολείου στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων;

- τη διευκόλυναν δεν την επηρέασαν καθοριστικά
 τη δυσχέραιναν

16. Η αύξηση των μισθών υπήρξε καθοριστική για την περαιτέρω κινητοποίηση των εκπαιδευτικών;

- ναι, σε μεγάλο βαθμό δεν την επηρέασαν καθοριστικά
 δεν υπήρξε καμία απολύτως διαφορά

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

17. Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από:

(Συμπληρώστε όλες τις υποπεριπτώσεις)

	Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Αρκετά Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα Πολύ Συχνά	Σχεδόν πάντα
Το Σχολείο σας							
Τους Συναδέλφους/ φίλους σας							
Το διαδίκτυο							
Άλλο.....							

18. Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από:

(Συμπληρώστε όλες τις υποπεριπτώσεις)

	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
Σύμβουλο							
Δευτεροβάθμια Διεύθυνση							
Υπουργείο Παιδείας							
Πανεπιστήμιο							
Επιστημονική Ένωση							
Σχολείο							
Ιδιωτικό Φορέα							
Κανέναν							
Άλλο.....							

19. Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν:
(Συμπληρώστε όλες τις υποπεριπτώσεις)

	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
Κράτος							
Ιδιωτικές επιχειρήσεις							
Ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς							
Τους ίδιους τους καθηγητές							
Τους γονείς							
Άλλο.....							

20. Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης

(Τοποθετήστε στα παραπάνω κενά τους αριθμούς από το 1 – 7 αναφορικά με το ποιους θεωρείτε πιο σημαντικούς τομείς χρηματοδότησης αρχίζοντας από τον πιο σημαντικό, σημειώνοντας τον αριθμό 1 και προχωρώντας στους λιγότερο σημαντικούς)

Υλικοτεχνικός εξοπλισμός _____

Εργαστήρια _____

Επιμόρφωση προσωπικού _____

Ανάπτυξη εκπαιδευτών _____

Μισθός καθηγητών _____

Μαθητικές υποτροφίες _____

Εκπαιδευτικά δίκτυα _____

21. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως μπορεί αυτή η ιεράρχηση να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των οικονομικών πόρων;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

Γ. Οικονομική κρίση και πανδημία

22. Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα έχει συμβάλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων παραγόντων - τομέων στο φορέα της εκπαίδευσης;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

23. Από ποιο χρονικό σημείο (συμβατικά) της οικονομικής κρίσης θεωρείτε πως η εκπαίδευση άρχισε να υποχρηματοδοτείται;

- ήδη από την αρχή
 λίγο μετά την εμφάνισή της
 πέρασε μεγάλο διάστημα και μετά έγινε εμφανές
 προς το τέλος, όταν πια η χώρα βρισκόταν σε πλήρες δημοσιονομικό αδιέξοδο

24. Για ποιο λόγο πιστεύετε πως η οικονομική κρίση επηρέασε τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών φορέων από το κράτος;
(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ
α) Το κράτος βρέθηκε σε μία πρωτοφανή κατάσταση και για αυτό το λόγο δεν μπορούσε να διαχειριστεί τους οικονομικούς του πόρους.							
β) Το κράτος έχασε ένα σημαντικό ποσοστό των δημοσίων εσόδων του και έτσι δεν κατάφερε να προχωρήσει εν τέλει και στη δαπάνη των κατάλληλων ποσών στην εκπαίδευση.							
γ) Το κράτος προχώρησε σε λανθασμένη ιεράρχηση των αναγκών και θεώρησε πως η παιδεία δεν ήταν τόσο σημαντική.							

δ) Το κράτος θεώρησε πως άλλοι φορείς είχαν σημαντικότερες και πιο περίπλοκες ανάγκες και δαπανούσε τα χρήματα σε αυτούς.							
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

25. Τα σχολεία προσπάθησαν μετά την ανακοίνωση - κατανόηση της οικονομικής κατάστασης της Ελλάδας μετά την κρίση να καταστήσουν σαφή τη σημασία της χρηματοδότησής τους στο κράτος;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

26. Τα αποτελέσματα αυτής της κινητοποίησης ήταν θετικά;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

27. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η πανδημία επέδρασε ανασταλτικά στα οικονομικά του κράτους;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

28. Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

29. Οι δαπάνες του κράτους μειώθηκαν κατά την πανδημία. Αυτό επηρέασε και τη δραστηριοποίηση των σχολείων και των εκπαιδευτικών μονάδων; Σε ποιο βαθμό;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

--	--	--	--	--	--	--

30. Για ποιο λόγο πιστεύετε πως η οικονομική κρίση επηρέασε τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών φορέων από το κράτος;
(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ
α) Το κράτος και ο ιδιωτικός τομέας αντιμετώπισε σοβαρό πλήγμα στην οικονομική του κατάσταση και δεν μπορούσε να δαπανήσει τα απαραίτητα κονδύλια, για να επιτύχει το στόχο του.							
β) Η ανάγκη για υποστήριξη των μονάδων υγείας και τη βοήθεια του συνόλου έθεσε την εκπαίδευση σε δεύτερη μοίρα.							
γ) Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν μπορεί να οδηγήσει σε άμεσες και απτές δραστηριότητες και για αυτό το λόγο το κράτος δεν προχώρησε σε τόσο σημαντικές αλλαγές σε αυτήν.							
δ) Δεν υπήρξε η πίεση για κινητοποίηση όσο από άλλους φορείς.							

31. Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;

- ναι, πολλές και σημαντικές αρκετές
 όχι και τόσες πολλές ελάχιστες
 σχεδόν τίποτα καινούργιο

32. Το κράτος ανταποκρίθηκε κατάλληλα στις ανάγκες αυτές;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

33. Η χώρα μας ήταν έτοιμη να ανταποκριθεί στην ανάγκη της πανδημίας ειδικά μετά την 10ετή οικονομική κρίση;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

34. Βάσει των δυσκολιών της πανδημίας θεωρείτε πως το κράτος προσπάθησε αρκετά για την εκπαίδευση;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

35. Παρά τη χρηματοδότηση που παρατηρείται θεωρείτε πως η κατάσταση που επικρατεί στο σύγχρονο σχολείο είναι αποτελεσματική;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Ικανοποιητικά	Πολύ	Πάρα Πολύ

36. Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;

- περισσότερο στο ανθρώπινο κεφάλαιο
 περισσότερο στο υλικό
 περίπου το ίδιο και στις δύο περιπτώσεις

37. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πως πρέπει να γίνει η πιο μεγάλη και σημαντικότερη χρηματοδότηση;

(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

Υλικοτεχνικός εξοπλισμός	
Θρανιά και καρέκλες	
Πίνακες	
Εργαστήριο Φυσικών επιστημών	
Εργαστήριο Πληροφορικής	
Εργαστήριο Καλλιτεχνικών	
Εργαστήριο Μουσικής Αγωγής	
Συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού	
Μισθός καθηγητών	
Ανάπτυξη εκπαιδευτικών	
Υποτροφία μαθητών (Erasmus)	
Υποτροφία μαθητών (Socrates)	
Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς	
Συμμετοχή σε δίκτυα σχολείων	

Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο και την συμμετοχή σας!

6.3. Στατιστική ανάλυση

```

NEW FILE.
DATASET NAME DataSet1 WINDOW=FRONT.

SAVE OUTFILE='C:\Users\User\Documents\ΧρηματοδότησηΠαιδείας.sav'
/COMPRESSED.
DATASET ACTIVATE DataSet1.

SAVE OUTFILE='C:\Users\User\Documents\ΧρηματοδότησηΠαιδείας.sav'
/COMPRESSED.
DATASET ACTIVATE DataSet1.

SAVE OUTFILE='C:\Users\User\Documents\ΧρηματοδότησηΠαιδείας.sav'
/COMPRESSED.
DATASET ACTIVATE DataSet1.

SAVE OUTFILE='C:\Users\User\Documents\ΧρηματοδότησηΠαιδείας.sav'
/COMPRESSED.
DATASET ACTIVATE DataSet1.

SAVE OUTFILE='C:\Users\User\Documents\ΧρηματοδότησηΠαιδείας.sav'
/COMPRESSED.
FREQUENCIES VARIABLES=B1 B2 B3 B4 B5 B6
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created		08-APR-2021 17:28:34
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.

Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=B1 B2 B3 B4 B5 B6 /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.		
Resources	Processor Time		00:00:00.00
	Elapsed Time		00:00:00.00

[DataSet1] C:\Users\User\Documents\ΧρηματοδότησηΠαιδείας.sav

Statistics

		1. Κατά την άποψή σας, πόσο επαρκή θεωρείται την χρηματοδότηση των σχολείων για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών τους;	2. Κατά πόσο οι σχολικές μονάδες χρηματοδοτούνται από εναλλακτικές πηγές εσόδων;	3. Πόσο συμφωνείται με την φράση «Η επαρκής χρηματοδότηση των σχολείων επηρεάζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης»	4. Κατά πόσο πιστεύετε πως επηρέασε την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων η οικονομική κρίση;	5. Κατά πόσο πιστεύετε πως επηρέασε την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων η πανδημία (COVID-19);	6. Θεωρείτε πως κάποιοι τομείς του εκπαιδευτικού συστήματος χρειάζονται περισσότερη χρηματοδότηση σε σχέση με άλλους;
N	Valid	30	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0	0
Mean		2.4333	4.8667	5.2667	6.3000	4.4000	3.7333
Std. Deviation		.72793	.73030	.73968	.65126	1.10172	.78492
Variance		.530	.533	.547	.424	1.214	.616
Minimum		1.00	4.00	4.00	5.00	2.00	2.00
Maximum		4.00	6.00	6.00	7.00	7.00	5.00
Percentiles	25	2.0000	4.0000	5.0000	6.0000	4.0000	3.0000
	50	2.5000	5.0000	5.0000	6.0000	4.0000	4.0000
	75	3.0000	5.0000	6.0000	7.0000	5.0000	4.0000

Frequency Table

1. Κατά την άποψή σας, πόσο επαρκή θεωρείται την χρηματοδότηση των σχολείων για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών τους;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0
	Λίγο	12	40.0	40.0	50.0
	Μέτρια	14	46.7	46.7	96.7
	Ικανοποιητικά	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

2. Κατά πόσο οι σχολικές μονάδες χρηματοδοτούνται από εναλλακτικές πηγές εσόδων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ικανοποιητικά	10	33.3	33.3	33.3
	Αρκετά	14	46.7	46.7	80.0
	Πολύ	6	20.0	20.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

3. Πόσο συμφωνείται με την φράση «Η επαρκής χρηματοδότηση των σχολείων επηρεάζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης»

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ικανοποιητικά	5	16.7	16.7	16.7
	Αρκετά	12	40.0	40.0	56.7
	Πολύ	13	43.3	43.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

4. Κατά πόσο πιστεύετε πως επηρέασε την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων η οικονομική κρίση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Αρκετά	3	10.0	10.0	10.0
	Πολύ	15	50.0	50.0	60.0
	Πάρα πολύ	12	40.0	40.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

5. Κατά πόσο πιστεύετε πως επηρέασε την χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων η πανδημία (COVID-19);

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Λίγο	1	3.3	3.3	3.3
	Μέτρια	4	13.3	13.3	16.7
	Ικανοποιητικά	12	40.0	40.0	56.7
	Αρκετά	10	33.3	33.3	90.0
	Πολύ	1	3.3	3.3	93.3
	Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

6. Θεωρείτε πως κάποιοι τομείς του εκπαιδευτικού συστήματος χρειάζονται περισσότερη χρηματοδότηση σε σχέση με άλλους;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Λίγο	1	3.3	3.3	3.3
	Μέτρια	11	36.7	36.7	40.0
	Ικανοποιητικά	13	43.3	43.3	83.3
	Αρκετά	5	16.7	16.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

FREQUENCIES VARIABLES=ΥλικέςΥποδομές ΓραφικήΥλη ΔιδακτικήΥλη
ΜισθόςΕκπαιδευτικών
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

Notes

Output Created

08-APR-2021 17:29:10

Input	Comments	Data
		C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
		Active Dataset DataSet1
		Filter <none>
		Weight <none>
		Split File <none>
		N of Rows in Working Data File 30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
	Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=ΥλικέςΥποδομές ΓραφικήΎλη ΔιδακτικήΎλη ΜισθόςΕκπαιδευτικών /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

Statistics

		7.Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;	7.Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;	7.Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;	7.Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
	Mean	1.1667	1.2667	1.1333	1.1333
	Std. Deviation	.37905	.44978	.34575	.34575
	Variance	.144	.202	.120	.120
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	2.00	2.00	2.00	2.00
Percentiles	25	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000
	50	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

75

1.0000

2.0000

1.0000

1.0000

Frequency Table

7. Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	25	83.3	83.3	83.3
Όχι	5	16.7	16.7	100.0
Total	30	100.0	100.0	

7. Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	22	73.3	73.3	73.3
Όχι	8	26.7	26.7	100.0
Total	30	100.0	100.0	

7. Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	26	86.7	86.7	86.7
Όχι	4	13.3	13.3	100.0
Total	30	100.0	100.0	

7. Ποιος τομέας από τους παρακάτω θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και χρηματοδότηση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent

Valid	Ναι	26	86.7	86.7	86.7
	Όχι	4	13.3	13.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ8 Ερ9 Ερ10αΕρ10βΕρ10γ
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

	Output Created	08-APR-2021 17:29:33
	Comments	
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
	Active Dataset	Παιδείας.sav
	Filter	DataSet1
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	<none>
Missing Value Handling	Definition of Missing	30
	Cases Used	User-defined missing values are treated as missing.
	Syntax	Statistics are based on all cases with valid data.
		FREQUENCIES VARIABLES=Ερ8 Ερ9
		Ερ10αΕρ10βΕρ10γ
		/NTILES=4
		/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM
		MAXIMUM MEAN
		/ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

Statistics

		8. Πιστεύετε πως αν ανεβούν οι μισθοί των εκπαιδευτικών θα καλυτερεύσει και η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης;	9. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως γίνεται σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων που διατίθενται στην σχολική μονάδα που βρίσκεστε;	α) Κάνουν τους εκπαιδευτικούς περισσότερο θετικούς στο να παραμείνουν στο σχολείο.	β) Προσελκύουν πιο εύκολα νέους εκπαιδευτικούς στο σχολείο	γ) Προσελκύουν γονείς για την εγγραφή των παιδιών τους στο σχολείο.
N	Valid	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0
	Mean	4.0000	1.8333	1.4667	1.4000	1.3000
	Std. Deviation	2.19718	.37905	.50742	.49827	.46609
	Variance	4.828	.144	.257	.248	.217
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	7.00	2.00	2.00	2.00	2.00
Percentiles	25	1.0000	2.0000	1.0000	1.0000	1.0000
	50	5.0000	2.0000	1.0000	1.0000	1.0000
	75	5.0000	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000

Frequency Table

8. Πιστεύετε πως αν ανεβούν οι μισθοί των εκπαιδευτικών θα καλυτερεύσει και η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	9	30.0	30.0	30.0
	Λίγο	1	3.3	3.3	33.3
	Αρκετά	15	50.0	50.0	83.3
	Πολύ	1	3.3	3.3	86.7
	Πάρα πολύ	4	13.3	13.3	100.0
Total		30	100.0	100.0	

9. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως γίνεται σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων που διατίθενται στην σχολική μονάδα που βρίσκεστε;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	5	16.7	16.7	16.7
	Λίγο	25	83.3	83.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

α) Κάνουν τους εκπαιδευτικούς περισσότερο θετικούς στο να παραμείνουν στο σχολείο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	16	53.3	53.3	53.3
	Λίγο	14	46.7	46.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

β) Προσελκύουν πιο εύκολα νέους εκπαιδευτικούς στο σχολείο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	18	60.0	60.0	60.0
	Λίγο	12	40.0	40.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

γ) Προσελκύουν γονείς για την εγγραφή των παιδιών τους στο σχολείο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	21	70.0	70.0	70.0
	Λίγο	9	30.0	30.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ11_1 Ερ11_2 Ερ11_3 Ερ11_4 Ερ11_5 Ερ11_6 Ερ11_7 Ερ11_8
Ερ11_9 Ερ12_1 Ερ12_2 Ερ12_3 Ερ12_4 Ερ12_5 Ερ12_6 Ερ12_7 Ερ12_8 Ερ12_9 Ερ12_10
Ερ12_11 Ερ12_12 Ερ12_13 Ερ13 Ερ14 Ερ15 Ερ16
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

	Output Created	08-APR-2021 17:29:51
	Comments	
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
	Active Dataset	Παιδείας.sav
	Filter	DataSet1
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
	Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=Ep11_1 Ep11_2 Ep11_3 Ep11_4 Ep11_5 Ep11_6 Ep11_7 Ep11_8 Ep11_9 Ep12_1 Ep12_2 Ep12_3 Ep12_4 Ep12_5 Ep12_6 Ep12_7 Ep12_8 Ep12_9 Ep12_10 Ep12_11 Ep12_12 Ep12_13 Ep13 Ep14 Ep15 Ep16 /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

Frequency Table

Εργαστήριο Η/Υ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	23	76.7	76.7	76.7
	Κακή	7	23.3	23.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Γραφείο καθηγητών με Η/Υ και ευρυζωνική σύνδεση

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	19	63.3	63.3	63.3
	Κακή	11	36.7	36.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Αίθουσα ξένων γλωσσών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	26	86.7	86.7	86.7
	Κακή	4	13.3	13.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Αίθουσα βιβλιοθήκης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	.00	1	3.3	3.3	3.3
	Καλή	17	56.7	56.7	60.0
	Κακή	12	40.0	40.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Φωτοτυπικό μηχάνημα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	11	36.7	36.7	36.7

	Κακή	19	63.3	63.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Κασετόφωνο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	.00	1	3.3	3.3	3.3
	Καλή	18	60.0	60.0	63.3
	Κακή	11	36.7	36.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Βίντεο & DVD player

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	26	86.7	86.7	86.7
	Κακή	4	13.3	13.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Βιντεοπροβολέας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	29	96.7	96.7	96.7
	Κακή	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Διαδραστικοί πίνακες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	12	40.0	40.0	40.0
	Κακή	18	60.0	60.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	12	40.0	40.0	40.0
	Κακή	18	60.0	60.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Θρανιά και καρέκλες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κακή	30	100.0	100.0	100.0

Πίνακες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κακή	30	100.0	100.0	100.0

Εργαστήριο Φυσικών επιστημών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κακή	30	100.0	100.0	100.0

Εργαστήριο Καλλιτεχνικών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Εργαστήριο Μουσικής Αγωγής

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Μισθός καθηγητών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Ανάπτυξη εκπαιδευτικών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Υποτροφία μαθητών (Erasmus)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Υποτροφία μαθητών (Socrates)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

Συμμετοχή σε δίκτυα σχολείων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καλή	20	66.7	66.7	66.7
	Κακή	10	33.3	33.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

13.Οι υποτροφίες των μαθητών συνέβαλαν στην αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	τη διευκόλυναν	22	73.3	73.3	73.3
	δεν την επηρέασαν καθοριστικά	6	20.0	20.0	93.3
	τη δυσχέραναν	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

14.Στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς οι υποδομές του σχολείου άλλαξαν;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	όχι	17	56.7	56.7	56.7
	ναι, βελτιώθηκαν/εμπλουτίστηκαν	10	33.3	33.3	90.0
	ναι, χειροτέρεψαν	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

15.Πώς συνέβαλαν οι διαθέσιμες υποδομές του σχολείου στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	τη διευκόλυναν	16	53.3	53.3	53.3
	δεν την επηρέασαν καθοριστικά	11	36.7	36.7	90.0
	τη δυσχέραναν	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

16. Η αύξηση των μισθών υπήρξε καθοριστική για την περαιτέρω κινητοποίηση των εκπαιδευτικών;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ναι, σε μεγάλο βαθμό	19	63.3	63.3	63.3
	δεν την επηρέασαν καθοριστικά	8	26.7	26.7	90.0
	δεν υπήρξε καμία απολύτως διαφορά	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ17_αΕρ17_βΕρ17_γΕρ17_δ
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created	08-APR-2021 17:30:03
Comments	
Input	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
Data	DataSet1
Active Dataset	<none>
Filter	<none>
Weight	<none>
Split File	<none>
N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	User-defined missing values are treated as missing.
Definition of Missing	

	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
Syntax		FREQUENCIES VARIABLES=Er17_αEr17_βEr17_γEr17_δ /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.02

Statistics

		17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: το Σχολείο σας	17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: Συναδέλφους / Φίλους	17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: Διαδίκτυο	17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: Άλλο
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
	Mean	4.2333	4.7667	3.8000	2.4000
	Std. Deviation	1.61210	1.99453	2.24990	1.75381
	Variance	2.599	3.978	5.062	3.076
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	7.00	7.00	7.00	7.00
Percentiles	25	3.0000	3.0000	2.0000	1.0000
	50	4.0000	5.0000	3.0000	2.0000
	75	5.2500	7.0000	7.0000	3.0000

Frequency Table

17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: το Σχολείο σας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Ποτέ	1	3.3	3.3	3.3
	Σπάνια	2	6.7	6.7	10.0
	Συχνά	10	33.3	33.3	43.3
	Αρκετά συχνά	3	10.0	10.0	53.3
	Πολύ συχνά	7	23.3	23.3	76.7
	Πάρα πολύ συχνά	4	13.3	13.3	90.0
	Σχεδόν πάντα	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: Συναδέλφους / Φίλους

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποτέ	2	6.7	6.7	6.7
	Σπάνια	3	10.0	10.0	16.7
	Συχνά	4	13.3	13.3	30.0
	Αρκετά συχνά	4	13.3	13.3	43.3
	Πολύ συχνά	3	10.0	10.0	53.3
	Πάρα πολύ συχνά	6	20.0	20.0	73.3
	Σχεδόν πάντα	8	26.7	26.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: Διαδίκτυο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποτέ	5	16.7	16.7	16.7
	Σπάνια	5	16.7	16.7	33.3
	Συχνά	7	23.3	23.3	56.7
	Αρκετά συχνά	4	13.3	13.3	70.0
	Πάρα πολύ συχνά	1	3.3	3.3	73.3
	Σχεδόν πάντα	8	26.7	26.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

17.Ενημερώνεστε για τις επιμορφωτικές δράσεις από: Άλλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent

Valid	Ποτέ	13	43.3	43.3	43.3
	Σπάνια	7	23.3	23.3	66.7
	Συχνά	4	13.3	13.3	80.0
	Πολύ συχνά	4	13.3	13.3	93.3
	Πάρα πολύ συχνά	1	3.3	3.3	96.7
	Σχεδόν πάντα	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Er18α Er18β Er18γ Er18δ Er18ε Er18στ Er18ζ Er18η Er18θ
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

	Output Created	08-APR-2021 17:30:11
	Comments	
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
	Active Dataset	Παιδείας.sav
	Filter	DataSet1
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.

Syntax		FREQUENCIES VARIABLES=Ep18α Ep18β Ep18γ Ep18δ Ep18ε Ep18σ Ep18ζ Ep18η Ep18θ /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.01

Statistics

		18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά	18.Τη φετινή σχολική χρονιά
		18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Σύμβουλο	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Υπ. Παιδείας	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Πανεπιστήμ ιο	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Επιστημονι κή Γνώση	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Σχολείο	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Ιδιωτικό Φορέα	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Κανέναν	18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολου θήσατε επιμορφωτι κά προγράμμα τα από: Άλλο	
N	Valid	30	30	30	30	30	30	30	30	
	Missin g	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Mean	4.7333	3.3333	3.0000	2.2000	2.0000	1.5667	1.4000	1.4333	

Std. Deviation	2.13240	1.98847	2.10090	1.88277	1.46217	1.22287	1.19193	1.22051	1.52414
Variance	4.547	3.954	4.414	3.545	2.138	1.495	1.421	1.490	2.323
Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Maximum	7.00	7.00	7.00	7.00	6.00	6.00	7.00	7.00	7.00
Percentiles									
25	2.7500	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000
50	6.0000	3.0000	2.5000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000
75	6.0000	5.0000	4.0000	3.0000	3.0000	1.2500	1.0000	1.0000	1.0000

Frequency Table

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Σύμβουλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	5	16.7	16.7	16.7
	Λίγο	2	6.7	6.7	23.3
	Μέτρια	1	3.3	3.3	26.7
	Ικανοποιητικά	1	3.3	3.3	30.0
	Αρκετά	5	16.7	16.7	46.7
	Πολύ	11	36.7	36.7	83.3
	Πάρα πολύ	5	16.7	16.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Δευτεροβάθμια

Εκπαίδευση

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	9	30.0	30.0	30.0
	Λίγο	1	3.3	3.3	33.3
	Μέτρια	7	23.3	23.3	56.7
	Ικανοποιητικά	5	16.7	16.7	73.3
	Αρκετά	2	6.7	6.7	80.0
	Πολύ	4	13.3	13.3	93.3
	Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Υπ. Παιδείας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	9	30.0	30.0	30.0
	Λίγο	6	20.0	20.0	50.0
	Μέτρια	7	23.3	23.3	73.3
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	80.0
	Αρκετά	1	3.3	3.3	83.3
	Πάρα πολύ	5	16.7	16.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Πανεπιστήμιο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	17	56.7	56.7	56.7
	Λίγο	4	13.3	13.3	70.0
	Μέτρια	5	16.7	16.7	86.7
	Πολύ	2	6.7	6.7	93.3
	Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Επιστημονική

Γνώση

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	17	56.7	56.7	56.7
	Λίγο	5	16.7	16.7	73.3
	Μέτρια	3	10.0	10.0	83.3
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	90.0
	Αρκετά	2	6.7	6.7	96.7
	Πολύ	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Σχολείο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	23	76.7	76.7	76.7
	Λίγο	2	6.7	6.7	83.3
	Μέτρια	2	6.7	6.7	90.0
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	96.7
	Πολύ	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Ιδιωτικό Φορέα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	25	83.3	83.3	83.3
	Λίγο	2	6.7	6.7	90.0
	Μέτρια	2	6.7	6.7	96.7
	Πάρα πολύ	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολουθήσατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Κανέναν

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	26	86.7	86.7	86.7
	Μέτρια	3	10.0	10.0	96.7

Πάρα πολύ	1	3.3	3.3	100.0
Total	30	100.0	100.0	

18.Τη φετινή σχολική χρονιά παρακολούθησατε επιμορφωτικά προγράμματα από: Άλλο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	27	90.0	90.0	90.0
Λίγο	1	3.3	3.3	93.3
Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ19αΕρ19βΕρ19γΕρ19δΕρ19ε
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created	08-APR-2021 17:30:21
Comments	
Input	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
Data	Παιδείας.sav
Active Dataset	DataSet1
Filter	<none>
Weight	<none>
Split File	<none>
N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	User-defined missing values are treated as missing.
Definition of Missing	
Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.

Syntax		FREQUENCIES	
		VARIABLES=Ερ19αΕρ19βΕρ19γΕρ19δΕρ19ε	
		/NTILES=4	
		/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM	
		MAXIMUM MEAN	
		/ORDER=ANALYSIS.	
Resources	Processor Time	00:00:00.02	
	Elapsed Time	00:00:00.01	

Statistics

		19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Κράτος	19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Ιδιωτικές Επιχειρήσεις	19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς	19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Τους ίδιους τους καθηγητές	19.Οι τομείς υποχρηματοδότηση ς προήλθαν: Άλλο
N	Valid	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0
	Mean	4.9333	2.2667	2.0333	1.7000	1.6000
	Std. Deviation	1.92861	1.38796	1.40156	1.26355	1.06997
	Variance	3.720	1.926	1.964	1.597	1.145
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	7.00	6.00	6.00	7.00	5.00
Percentiles	25	4.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000
	50	5.0000	2.0000	1.5000	1.0000	1.0000
	75	6.2500	3.0000	3.0000	2.0000	2.0000

Frequency Table

19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Κράτος

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0

	Λίγο	2	6.7	6.7	16.7
	Μέτρια	1	3.3	3.3	20.0
	Ικανοποιητικά	3	10.0	10.0	30.0
	Αρκετά	7	23.3	23.3	53.3
	Πολύ	7	23.3	23.3	76.7
	Πάρα πολύ	7	23.3	23.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν:Ιδιωτικές Επιχειρήσεις

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	11	36.7	36.7	36.7
	Λίγο	9	30.0	30.0	66.7
	Μέτρια	5	16.7	16.7	83.3
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	90.0
	Αρκετά	2	6.7	6.7	96.7
	Πολύ	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	15	50.0	50.0	50.0
	Λίγο	6	20.0	20.0	70.0
	Μέτρια	6	20.0	20.0	90.0
	Ικανοποιητικά	1	3.3	3.3	93.3
	Πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Τους ίδιους τους καθηγητές

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	19	63.3	63.3	63.3
	Λίγο	5	16.7	16.7	80.0
	Μέτρια	5	16.7	16.7	96.7

Πάρα πολύ	1	3.3	3.3	100.0
Total	30	100.0	100.0	

19.Οι τομείς υποχρηματοδότησης προήλθαν: Άλλο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	21	70.0	70.0	70.0
Λίγο	3	10.0	10.0	80.0
Μέτρια	4	13.3	13.3	93.3
Ικανοποιητικά	1	3.3	3.3	96.7
Αρκετά	1	3.3	3.3	100.0
Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ20α Ερ20β Ερ20γ Ερ20δ Ερ20ε Ερ20στ Ερ20ζ
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created	08-APR-2021 17:30:35
Comments	
Input	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
Data	Παιδείας.sav
Active Dataset	DataSet1
Filter	<none>
Weight	<none>
Split File	<none>
N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	User-defined missing values are treated as missing.
Definition of Missing	
Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.

Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=Ep20α Ep20β Ep20γ Ep20δ Ep20ε Ep20στ Ep20ζ /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	00:00:00.02
Processor Time	00:00:00.01
Elapsed Time	

Statistics

		20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_Υλικοτεχνικ ός εξοπλισμός	20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_Εργαστήρι α	20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_Επιμόρφω ση προσωπικού	20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_Ανάπτυξη εκπαιδευτών	20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_	20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_	20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησ ης_
N	Valid	30	30	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0	0	0
	Mean	1.4667	3.7333	3.9000	3.7000	3.7667	4.2667	4.2000
	Std. Deviation	1.52527	1.87420	2.17113	2.03673	2.06253	1.85571	2.13993
	Variance	2.326	3.513	4.714	4.148	4.254	3.444	4.579
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00
Percentiles	25	1.0000	2.0000	2.0000	2.0000	2.0000	3.0000	2.7500
	50	1.0000	3.5000	4.0000	3.0000	4.0000	4.0000	4.5000
	75	1.0000	5.0000	6.0000	6.0000	5.2500	6.0000	6.0000

Frequency Table

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης_Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	26	86.7	86.7	86.7
	Λίγο	2	6.7	6.7	93.3
	Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης_Εργαστήρια

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0
	Λίγο	8	26.7	26.7	36.7
	Μέτρια	4	13.3	13.3	50.0
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	56.7
	Αρκετά	7	23.3	23.3	80.0
	Πολύ	4	13.3	13.3	93.3
	Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης_Επιμόρφωση προσωπικού

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	6	20.0	20.0	20.0
	Λίγο	4	13.3	13.3	33.3
	Μέτρια	2	6.7	6.7	40.0
	Ικανοποιητικά	7	23.3	23.3	63.3
	Αρκετά	3	10.0	10.0	73.3
	Πολύ	2	6.7	6.7	80.0
	Πάρα πολύ	6	20.0	20.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης_Ανάπτυξη εκπαιδευτών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	4	13.3	13.3	13.3
	Λίγο	8	26.7	26.7	40.0

	Μέτρια	4	13.3	13.3	53.3
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	60.0
	Αρκετά	4	13.3	13.3	73.3
	Πολύ	5	16.7	16.7	90.0
	Πάρα πολύ	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	6	20.0	20.0	20.0
	Λίγο	4	13.3	13.3	33.3
	Μέτρια	3	10.0	10.0	43.3
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	63.3
	Αρκετά	4	13.3	13.3	76.7
	Πολύ	3	10.0	10.0	86.7
	Πάρα πολύ	4	13.3	13.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0
	Λίγο	1	3.3	3.3	13.3
	Μέτρια	8	26.7	26.7	40.0
	Ικανοποιητικά	5	16.7	16.7	56.7
	Αρκετά	3	10.0	10.0	66.7
	Πολύ	6	20.0	20.0	86.7
	Πάρα πολύ	4	13.3	13.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

20.Ιεράρχηση τομέων χρηματοδότησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	5	16.7	16.7	16.7

Λίγο	2	6.7	6.7	23.3
Μέτρια	6	20.0	20.0	43.3
Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	50.0
Αρκετά	5	16.7	16.7	66.7
Πολύ	4	13.3	13.3	80.0
Πάρα πολύ	6	20.0	20.0	100.0
Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ21 Γ22 Γ23αΓ24βΓ24γΓ24δ
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created		08-APR-2021 17:30:53
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
	Active Dataset	Παιδείας.sav
	Filter	DataSet1
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
	Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=Ερ21 Γ22 Γ23αΓ24βΓ24γΓ24δ /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.

Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

Statistics

	21. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως μπορεί αυτή η ιεράρχηση να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των οικονομικών πόρων;	22. Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα έχει συμβάλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων τομέων στην εκπαίδευση;	α) Το κράτος βρέθηκε σε μία πρωτοφανή κατάσταση και για αυτό το λόγο δεν μπορούσε να διαχειριστεί τους οικονομικούς του πόρους.	β) Το κράτος έχασε ένα σημαντικό ποσοστό των δημοσίων εσόδων του	γ) Το κράτος προχώρησε σε λανθασμένη ιεράρχηση των αναγκών και θεώρησε πως η παιδεία δεν ήταν τόσο σημαντική.	δ) Το κράτος θεώρησε πως άλλοι φορείς είχαν σημαντικότερες και πιο περίπλοκες ανάγκες και δαπανούσε τα χρήματα σε αυτούς.	
N	Valid	30	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0	0
	Mean	4.5000	4.2000	5.5333	2.3000	2.3333	3.4333
	Std. Deviation	1.92533	1.62735	1.69651	1.11880	.95893	1.75545
	Variance	3.707	2.648	2.878	1.252	.920	3.082
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	7.00	7.00	7.00	4.00	4.00	7.00
Percentiles	25	3.0000	3.0000	5.0000	1.0000	1.7500	2.0000
	50	4.5000	4.0000	6.0000	2.0000	2.0000	3.0000
	75	6.0000	5.2500	7.0000	3.0000	3.0000	4.2500

Frequency Table

21. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως μπορεί αυτή η ιεράρχηση να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των οικονομικών πόρων;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0
	Λίγο	2	6.7	6.7	16.7
	Μέτρια	4	13.3	13.3	30.0
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	50.0
	Αρκετά	3	10.0	10.0	60.0
	Πολύ	7	23.3	23.3	83.3
	Πάρα πολύ	5	16.7	16.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

22.Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα έχει συμβάλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων τομέων στην εκπαίδευση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	3.3	3.3	3.3
	Λίγο	5	16.7	16.7	20.0
	Μέτρια	4	13.3	13.3	33.3
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	53.3
	Αρκετά	7	23.3	23.3	76.7
	Πολύ	5	16.7	16.7	93.3
	Πάρα πολύ	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

α) Το κράτος βρέθηκε σε μία πρωτοφανή κατάσταση και για αυτό το λόγο δεν μπορούσε να διαχειριστεί τους οικονομικούς του πόρους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	6.7	6.7	6.7
	Μέτρια	1	3.3	3.3	10.0
	Ικανοποιητικά	3	10.0	10.0	20.0
	Αρκετά	7	23.3	23.3	43.3
	Πολύ	5	16.7	16.7	60.0
	Πάρα πολύ	12	40.0	40.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

β) Το κράτος έχασε ένα σημαντικό ποσοστό των δημοσίων εσόδων του

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	9	30.0	30.0	30.0
	Λίγο	9	30.0	30.0	60.0
	Μέτρια	6	20.0	20.0	80.0
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

γ) Το κράτος προχώρησε σε λανθασμένη ιεράρχηση των αναγκών και θεώρησε πως η παιδεία δεν ήταν τόσο σημαντική.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	7	23.3	23.3	23.3
	Λίγο	9	30.0	30.0	53.3
	Μέτρια	11	36.7	36.7	90.0
	Ικανοποιητικά	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

δ) Το κράτος θεώρησε πως άλλοι φορείς είχαν σημαντικότερες και πιο περίπλοκες ανάγκες και δαπανούσε τα χρήματα σε αυτούς.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0
	Λίγο	8	26.7	26.7	36.7
	Μέτρια	6	20.0	20.0	56.7
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	76.7
	Αρκετά	3	10.0	10.0	86.7
	Πολύ	1	3.3	3.3	90.0
	Πάρα πολύ	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

FREQUENCIES VARIABLES=Γ25 Γ26 Ερ27 Ερ28 Ερ29
 /NTILES=4
 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
 /ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

Notes

	Output Created	08-APR-2021 17:31:35
	Comments	
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
	Active Dataset	Παιδείας.sav
	Filter	DataSet1
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
	Syntax	FREQUENCIES VARIABLES=Γ25 Γ26 Ep27 Ep28 Ep29 /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

Statistics

		25.Τα σχολεία προσπάθησαν μετά την ανακοίνωση να καταστήσουν σαφή τη σημασία της χρηματοδότησής τους στο κράτος;	26.Τα αποτελέσματα αυτής της κινητοποίησης ήταν θετικά;	27.Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η πανδημία επέδρασε ανασταλτικά στα οικονομικά του κράτους;	28.Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;	29.Οι δαπάνες του κράτους μειώθηκαν κατά την πανδημία. Αυτό επηρέασε και τη δραστηριοποίηση των σχολείων και των εκπαιδευτικών μονάδων;
N	Valid	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0
	Mean	1.6333	6.3333	6.1667	5.3667	2.3667
	Std. Deviation	.80872	.71116	.94989	1.32570	1.06620
	Variance	.654	.506	.902	1.757	1.137
	Minimum	1.00	5.00	3.00	1.00	1.00
	Maximum	4.00	7.00	7.00	7.00	4.00
Percentiles	25	1.0000	6.0000	6.0000	5.0000	1.0000
	50	1.0000	6.0000	6.0000	6.0000	2.0000
	75	2.0000	7.0000	7.0000	6.0000	3.0000

Frequency Table

25.Τα σχολεία προσπάθησαν μετά την ανακοίνωση να καταστήσουν σαφή τη σημασία της χρηματοδότησής τους στο κράτος;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	16	53.3	53.3	53.3
	Λίγο	10	33.3	33.3	86.7
	Μέτρια	3	10.0	10.0	96.7
	Ικανοποιητικά	1	3.3	3.3	100.0
Total		30	100.0	100.0	

26.Τα αποτελέσματα αυτής της κινητοποίησης ήταν θετικά;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Αρκετά	4	13.3	13.3	13.3
	Πολύ	12	40.0	40.0	53.3
	Πάρα πολύ	14	46.7	46.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

27. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η πανδημία επέδρασε ανασταλτικά στα οικονομικά του κράτους;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μέτρια	1	3.3	3.3	3.3
	Αρκετά	5	16.7	16.7	20.0
	Πολύ	11	36.7	36.7	56.7
	Πάρα πολύ	13	43.3	43.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

28. Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	3.3	3.3	3.3
	Λίγο	1	3.3	3.3	6.7
	Ικανοποιητικά	3	10.0	10.0	16.7
	Αρκετά	7	23.3	23.3	40.0
	Πολύ	15	50.0	50.0	90.0
	Πάρα πολύ	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

29. Οι δαπάνες του κράτους μειώθηκαν κατά την πανδημία. Αυτό επηρέασε και τη δραστηριοποίηση των σχολείων και των εκπαιδευτικών μονάδων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	8	26.7	26.7	26.7
	Λίγο	8	26.7	26.7	53.3
	Μέτρια	9	30.0	30.0	83.3
	Ικανοποιητικά	5	16.7	16.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

```

FREQUENCIES VARIABLES=Ep30αEp30βEp30γEp31
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

	Output Created	08-APR-2021 17:31:47
	Comments	
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
	Active Dataset	Παιδείας.sav
	Filter	DataSet1
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	<none>
	30	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
	Syntax	FREQUENCIES
		VARIABLES=Ep30αEp30βEp30γEp31
		/NTILES=4
		/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM
		MAXIMUM MEAN
		/ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.03

Statistics

		β) Η ανάγκη για υποστήριξη των μονάδων υγείας και τη βοήθεια του συνόλου έθεσε την εκπαίδευση σε δεύτερη μοίρα.	γ) Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν μπορεί να οδηγήσει σε άμεσες και απτές δραστηριότητες	δ) Δεν υπήρξε η πίεση για κινητοποίηση όσο από άλλους φορείς.	31. Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;
N	Valid	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0
	Mean	2.3667	3.2667	1.8667	3.1667
	Std. Deviation	1.21721	1.50707	.89955	1.28877
	Variance	1.482	2.271	.809	1.661
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	5.00	7.00	4.00	5.00
Percentiles	25	1.7500	2.0000	1.0000	2.0000
	50	2.0000	3.0000	2.0000	3.0000
	75	3.0000	4.2500	2.0000	4.0000

Frequency Table

β) Η ανάγκη για υποστήριξη των μονάδων υγείας και τη βοήθεια του συνόλου έθεσε την εκπαίδευση σε δεύτερη μοίρα.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	7	23.3	23.3	23.3
	Λίγο	13	43.3	43.3	66.7
	Μέτρια	5	16.7	16.7	83.3
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	90.0
	Αρκετά	3	10.0	10.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

γ) Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν μπορεί να οδηγήσει σε άμεσες και απτές δραστηριότητες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent

Valid	Καθόλου	3	10.0	10.0	10.0
	Λίγο	7	23.3	23.3	33.3
	Μέτρια	9	30.0	30.0	63.3
	Ικανοποιητικά	4	13.3	13.3	76.7
	Αρκετά	5	16.7	16.7	93.3
	Πολύ	1	3.3	3.3	96.7
	Πάρα πολύ	1	3.3	3.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

δ) Δεν υπήρξε η πίεση για κινητοποίηση όσο από άλλους φορείς.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	12	40.0	40.0	40.0
	Λίγο	12	40.0	40.0	80.0
	Μέτρια	4	13.3	13.3	93.3
	Ικανοποιητικά	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

31.Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ναι, πολλές και σημαντικές	4	13.3	13.3	13.3
	αρκετές	5	16.7	16.7	30.0
	όχι και τόσες πολλές	8	26.7	26.7	56.7
	ελάχιστες	8	26.7	26.7	83.3
	σχεδόν τίποτα καινούργιο	5	16.7	16.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

FREQUENCIES VARIABLES=Ερ32 Ερ33 Ερ34 Ερ35 Ερ36 Ερ37_ΜεγαλύτερηΧρηματοδότηση
 /NTILES=4
 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
 /ORDER=ANALYSIS.

Frequencies

Notes

Output Created	08-APR-2021 17:31:55
Comments	
Input	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση
Data	Παιδείας.sav
Active Dataset	DataSet1
Filter	<none>
Weight	<none>
Split File	<none>
N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	User-defined missing values are treated as missing.
Definition of Missing	Statistics are based on all cases with valid data.
Cases Used	FREQUENCIES VARIABLES=Er32 Er33 Er34 Er35 Er36 Er37_ΜεγαλύτερηΧρηματοδότηση
Syntax	/NTILES=4
	/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
	/ORDER=ANALYSIS.
Resources	
Processor Time	00:00:00.00
Elapsed Time	00:00:00.00

Statistics

		33. Η χώρα μας ήταν έτοιμη να ανταποκριθεί στην ανάγκη της πανδημίας ειδικά μετά την 10ετή οικονομική κρίση;	34. Βάσει των δυσκολιών της πανδημίας θεωρείτε πως το κράτος προσπάθησε αρκετά για την εκπαίδευση;	35. Παρά τη χρηματοδότηση που παρατηρείται θεωρείτε πως η κατάσταση που επικρατεί στο σύγχρονο σχολείο είναι αποτελεσματική ;	36. Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;	37. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πως πρέπει να γίνει η πιο μεγάλη και σημαντικότερη χρηματοδότηση ;
	32. Το κράτος ανταποκρίθηκε κατάλληλα στις ανάγκες αυτές;					

N	Valid	30	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0	0
	Mean	3.0667	2.2000	4.8000	2.3000	2.2000	8.0667
	Std. Deviation	1.48401	.80516	1.74988	.79438	.80516	3.47338
	Variance	2.202	.648	3.062	.631	.648	12.064
	Minimum	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Maximum	7.00	3.00	7.00	3.00	3.00	14.00
Percentiles	25	2.0000	1.7500	4.0000	2.0000	1.7500	5.0000
	50	3.0000	2.0000	5.0000	2.5000	2.0000	7.5000
	75	4.0000	3.0000	6.2500	3.0000	3.0000	11.0000

Frequency Table

32. Το κράτος ανταποκρίθηκε κατάλληλα στις ανάγκες αυτές;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	5	16.7	16.7	16.7
	Λίγο	5	16.7	16.7	33.3
	Μέτρια	10	33.3	33.3	66.7
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	86.7
	Αρκετά	2	6.7	6.7	93.3
	Πολύ	1	3.3	3.3	96.7
	Πάρα πολύ	1	3.3	3.3	100.0
Total		30	100.0	100.0	

33. Η χώρα μας ήταν έτοιμη να ανταποκριθεί στην ανάγκη της πανδημίας ειδικά μετά την 10ετή οικονομική κρίση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	7	23.3	23.3	23.3
	Λίγο	10	33.3	33.3	56.7
	Μέτρια	13	43.3	43.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

34.Βάσει των δυσκολιών της πανδημίας θεωρείτε πως το κράτος προσπάθησε αρκετά για την εκπαίδευση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	6.7	6.7	6.7
	Λίγο	1	3.3	3.3	10.0
	Μέτρια	3	10.0	10.0	20.0
	Ικανοποιητικά	6	20.0	20.0	40.0
	Αρκετά	8	26.7	26.7	66.7
	Πολύ	3	10.0	10.0	76.7
	Πάρα πολύ	7	23.3	23.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

35.Παρά τη χρηματοδότηση που παρατηρείται θεωρείτε πως η κατάσταση που επικρατεί στο σύγχρονο σχολείο είναι αποτελεσματική;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	6	20.0	20.0	20.0
	Λίγο	9	30.0	30.0	50.0
	Μέτρια	15	50.0	50.0	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

36.Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	περισσότερο στο ανθρώπινο κεφάλαιο	7	23.3	23.3	23.3
	περισσότερο στο υλικό	10	33.3	33.3	56.7
	περίπου το ίδιο και στις δύο περιπτώσεις	13	43.3	43.3	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

37. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πως πρέπει να γίνει η πιο μεγάλη και σημαντικότερη χρηματοδότηση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Υλικοτεχνικός εξοπλισμός	1	3.3	3.3	3.3
Θρανία και καρέκλες	1	3.3	3.3	6.7
Εργαστήριο Φυσικών επιστημών	1	3.3	3.3	10.0
Εργαστήριο Πληροφορικής	6	20.0	20.0	30.0
Εργαστήριο Καλλιτεχνικών	1	3.3	3.3	33.3
Εργαστήριο Μουσικής Αγωγής	5	16.7	16.7	50.0
Συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού	2	6.7	6.7	56.7
Μισθός καθηγητών	1	3.3	3.3	60.0
Ανάπτυξη εκπαιδευτικών	4	13.3	13.3	73.3
Υποτροφία μαθητών (Erasmus)	4	13.3	13.3	86.7
Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς	1	3.3	3.3	90.0
Συμμετοχή σε δίκτυα σχολείων	3	10.0	10.0	100.0
Total	30	100.0	100.0	

COMPUTE ΧρηματοδότησηTOTAL=(B1 + B2 + B3 + B4 + B5 + B6) .
EXECUTE.

COMPUTE ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL=(Er10α + Er10β + Er10γ) .
EXECUTE.

COMPUTE ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL=(Er11_1 + Er11_2 + Er11_3 + Er11_4 + Er11_5 + Er11_6 + Er11_7 + Er11_8 + Er11_9) .
EXECUTE.

COMPUTE ΥποχρηματοδότησηTOTAL=(Er12_1 + Er12_2 + Er12_3 + Er12_4 + Er12_5 + Er12_6 + Er12_7 + Er12_8 + Er12_9 + Er12_10 + Er12_11 + Er12_12 + Er12_13) .

DESCRIPTIVES VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL
/STATISTICS=MEAN STDDEV VARIANCE MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Descriptives

Notes

Output Created

08-APR-2021 17:42:05

Comments			
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav	
	Active Dataset	DataSet1	
	Filter	<none>	
	Weight	<none>	
	Split File	<none>	
	N of Rows in Working Data File		30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.	
	Cases Used	All non-missing data are used.	
Syntax		DESCRIPTIVES VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL /STATISTICS=MEAN STDDEV VARIANCE MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.	
Resources	Processor Time		00:00:00.00
	Elapsed Time		00:00:00.00

Descriptive Statistics

	N	Minimu	Maximu		Std.	Varianc	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	m	m	Mean	Deviation	e	Statistic	Std.	Statistic	Std.
	c	Statistic	Statistic	c	Statistic	Statistic	c	Error	c	Error
ΧρηματοδότησηTOTAL	30	23.00	32.00	27.0000	2.03419	4.138	.263	.427	.349	.833
ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	30	3.00	6.00	4.1667	1.08543	1.178	.167	.427	-1.460	.833
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL	30	7.00	14.00	11.8333	1.53316	2.351	-1.054	.427	2.291	.833

Υποχρηματοδότηση TOTAL	30	16.00	26.00	19.600 0	4.34384	18.869	.730	.427	-1.507	.833
Valid N (listwise)	30									

CORRELATIONS

```

/VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL Ηλικία ΥψηρΚατάσταση
ΥψηρΙδιότητα
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
/STATISTICS DESCRIPTIVES
/MISSING=PAIRWISE.

```

Correlations

Notes

Output Created		08-APR-2021 17:50:09
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each pair of variables are based on all the cases with valid data for that pair.

Syntax			CORRELATIONS /VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL Ηλικία ΥπηρΚατάσταση Υπηριδιότητα /PRINT=TWOTAIL NOSIG /STATISTICS DESCRIPTIVES /MISSING=PAIRWISE.
Resources	Processor Time		00:00:00.02
	Elapsed Time		00:00:00.01

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ΧρηματοδότησηTOTAL	27.0000	2.03419	30
ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	4.1667	1.08543	30
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL	11.8333	1.53316	30
ΥποχρηματοδότησηTOTAL	19.6000	4.34384	30
Ηλικία	2.5667	1.30472	30
ΥπηρΚατάσταση	1.3333	.47946	30
Υπηριδιότητα	1.8000	.80516	30

Correlations

		ΧρηματοδότησηTOTAL	ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL	ΥποχρηματοδότησηTOTAL	Ηλικία	ΥπηρΚατάσταση	Υπηριδιότητα
ΧρηματοδότησηTOTAL	Pearson Correlation	1	-.203	.100	.140	.234	-.071	.021
	Sig. (2-tailed)		.282	.601	.459	.214	.710	.912
	N	30	30	30	30	30	30	30

Επηρεασμός Αποεγκαταστάσεις TOTAL	Pearson								
	Correlation	-.203	1	.224	-.102	.150	-.044	-.513**	
	Sig. (2-tailed)	.282		.233	.590	.428	.817	.004	
N		30	30	30	30	30	30	30	
Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου TOTAL	Pearson								
	Correlation	.100	.224	1	.337	.152	-.391*	.168	
	Sig. (2-tailed)	.601	.233		.069	.422	.033	.376	
N		30	30	30	30	30	30	30	
Υποχρηματοδότηση TOTAL	Pearson								
	Correlation	.140	-.102	.337	1	.346	-.066	.390*	
	Sig. (2-tailed)	.459	.590	.069		.061	.728	.033	
N		30	30	30	30	30	30	30	
Ηλικία	Pearson								
	Correlation	.234	.150	.152	.346	1	-.588**	.407*	
	Sig. (2-tailed)	.214	.428	.422	.061		.001	.026	
N		30	30	30	30	30	30	30	
Υπερκατάσταση	Pearson								
	Correlation	-.071	-.044	-.391*	-.066	-.588**	1	-.357	
	Sig. (2-tailed)	.710	.817	.033	.728	.001		.053	
N		30	30	30	30	30	30	30	
Υπεριδιότητα	Pearson								
	Correlation	.021	-.513**	.168	.390*	.407*	-.357	1	
	Sig. (2-tailed)	.912	.004	.376	.033	.026	.053		
N		30	30	30	30	30	30	30	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

CORRELATIONS

/VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL Επηρεασμός ΑποεγκαταστάσειςTOTAL
Υλικοτεχνική Υποδομή ΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL Γ22 Ερ28 Ερ31 Ερ36
/PRINT=TWOTAIL NOSIG

/STATISTICS DESCRIPTIVES
/MISSING=PAIRWISE.

Correlations

Notes

Output Created		08-APR-2021 17:52:43
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
Missing Value Handling	N of Rows in Working Data File	30
	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each pair of variables are based on all the cases with valid data for that pair.
Syntax		CORRELATIONS /VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL ΥλικότεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL Γ22 Ερ28 Ερ31 Ερ36 /PRINT=TWOTAIL NOSIG /STATISTICS DESCRIPTIVES /MISSING=PAIRWISE.
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.02

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ΧρηματοδότησηTOTAL	27.0000	2.03419	30

Επηρεασμός Από Εγκαταστάσεις ΤΟΤΑΛ	4.1667	1.08543	30
Υλικοτεχνική Υποδομή Σχολείου ΤΟΤΑΛ	11.8333	1.53316	30
Υποχρηματοδότηση ΤΟΤΑΛ	19.6000	4.34384	30
22. Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα έχει συμβάλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων τομέων στην εκπαίδευση;	4.2000	1.62735	30
28. Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;	5.3667	1.32570	30
31. Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;	3.1667	1.28877	30
36. Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;	2.2000	.80516	30

Correlations

		ΧρηματοδότησηTOTAL	ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL	ΥποχρηματοδότησηTOTAL	22.Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα έχει συμβάλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων στην εκπαίδευση;	28.Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;	31.Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;	36.Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;
ΧρηματοδότησηTOTAL	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 30	-.203 .282 30	.100 .601 30	.140 .459 30	.135 .476 30	-.128 .501 30	-.118 .533 30	-.084 .658 30
ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.203 .282 30	1 30	.224 .233 30	-.102 .590 30	-.020 .918 30	.292 .118 30	-.021 .914 30	.039 .836 30
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.100 .601 30	.224 .233 30	1 30	.337 .069 30	-.083 .663 30	-.206 .274 30	-.003 .988 30	-.307 .099 30
ΥποχρηματοδότησηTOTAL	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.140 .459 30	-.102 .590 30	.337 .069 30	1 30	.246 .190 30	-.477** .008 30	-.166 .380 30	-.105 .583 30
22.Θεωρείτε πως η οικονομική κρίση που διέρχεται η	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	.135 .476	-.020 .918	-.083 .663	.246 .190	1	-.163 .389	-.049 .796	-.242 .197

Ελλάδα έχει συμβάλει στην υποχρηματοδότηση ορισμένων τομέων στην εκπαίδευση;	N									
		30	30	30	30	30	30	30	30	30
28.Πιστεύετε πως η πανδημία επηρέασε τις επιλογές του κράτους και τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών μονάδων;	Pearson Correlation	-.128	.292	-.206	-.477**	-.163	1	.084	.155	
	Sig. (2-tailed)	.501	.118	.274	.008	.389		.659	.413	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31.Η πανδημία δημιούργησε νέες ανάγκες στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς;	Pearson Correlation	-.118	-.021	-.003	-.166	-.049	.084	1	-.399*	
	Sig. (2-tailed)	.533	.914	.988	.380	.796	.659		.029	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30
36.Οι επενδύσεις που καλείται να πραγματοποιήσει το κράτος αφορούν στο ανθρώπινο κεφάλαιο ή το υλικό αντίστοιχα;	Pearson Correlation	-.084	.039	-.307	-.105	-.242	.155	-.399*	1	
	Sig. (2-tailed)	.658	.836	.099	.583	.197	.413	.029		
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

```

FREQUENCIES VARIABLES=Φύλο Ηλικία ΟικογΚατάσταση Σπουδές Πrouπηρεσία
ΥπηρΚατάσταση ΥπηρΙδιότητα
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN
/ORDER=ANALYSIS.

```

Frequencies

Notes

Output Created		08-APR-2021 18:25:45
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data.
Syntax		FREQUENCIES VARIABLES=Φύλο Ηλικία ΟικογΚατάσταση Σπουδές Πrouπηρεσία ΥπηρΚατάσταση ΥπηρΙδιότητα /NTILES=4 /STATISTICS=STDDEV VARIANCE MINIMUM MAXIMUM MEAN /ORDER=ANALYSIS.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

Statistics

		Φύλο	Ηλικία	ΟικογΚατάσταση	Σπουδές	Πrouπηρεσία	ΥπηρΚατάσταση	ΥπηρΙδιότητα
N	Valid	30	30	30	30	30	30	30
	Missing	0	0	0	0	0	0	0
Mean		1.5333	2.5667	3.0667	1.3333	2.6667	1.3333	1.8000
Std. Deviation		.50742	1.30472	1.61743	.60648	1.39786	.47946	.80516
Variance		.257	1.702	2.616	.368	1.954	.230	.648
Minimum		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Maximum		2.00	5.00	6.00	3.00	5.00	2.00	3.00
Percentiles	25	1.0000	1.0000	1.7500	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000

50	2.0000	2.5000	3.0000	1.0000	3.0000	1.0000	2.0000
75	2.0000	3.2500	4.0000	2.0000	3.2500	2.0000	2.2500

Frequency Table

Φύλο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άνδρας	14	46.7	46.7	46.7
Γυναίκα	16	53.3	53.3	100.0
Total	30	100.0	100.0	

Ηλικία

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid έως 30 ετών	8	26.7	26.7	26.7
31 – 40 ετών	7	23.3	23.3	50.0
41 – 50 ετών	8	26.7	26.7	76.7
50-60 ετών	4	13.3	13.3	90.0
61 ετών +	3	10.0	10.0	100.0
Total	30	100.0	100.0	

ΟικοΚατάσταση

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άγαμος/η	7	23.3	23.3	23.3
Άγαμος με παιδί (α)	5	16.7	16.7	40.0
Έγγαμος/η, ή σε συμβίωση	5	16.7	16.7	56.7
Έγγαμος/η, ή σε συμβίωση με παιδί(α)	8	26.7	26.7	83.3
Διαζευγμένος/η ή χήρος/χήρα	2	6.7	6.7	90.0

Διαζευγμένος/η, ή χήρος/χήρα με παιδί (α)	3	10.0	10.0	100.0
Total	30	100.0	100.0	

Σπουδές

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ	22	73.3	73.3	73.3
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης	6	20.0	20.0	93.3
Διδακτορικό Δίπλωμα	2	6.7	6.7	100.0
Total	30	100.0	100.0	

Προϋπηρεσία

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Έως 7	8	26.7	26.7	26.7
8-14	6	20.0	20.0	46.7
15-21	9	30.0	30.0	76.7
22-29	2	6.7	6.7	83.3
30+	5	16.7	16.7	100.0
Total	30	100.0	100.0	

ΥπηρΚατάσταση

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Μόνιμος/η	20	66.7	66.7	66.7
Αναπληρωτής/-τρια	10	33.3	33.3	100.0
Total	30	100.0	100.0	

ΥπηρΙδιότητα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διευθυντής/Διευθύντρια	13	43.3	43.3	43.3
Υποδιευθυντής/Υποδιευθύντρια	10	33.3	33.3	76.7
Διδάσκων/Διδάσκουσα	7	23.3	23.3	100.0

Total	30	100.0	100.0
-------	----	-------	-------

```
T-TEST GROUPS=ΥπηρΚατάσταση(1 2)
/MISSING=ANALYSIS
/VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL
/CRITERIA=CI(.95).
```

T-Test

Notes

Output Created		08-APR-2021 19:45:59
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
Missing Value Handling	N of Rows in Working Data File	30
	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each analysis are based on the cases with no missing or out-of-range data for any variable in the analysis.
Syntax		T-TEST GROUPS=ΥπηρΚατάσταση(1 2) /MISSING=ANALYSIS /VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL /CRITERIA=CI(.95).
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

Group Statistics

	ΥπηρΚατάσταση	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ΧρηματοδότησηTOTAL	Μόνιμος/η	20	27.1000	1.86096	.41612
	Αναπληρωτής/-τρια	10	26.8000	2.44040	.77172
ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTO TAL	Μόνιμος/η	20	4.2000	1.10501	.24709
	Αναπληρωτής/-τρια	10	4.1000	1.10050	.34801
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOT AL	Μόνιμος/η	20	12.2500	1.11803	.25000
	Αναπληρωτής/-τρια	10	11.0000	1.94365	.61464
ΥποχρηματοδότησηTOTAL	Μόνιμος/η	20	19.8000	4.37216	.97764
	Αναπληρωτής/-τρια	10	19.2000	4.49197	1.42049

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Χρηματοδότηση TOTAL	Equal variances assumed	.601	.445	.375	28	.710	.30000	.79978	-1.33827	1.93827
	Equal variances not assumed			.342	14.417	.737	.30000	.87676	-1.57538	2.17538
ΕπηρεασμόςΑπό Εγκαταστάσεις TOTAL	Equal variances assumed	.212	.649	.234	28	.817	.10000	.42741	-.77551	.97551
	Equal variances not assumed			.234	18.173	.817	.10000	.42681	-.79607	.99607
ΥλικοτεχνικήΥπ οδομήΣχολείουT OTAL	Equal variances assumed	2.126	.156	2.247	28	.033	1.25000	.55621	.11065	2.38935
	Equal variances not assumed			1.884	12.068	.084	1.25000	.66353	-.19482	2.69482
ΥποχρηματοδότησηTOTAL	Equal variances assumed	.070	.793	.351	28	.728	.60000	1.70838	-2.89946	4.09946

Equal variances not assumed			.348	17.66 8	.732	.60000	1.72440	-3.02772	4.22772
--------------------------------	--	--	------	------------	------	--------	---------	----------	---------

```
T-TEST GROUPS=φύλο(1 2)
/MISSING=ANALYSIS
/VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL
/CRITERIA=CI(.95).
```

T-Test

Notes

Output Created	08-APR-2021 19:47:57	
Comments		
Input	Data	C:\Users\User\Documents\Χρηματοδότηση Παιδείας.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	30
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each analysis are based on the cases with no missing or out-of-range data for any variable in the analysis.
Syntax	T-TEST GROUPS=φύλο(1 2) /MISSING=ANALYSIS /VARIABLES=ΧρηματοδότησηTOTAL ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL ΥποχρηματοδότησηTOTAL /CRITERIA=CI(.95).	
Resources	Processor Time	00:00:00.00

Group Statistics

	Φύλο	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ΧρηματοδότησηTOTAL	Ανδρας	14	27.7857	1.62569	.43448
	Γυναίκα	16	26.3125	2.15155	.53789
ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	Ανδρας	14	3.9286	1.07161	.28640
	Γυναίκα	16	4.3750	1.08781	.27195
ΥλικοτεχνικήΥποδομήΣχολείουTOTAL	Ανδρας	14	12.2143	1.57766	.42165
	Γυναίκα	16	11.5000	1.46059	.36515
ΥποχρηματοδότησηTOTAL	Ανδρας	14	21.1429	4.76941	1.27468
	Γυναίκα	16	18.2500	3.54965	.88741

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ΧρηματοδότησηTOTAL	Equal variances assumed	.625	.436	2.091	28	.046	1.47321	.70460	.02990	2.91653
	Equal variances not assumed			2.131	27.468	.042	1.47321	.69145	.05561	2.89082
ΕπηρεασμόςΑπόΕγκαταστάσειςTOTAL	Equal variances assumed	.021	.886	1.129	28	.268	-.44643	.39536	-1.25628	.36342
	Equal variances not assumed			1.130	27.580	.268	-.44643	.39495	-1.25600	.36314

ΥλικοτεχνικήΥπ οδομήΣχολείου TOTAL	Equal variances assumed	.470	.498	1.287	28	.208	.71429	.55482	-.42222	1.85079
	Equal variances not assumed			1.281	26.76 4	.211	.71429	.55778	-.43066	1.85923
ΥποχρηματοδότησηTOTAL	Equal variances assumed	9.676	.004	1.900	28	.068	2.89286	1.52265	-.22615	6.01187
	Equal variances not assumed			1.863	23.80 8	.075	2.89286	1.55316	-.31407	6.09979